

INSPECTORATUL
ȘCOLAR
JUDEȚEAN
TELEORMAN

”Educația este ceea ce supraviețuiește după ce tot ce a fost învățat a fost uitat.”

Burrhus Frederic Skinner

CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN

Publicație periodică a Casei Corpului Didactic Teleorman

Ediție specială dedicată Simpozionului Județean

*„Metode și strategii didactice folosite în stimularea interesului
pentru lectură”*

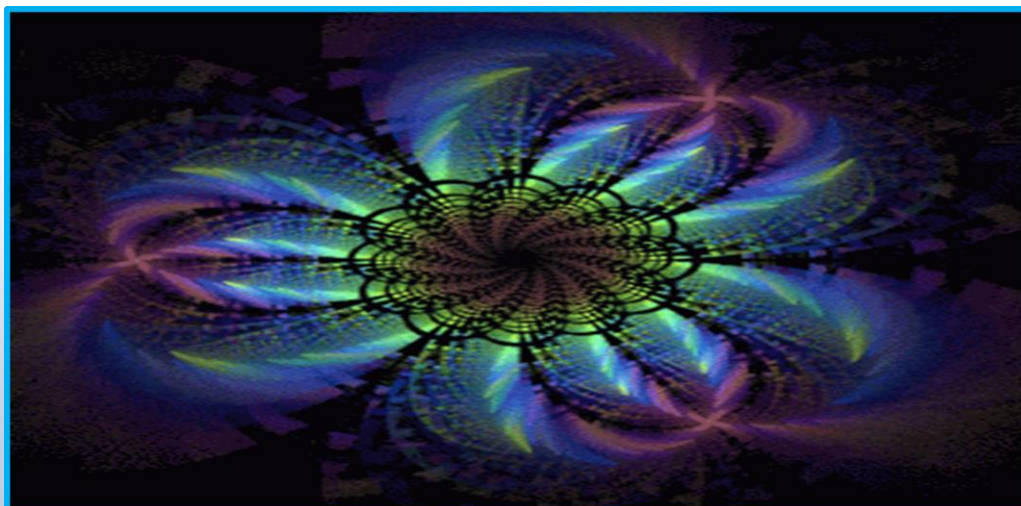
Ediție on-line

ISSN – 2558 – 8893

ISSN – L 2558-8893

Nr.22
Februarie 2022

2022

CASA CORPULUI DIDACTIC TELEORMAN

Strada Carpati nr. 15; Alexandria, cod: 140059

TEL: 0247/315636; FAX: 0347/407064

E-mail: ccd_tr@yahoo.com

Site: <http://ccd.isjtr.ro>

**Creativitate și inovare
didactică!**

CASA CORPULUI DIDACTIC TELEORMAN
propune cadrelor didactice și personalului didactic
auxiliar să-și facă cunoscută activitatea în
filele revistei noastre.

”ÎMPREUNĂ PENTRU UN NOU ÎNCEPUT!”

ECHIPA DE REDACȚIE A REVISTEI

CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN

Director

Prof. Marinela IANA

Comitet științific:

Prof. dr. Valeria GHERGHE

Prof. dr. Ileana GURLUI

Prof. dr. Alexandra NEGREA

Redactor șef:

Prof. Marienla IANA

Colectivul de redacție:

Prof. metodist Ionuț BOLOG

Prof. metodist Nicoleta CRĂIȚĂ

Prof. metodist Ștefan Florin IANCU

Prof. metodist Corina ȘTEFAN

Inf. Mariana POPA

Ec. Adina CONSTANTIN

Secretar Loredana COMAN

Tehnoredactare computerizată

Inf. Mariana POPA

Revista ***CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN*** a fost editată conform
Regulamentului de organizare și funcționare a Casei Corpului Didactic, aprobat prin
Ordinul Ministrului Educației și Cercetării Nr. 4713 din 23.08.2010.

Responsabilitatea afirmațiilor conținute în materialele publicate revine în totalitate
autorilor.

CUPRINS

Modalități de stimulare a interesului pentru lectură	Iana Marinela	4
Metode, strategii didactice folosite în stimularea interesului pentru lectură	Luminița Vilae Sanda Mănica	6
Metode, strategii didactice folosite în stimularea interesului pentru lectură	Ștefan Corina	9
Activitățile extrașcolare care influențează interesul pentru lectură	Ștefan Florin	12
Proiectul-metodă de stimulare a căutării informației utilizând resursele scrise	Păun Silvia	13
Rolul lecturii în dezvoltarea personală a educabililor	Monica-Ioana Cristea	15
Today a reader, tomorrow a leader	Bățăuș Simona Gabriela	17
Lectura, o poveste de plăcere	Voicu Popescu Corina	19
Călătorind prin cărți.....spre sufletul copiilor	Cătrună Liliana Cătrună Gheorghe Mandizu	21
Stimularea lecturii la clasa pregătitoare	Matei Florinela Geanta Florentina	23
Metode, strategii didactice folosite în stimularea interesului pentru lectură	Beșcu Monica-Mihaela	24
Primii pași către o lectură conștientă	Achim Paula	26
Despre carte, bibliotecă și lectură	Adriana Corina Gheorghe	28
Metode de stimulare a interesului pentru lectură la elevii din ciclul primar	Brînzan Florica	29
Importanța lecturii în învățământul preșcolar	Bădescu Ruxandra Florentina	32
Metode și strategii în vederea stimulării lecturii în ciclul primar	Bancu Claudia Adriana	34
Rolul lecturii în dezvoltarea elevului	Ema-Tamara Bălțățeanu	36
Strategii pentru stimularea lecturii în grădiniță	Bibelea Oprica Daniela	38
Bucuria lecturii	Flămânzeanu Florentina	40
Metode, strategii didactice folosite în stimularea interesului pentru lectură	Chivu Diana Maria	42
Lectura – element în formarea unor competențe-cheie	Ciofalcă Tatiana	44
Cititul, pandantiv al spiritului	Dogaru Felicia-Dora	45
Competențe practice în lectură	Cătrună Iuliana	47
Formarea și dezvoltarea interesului pentru lectură la ciclul primar	Croitoru Carmen Simona	52
Cuvinte, metode și lecturi potrivite	Matreșu-Binjung Valentina-Mihaela	54
Lectura- izvorul cunoașterii	Delca Lavinia Cerasela	55
A nos marques ! est-on prêts ? partons pour l'aventu...lecture !	Dobrin Paula Daniela	56

Cititul cărților, un dar pentru copii	Flămânzeanu Luiza	58
Importanța lecturii pentru copii	Dinu Caliopi-Alina	60
Lectura la grădiniță	Iordan Ionela	62
Lectura este o formă a fericirii	Zalana Silvia Evelina	63
Rolul lecturii în dezvoltarea limbajului la preșcolari	Miloș Ioana	64
MDCL -Module de dezvoltare a competențelor de lectură	Mirela Marinescu	66
Metode, strategii didactice folosite în stimularea interesului pentru lectură	Moraru Roxana-Cătălina	68
Metode și strategii didactice folosite în stimularea interesului pentru lectură	Mușat Daniela-Ionela	70
Importanța lecturii în viața copilului	Popescu Ioana Georgiana	72
Libertatea copiilor spre lectură	Râcu Camelia	74
Cum le dezvoltăm copiilor interesul pentru lectură ?	Rănacul Jeni	76
Limba română și provocările ridicate de lipsa de lectură	Staicu Eugenia Viorica	77
Stimularea interesului pentru lectură în învățământul preșcolar	Boangher Alina Lucia	79
Importanța lecturii în procesul instructiv – educativ al elevilor	Veneticu Florentina	81
Formarea și dezvoltarea la elevii din învățământul primar a deprinderilor de exprimare și scriere corectă, a interesului pentru citire și lectură.	Marasoiu Ramona	83

MODALITĂȚI DE STIMULARE A INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

IANA MARINELA –
DIRECTOR CASA CORPULUI DIDACTIC

În spațiul privilegiat al lecturii, o lume întreagă, supusă și docilă, se așterne în fața cititorului care devine Stăpânul Lumii pe care tocmai o descoperă ca pe un teritoriu neexplorat încă. În actul lecturii însă, nu există doar cititorul și cartea, ci există și autorul, undeva în text, în afara textului sau dincolo de text, iar literatura în sine implică realizarea completă a lanțului de comunicare. Este vorba de o comunicare mai specială care își instituie propriile reguli, întrucât fiecare act de comunicare implică un emițător, un receptor, un mesaj, un cod, un canal și, cum este firesc, și un context. Autorul, nivelurile textului, naratorul, cititorul, toate se supun unui cod și, mai ales, sunt analizate în funcție de cele două contexte diferite: contextul producerii textului și contextul receptării acestuia.

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. E un instrument care dezvoltă posibilitatea

de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj. Există factori care determină lectura elevilor : particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, care pot transforma lectura într-o necesitate, o foame de carte, o delectare sau nu. Când gustul pentru lectură, cultul pentru carte s-au format din primii ani de școală, aceasta rămâne pentru toată viața o obișnuință utilă. Gustul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă caracterizată prin răbdare, perseverență, continuitate, voință.

La vârsta preșcolară, atât familia, cât și grădinița, depun eforturi pentru a influența universul copilăriei prin basme, povești și poezii. Această muncă este situată la nivelul superior, în primele clase ale școlii. Perioada de formare a gustului pentru citit coincide cu cea când se pun bazele acestuia, cu ciclul I-IV. Lectura necesită nu numai îndrumare, ci și control.

Sondajul în lectura particulară trebuie să constituie o cerință obligatorie, manifestată în cadrul verificării cunoștințelor elevilor și în fiecare lecție. Lecturile parcurse de elevi date ca teme (de exemplu, lectura literară a operelor studiate în fragmente), prezintă importanță și din punctul de vedere al tehnicii cititului : exactitate, claritate, nuanțare – necesare pentru întregirea cunoștințelor transmise la clasă. Studiul lecturii în ciclul primar este grupat în trei forme de realizare: texte de citire studiate prin manualele de citire ale fiecărei clase; texte de lectură (intercalate între textele de citire); lecturi suplimentare extrașcolare prevăzute în lista programei școlare, grupate pentru fiecare clasă de studiu a ciclului primar, pentru a fi citite și cunoscute de elevi. Lectura în afara clasei are ca scop să dezvolte gustul elevilor pentru citit, să le stimuleze interesul pentru carte, să le satisfacă dorința de a cunoaște viața, oamenii și faptele lor.

Lectura contribuie într-o măsură însemnată la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, la formarea unui vocabular activ, bogat și colorat, la dezvoltarea dragostei față de patrie, la educarea sentimentelor estetice. În practica școlară se folosesc diverse forme de îndrumare a lecturii în afara clasei. Cele mai importante sunt: expunerea prin povestire, conversația sau dezbaterea, activitatea cu cartea prin citirea expresivă a învățătorului, recenzia, lecțiile de popularizare a cărții, metoda demonstrației, excursiile literare, întâlniri cu scriitorii, șezători

literare, seri de basme și de poezie, medalionul literar consacrat aniversării unui scriitor, simpozionul literar, concursurile « Cine știe, răspunde ! » pe teme literare, călătoriile imaginare pe hartă, pe temă literară, confectionarea unor albume literare, tabere de creație literară, presa, revistele literare, radioul, televiziunea, etc. Pentru a-i determina pe copii să devină cititori pasionați este necesar să se formeze, cu răbdare și stăruință, gustul pentru lectură. Îndrumarea lecturii elevilor este o acțiune dificilă și de durată. Lectura sistematică și bine îndrumată îi ajută pe elevi să-și lărgescă orizontul cunoștințelor și să asimileze mai ușor lecțiile, contribuie la dezvoltarea gândirii și a limbajului, trebuie să se țină seama de toate aceste considerente, precum și de emotivitatea accentuată a școlarului.

Școala trebuie să sublinieze importanța lecturilor pentru stimularea imaginației, pentru informarea copiilor și, mai ales, pentru educarea voinței, a curajului, a stăpânirii de sine și pentru cultivarea unor sentimente nobile. În zilele noastre, computerul și mass-media concurează serios cu lectura independentă a elevilor. Informația este mai rapidă prin televiziune sau prin calculator, iar citirea cărților pare ceva învechit. În prezent, omul este pragmatic și grăbit, are puțin timp pentru citit. Fără a minimaliza importanța mijloacelor moderne de informare, învățătorul are datoria de a apropia elevii de carte încă de la vârstele mici, dar nu obligându-i să citească, ci trezindu-le interesul pentru această activitate.

În toate demersurile pe care le întreprindem pentru îmbunătățirea competențelor de lectură, trebuie avută în vedere necesitatea nu atât cantitativă a lecturii, cât cantitatea receptării, câștigul în ce privește simțul și gustul estetic, universul intelectual, dragostea pentru lectură. Școala are menirea de a forma un lector competent, dar și un cititor care să își formeze gustul propriu pentru lectură, devenind astfel un cititor activ pe tot parcursul vieții.

Formarea și cultivarea gustului pentru lectură reprezintă unul dintre obiectivele fundamentale ale orelor de limba și literatura română. Succesul în lectura particulară a elevului este asigurat, în mod deosebit, de capacitatea lor de a înțelege prin efort propriu mesajul celor citite.

Scriitorul român I.L. Caragiale afirmă acum aproape un secol: „O carte bună de citire, în vârstă fragedă, este, poate, una din împrejurările cele mai hotărâtoare ale vieții unui om. Multe cariere intelectuale nu se datoresc altei împrejurări decât unei cărți căzute la vreme bună în mâinile unui copil, tot așa precum umbrele multor stejari seculari se datoresc căderii unei ghinde pe pământ prielnic.”

„Lectura – spunea istoricul N. Iorga – joacă un rol important în viața copiilor, un rol mai mare decât în viața celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viața și influențează dezvoltarea ulterioară a copiilor. Din cărțile pe care le citesc, copiii își formează o anumită concepție asupra lumii, cărțile formează la ei anumite norme de conduită.”

Carte rămâne, totuși, o comoară fără de preț, în care își adună cele mai frumoase gânduri pentru ca alții să le poată folosi; lectura având un rol important în dezvoltarea și formarea personalității copiilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bărbulescu, Gabriela, Metodica predării limbii și literaturii române în învățământul primar, Ed. Corint, 2009
2. Casangiu, Larisa Ileana, Literatura română și literatura pentru copii, Ed. Nautica, ed. a II-a, 2007
3. G.F. Morozov, Cărți prietene, Editura pentru artă și literatură, 1946
4. Popescu, Ion, Lectura elevilor, Ed. Didactică și pedagogică, București, 1983
5. Stancu, Adriana; Aspecte metodice ale predării literaturii în învățământul primar, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, 2010.

METODE, STRATEGII DIDACTICE FOLOSITE ÎN STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

**Prof. Luminița Vilae,
Inspector școlar general adjunct,
Inspectoratul Școlar Județean Teleorman
Prof. Sanda MĂNICA,
Inspector școlar pentru disciplina limba și literatura română,
Inspectoratul Școlar Județean Teleorman**

Motto: Cartea este o făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți.

(Tudor Arghezi)

A instrui și a educa prin textul literar constituie o importantă dimensiune valorică a școlii, pe care dascălul trebuie s-o construiască prin simțiri autentice și prin esențializări menite să le deschidă elevilor universul viu al cunoașterii și al trăirilor semnificative estetice. Lectura, în orice formă ar fi aceasta, după imagini sau citită, are o foarte mare importanță încă de la vârste fragede, deoarece dezvoltă copilului limbajul, memoria, creativitatea, imaginația, exprimarea corectă și expresivă, emoții, sentimente etice și estetice.

De asemenea, lecturile cu mesaje pozitive îi ajută pe cei mici să înțeleagă mai ușor diferite aspecte ale lumii înconjurătoare, pe care ei încă abia o descoperă. Din punct de vedere cognitiv, lectura facilitează îmbogățirea cunoștințelor despre lume, despre viață, despre realitatea în care trăim. Din punct de vedere educativ, aceasta contribuie la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice. Citind, elevii își largesc orizontul imaginativ, trăiesc anumite stări prin transpunerea lor în personajele preferate, învățând cum să acționeze atunci când vor fi puși în situații similare.

Cartea mângâie sufletul însetat de cunoaștere și frumos, de aceea se cuvine să îi acordăm importanța cuvenită, să descoperim comorile ascunse în labirinturile ei. Trăim într-o societate în care interesul pentru lectură al elevilor este din ce în ce mai scăzut din cauza dezvoltării tehnologiei care atrage atenția acestora în mod deosebit. Copiii rar renunță la jocurile preferate pe calculator în favoarea lecturii. Misiunea noastră, ca dascăli, este să trezim interesul elevilor pentru citit, să-i îndrumăm, să-i stimulăm astfel încât aceștia să poată dezlega tainele textelor literare, pentru largirea orizontului lor cultural, ceea ce se va răsfrânge pozitiv asupra vieții și activității lor de mai târziu.

Lectura are un rol deosebit în viața elevilor deoarece îi determină să iubească cartea, contribuie la formarea unui vocabular bogat, le dezvoltă dragostea pentru frumos. Interesul pentru lectură se încheagă în primii ani de școală, când elevii sunt fermeceți de universul basmelor și al povestirilor ai căror eroi îi ajută să înțeleagă prietenia, cinstea, omenia, corectitudinea, eroi ce devin uneori adevărate exemple de viață. Cartea citită în copilărie rămâne în amintire toată viața și influențează dezvoltarea personalității ulterioare a școlarului. Lectura oferă copilului posibilitatea de a-și completa cunoștințele, de a le adânci. Copilul trebuie

călăuzit la tot pasul spre acest univers al lecturii, deoarece cartea este o ființă care ne descifrează sensul vieții. Intervenția profesorului în stimularea interesului pentru lectură este necesară și se poate realiza prin folosirea unor metode cât mai antrenante și mai atractive, prin recomandarea lecturilor potrivite vârstei și intereselor elevilor. Elevul trebuie să înțeleagă ceea ce citește, să deosebească ceea ce este educativ de ceea ce este dăunător, să conștientizeze că o carte poate fi considerată un ghid într-o călătorie și un bun prieten. Gustul pentru lectură, odată încheiat, se poate transforma într-o adevărată pasiune. Trezirea interesului pentru citit este punctual de plecare pe tărâmul cunoașterii și în același timp cheia succesului în activitatea școlară atât pentru profesor, cât și elevii săi. Dintre modalitățile de stimulare a interesului pentru lectură pe care le-am aplicat în activitatea didactică, pot aminti:

- realizarea de dramatizări după opera citite la clasă;
- alcătuirea de albume pentru scriitorii studiați, cuprinzând informații despre viața acestora, opera scrisă, particularități ale limbajului artistic, figure de stil care i-au impresionat;
- organizarea de șezători literare, concursuri de recitări de poezii ale scriitorilor studiați, dar și concursuri de creații literare proprii pe anumite teme;
- realizarea de desene inspirate din cărțile citite, stimulându-le astfel creativitatea și imaginația;
- consemnarea, în sala de cabinetul de limba și literatura română, a lecturilor citite și expunerea produselor realizate de ei;
- organizarea de activități constând în sortarea cărților din bibliotecă după tipul lor: de povești, de poezii, culegeri, albume, în urma cărora elevii au sesizat diversitatea informațiilor oferite de cărți;
- invitarea unui scriitor original din comuna noastră, activitate de care elevii au fost foarte încântați, având posibilitatea de a adresa diverse întrebări acestuia referitoare la viața și activitatea sa literară, universul operelor sale;
- recomandarea lecturilor obligatorii și suplimentare la începutul anului școlar și planificarea unei ore la sfârșitul semestrului pentru verificarea lecturii elevilor.

„Statutul de cititor se formează în etape, în școala, consumând, ascultând și citind literatura, învățând unele texte. (...) Asemeni cărților, cititorii sunt diverși, iar lecturile explicative și contemplative, ca tipuri fundamentale, au forme felurite și exigente ce țin de natura textului și vârsta receptorilor.” (Derșidan, 2003, p.181)

Matei Călinescu în lucrarea sa *A citi, a reciti. Către o poetică a (re)lecturii* evidențiază existența a trei factori majori care afectează percepția lecturii: vârsta celui care citește, locul în care se desfășoară lectura și genul cititorului. Într-adevăr, lectura unei text variază pentru că cititorii se schimbă în timp și pot conferi sensuri noi textului. Atât Matei Călinescu, cât și Florentina Sâmihăian preiau aceeași tipologie a cititorilor propusă de J.A. Appleyard în lucrarea *Becoming a Reader* (Appleyard, 1990) în care identifică următoarele roluri ale cititorului:

The reader as player (cititorul jucăuș/citiorul naiv)

În anii preșcolarității, copilul, care nu este încă un cititor, ci mai cu seamă un ascultător al poveștilor citite de adulți, intră ușor în jocul lecturii, în lumea fanteziei. Pentru un astfel de cititor, nu există o diferență clară între ficțiune și realitate.

The reader as hero and heroine (cititorul-erou/eroină)

În timpul școlii, copiii obișnuiesc să citească, identificându-se cu personajele din universul ficțional. Literatura este percepută ca o lume alternativă, mai bine structurată și mai puțin ambiguă decât lumea reală, astfel încât micii cititori evadează cu plăcere în universul ficțional și se implică emoțional în lectură. În această etapă elevilor le place să citească și să recitească cărți în care acțiunea are un rol important. Ei evadează din realitate într-o lume a ficțiunii în care reușesc să facă lucruri pe care nu le pot face în realitatea cotidiană.

The reader as thinker (cititorul-gânditor)

Adolescenții citesc pentru a înțelege mai bine lumea și pe ei înșiși, pentru a se pregăti

pentru viață. Ei judecă/evaluatează ideile, comportamentele pe care le întâlnesc într-o carte. Ei pot percepe universul ficțional ca pe o „re-construcție” a realității. De asemenea, sunt capabili să-și clarifice propria perspectivă asupra realității, care poate fi diferită de cea întâlnită în cărțile citite.

The reader as interpreter (cititorul-interpret)

Cititorii care studiază literatura în mod sistematic - în general, elevii de liceu și profesorii - abordează textele ca pe un corpus relevant al cunoașterii (înțeleg evoluția formelor literare, raportează textul la un context cultural, social sau politic, la biografia autorului etc.). Ei învață să abordeze analitic un text, pot folosi concepte de teoria literaturii, pot realiza contextualizări.

The pragmatic reader (cititorul pragmatic)

Cititorul adult citește în diferite moduri, care pot fi adaptări ale diferitelor roluri menționate anterior: pentru a evada din realitate, pentru a evalua o anumită viziune despre lume și a o compara cu propria sa perspectivă, pentru a simți plăcerea estetică, pentru a se lăsa provocat de noi experiențe, pentru a se lăsa încântat de înțelepciunea pe care o găsește în anumite cărți.” (apud Sâmbiță, curs *Didactica lecturii*)

M. Călinescu consideră că „modelul lectorului implicit va fi atunci (totuși) copilul sau adolescentul care supraviețuiește în noi, în fanteziile noastre, în curiozitatea noastră, în capacitatea noastră de uimire...” (Călinescu, 2003, pag. 113), iar modelul (re)cititorului va fi tânărul care dorește să înțeleagă, să interpreteze conținutul din perspectiva omului matur.

Teoriile receptării cuprind astăzi o variată tipologie lectorală:

Lectorul alter-ego ă este primul cititor al textului unde instanța auctorială se suprapune cu cea lectorală. Lectura coincide aici cu facerea textului, iar elaborarea scriptică se transformă în lectură. Dedublarea depinde de capacitatea disocierii celor două activități.

Lectorul vizat (destinatarul) e cel pe care-l are în vedere nemijlocit emitentul unui text. E cazul tipic al corespondenței ori al textelor explicit adresate unei anumite categorii de cititori.

Lectorul prezumtiv (numit de unii teoreticieni și *ideal*) e cel pe care autorul îl revendică fără a-l cunoaște. Acest lector e o proiecție a narcisismului auctorial, un construct fantasmatic de substituție.

Lectorul virtual, mai mult implicit (conform Wolfgang Iser) ori *lectorul model*, cum e numit de Umberto Eco, este un tip de lector, un construct abstract. Prestația lectorului model coincide cu intenția auctorială. Textul, dacă e bine structurat, presupune competența cititorului, dar o și creează, controlând felul în care sunt actualizate semnificațiile.

Lectorul înscris (empiric) e cititorul propriu-zis, dotat cu o identitate socio-culturală precisă. E cel care citește efectiv textul (fie că i-a fost destinat sau nu), performându-l și evaluându-l în funcție de cunoștințe, predispoziții, interese, circumstanțe.

Există cel puțin două categorii de lectori reali care fac excepție de la regula manipulării textului. Aceștia sunt *criticul și expertul*. Ei fac lecturi avizate cu un grad înalt de competență, având și rolul de a-și motiva opiniile.

În spațiul privilegiat al lecturii, o lume întreagă, supusă și docilă, se așterne în fața cititorului care devine Stăpânul Lumii pe care tocmai o descoperă ca pe un teritoriu neexplorat încă. În actul lecturii însă, nu există doar cititorul și cartea, ci există și autorul, undeva în text, în afara textului sau dincolo de text, iar literatura în sine implică realizarea completă a lanțului de comunicare.

Receptarea textului poate deveni un proces anevoios și incomplet, îngreunat de lipsa cunoștințelor în legătură cu contextul creării textului. Într-o viziune modernă asupra literaturii, noua didactică abordează legătura perceptibilă dintre componenta textuală și cea contextuală, instituind legătura dintre text, context și receptare. În situația în care cititorul are anumite cunoștințe despre autor și contextul scrierii, atunci receptarea este un proces lipsit de dificultate. Însă, în lipsa unei inițieri, elevii puși în fața fenomenului de receptare, pot întâmpina anumite

dificultăți, iar acesta este momentul intervenției dascălului, a îndrumătorului, care operează cu „obiectele magice”, metodele didactice. Profesorul știe așadar, să exploreze „pădurea narativă”, selectând strategii optime, să descifreze textul și contextul spre a permite accesul elevilor în hermeneutica literară.

BIBLIOGRAFIE:

Bărbulescu, Gabriela, *Metodica predării limbii și literaturii române în învățământul primar*, 2009, București, Editura Corint
Bontaș, Ioan, *Pedagogie*, 1995, București, Editura ALL
Cucoș, Constantin, *Psihopedagogie*, 1998, București, Editura Polirom
Ion T.Radu, Liliana Ezechel, *Pedagogie - Fundamente teoretice*, 2002, București, Editura V&I Integral

METODE, STRATEGII DIDACTICE FOLOSITE ÎN STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

Ștefan Corina

Școala Gimnazială Ștefan Cel Mare , Alexandria

Profesorii sunt în permanență preocupați să găsească noi modalități prin care lectura să redevină o preocupare constantă a elevilor, pentru ca și lectura recomandată să se bucure de plăcerea unui cititor în curs de a deveni pasionat. Prin urmare, stimularea creativității și a talentului elevilor prin promovarea creațiilor proprii, propunerea unor proiecte tematice sau studii de caz, întâlniri cu scriitorii, dezbateri pe teme literare, vizionarea unor filme și discutarea lor în paralel cu textul literar, dramatizările unor texte, activitățile interactive de genul cercurilor de lectură, dar și concursurile pe teme literare sunt doar câteva dintre activitățile ce se pot desfășura în școală și în afara ei, care au drept scop sensibilizarea elevilor în vederea transformării lecturii obligatorii în lectură de plăcere.

Trebuie să pornim de la ideea că elevul are nevoie de un ghid bun, care să îl ajute să pășească în lumea mirifică a cărților. El nu știe ce ascunde biblioteca în spațiul ei magic și auster, nu bănuiește ce se află dincolo de un titlu, nu are idee că firele lecturii îl conduc spre surse fabuloase de idei și filoane de gândire. Însă, atâta vreme cât lectura este asumată ca gest impus, ea nu va avea succes. Elevul ar trebui să o înțeleagă ca necesitate și act de libertate a gândirii. Până la intrarea copilului la grădiniță, apoi la școală, familia este cea care poate insufla dragostea pentru lectură. Cadrul didactic preia ștafeta și îndrumă pașii copiilor, în minunata lume a cărților, a textelor literare. El este cel care sensibilizează pe copil, cel care îl conduce pe nesimțite pe drumul cunoașterii.

Câteva dintre activitățile, care ar trezi interesul pentru lectură, ar fi:

- Alegerea unor texte pe gustul elevilor. Alegerea unor texte cu orizonturi de așteptare din partea elevilor presupune o investigare amănunțită a profesorului, prin întocmirea unor chestionare;
- Atitudinea profesorului poate stimula interesul;
- Receptarea textelor prin alt limbaj: mima, joc de rol, dramatizarea, pantomima;

- Să i se dea ocazia elevului să-și aleagă textele singur;
- Se recomandă aplicarea lecturii întrerupte, lectura cu predicții, plăciile gânditoare pentru o recomandare a cărții;
- Pentru a stârni curiozitatea, li se poate cere elevilor să asocieze un coleg cu un personaj din operă, sau poate preciza anumite fragmente, care pot fi de interes pentru un anumit coleg;
- Activitățile de lectură trebuie să fie însoțite de scrierea, redactarea unor finaluri, crearea unor dialoguri, benzi desenate, postere, etc;
- Organizarea unor cene literare, a unor șezători și concursuri de lectură, etc;

Competența măsoară, atât cunoștințele și abilitățile însușite în procesul de învățare, cât și aplicarea materiei curriculare la limba și literatura română și în acest sens se impune utilizarea metodelor interactive capabile de a transforma elevul, în participant activ al lecturii. Profesorul trebuie să aibă ca scop transformarea lectorului inocent în lector competent, avizat, însetat de lectură și de cunoaștere.

În cadrul activităților de lectură, elevii vor lucra pe grupe sau individual, vor face predicții asupra textului, pornind de la titlul acestuia. Aceste predicții vor fi notate și revăzute după parcurgerea textului.¹

Metoda termenilor predictive - elevii precizează 4-5 termeni cheie din operă, care urmează a fi citită sau ascultată. După lectura textului, elevii își vor exprima ideile într-un eseu individual, care poate fi comparat cu cel al colegilor și obținându-se în final un eseu colectiv.

Elevii vor completa un tabel, unde vor răspunde la trei întrebări: Ce crezi că se va întâmpla? Care sunt argumentele? Ce s-a întâmplat de fapt?

Avantajele metodei:

- Antrenează capacitatea de predicție, gândire și creativitatea;
- Stimulează curiozitatea și spiritul de competiție.²

Lista de cărți

O modalitate de a trezi interesul pentru lectură poate constitui și prezentarea unor informații despre unele cărți aflate în lista lecturilor suplimentare. Este metoda ce pornește de la întrebarea *Care e cartea pe care aș dori să o citesc/ aș recomanda-o și de ce?*

Se notează titlurile sugerate de elevi pe foi de flipchart și se constituie o listă de lectură. Lista de cărți e o metodă utilă în stârnirea interesului pentru lectură suplimentară, elevul având posibilitatea să aleagă pentru sine și pentru colegi cărți, pe care el le consideră captivante, motivându-și alegerea în funcție de elementele paratextuale oferite de listă și de experiența proprie.

Prezentarea de carte

O activitate complexă și în același timp accesibilă este și prezentarea de carte. Ea poate fi încercată încă din clasa a V-a și orientată către formarea competenței de lectură, a competenței de comunicare scrisă (construcția unui text, ce argumentează importanța parcurgerii cărții) și de comunicare orală (susținerea unui discurs oral, în timp limitat).

Acest tip de activitate poate fi aplicată cu succes la orele de literatură sau de redactare, precum și în atelierul de lectură. Este bine ca fiecare dintre elevii unei clase să aibă posibilitatea, cel puțin o dată, să prezinte o carte în fața colegilor; și asta indiferent de caracterul ei literar sau non-literar și indiferent de prezența sau absența ei în listele de lecturi obligatorii și suplimentare.

¹ Marilena, Pavelescu, *Metodica predării limbii și literaturii române*, Editura Corint, București, 2010, p.195

² Emanuela, Ilie, *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Polirom, București, 2010, p.148

Harta povestirii – este o metodă de organizare și sistematizare a conținutului informațional al unui text, care aparține genului epic. Este utilă pentru verificarea lecturii suplimentare sau înainte de studierea unei opere la clasă.

Șezătorile literare - au influență pozitivă asupra elevilor. Elevii sunt impulsionați să caute materiale, texte în versuri sau proză, ghicitori sau proverbe și zicători. pentru a putea fi prezentate în cadrul activităților. La șezătoare putem invita și părinții pentru ca activitatea să capete un aspect de sărbătoare și a le face cunoscută activitatea noastră. Cu această ocazie recomandăm copiilor și lectura pentru perioada următoare, demonstrându-le părinților rolul important pe care îl au cărțile. Mulți părinți vor deveni astfel cititori alături de copiii lor și cumpărând cărțile recomandate vor pune bazele unei mici biblioteci școlare acasă. Am recomandat părinților, să povestească copilului, în fiecare zi câte o poveste, ținând cont și de dorința lui de a reasculta o poveste foarte îndrăgită. Să roage copilul să povestească pentru a-i îmbunătăți capacitatea de concentrare și de redare a informațiilor. Am amintit faptul că, stând un număr mare de ore în fața calculatorului, copilul întâmpină numeroase probleme în redarea unei întâmplări reale sau din lecturile sale.

O metodă poate funcționa mai bine pentru un profesor, în timp ce pentru altul funcționează mai bine o alta, dar explorarea diferitor stiluri de abordare a lecțiilor și activităților extrașcolare nu poate duce decât la progres.

BIBLIOGRAFIE

Blanchot, Maurice, *Spațiul literar*, trad. și prefață de Irina Mavrodin, Univers, București, 1980.

Bremond, Claude: *Logica povestirii*, trad. de Micaela Slăvescu, prefață de Ioan Pânzaru, Humanitas, București, 1991.

Lintvelt, Jaap: *Punctul de vedere. Încercare de tipologie narativă. Teorie și analiză*, trad. de Angela Martin, Univers, București, 1991.

Tomuș, Mircea: *Romanul romanului românesc (În căutarea personajului, vol.1; Despre identitatea unui gen fără identitate: romanul ca personaj al propriului său roman, vol. 2)*, Ed. 100+1 Gramar, București, 1999, 2000.

Ilie, Emanuela, *Didactica limbii și literaturii române*, Iași, Polirom, 2014.

Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Pitești, Editura Paralela 45, 2003.

Pamfil, Alina, *Studii de didactica literaturii române*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2006.

Sâmihăian, Florentina, Mariana Norel, *Didactica limbii și literaturii române*, I, II, Ministerul Educației și Cercetării, 2005, 2006

Pavelescu Marilena, *Metodica predării limbii și literaturii române- Ghid pentru susținerea examenelor de definitivare și de acordare a gradelor didactice*, Editura Corint, București, 2010

ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE CARE INFLUENȚEAZĂ INTERESUL PENTRU LECTURĂ

Ștefan Florin
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Alexandria

Cartea și lectura trebuie să ocupe un loc deosebit în viața fiecărui elev, iar cadrului didactic îi revine datoria de a apropia sufletul inocent al elevului de paginile cărților. Dacă ”o lectură plăcută este tot așa de folositoare sănătății noastre ca și exercițiile fizice” (Kant, sec. al XVII-lea), atunci trebuie să găsim o cale pentru a ne antrena zilnic. Cartea trebuie să devină pătașă în viața copilului de la cea mai fragedă vârstă.

Excursia literară are avantajul că transferă elevul în ambianța scriitorului și a operei sale, determinând stări de trăire intensă care vor dăinui cu mai multă trăinicie în memoria elevilor, oferind noi căi de receptare a operei literare. Ea trebuie pregătită încă de la începutul anului școlar, prin indicarea bibliografiei pe care trebuie să o citească elevii pentru rezolvarea obiectivelor propuse. Cercetarea operei scriitorului înainte de efectuarea excursiei deschide noi orizonturi pentru înțelegerea semnificației mediului ambiant în care s-a format scriitorul. Atunci când este bine organizată, excursia literară îndeplinește funcțiile unei lecții de fixare a cunoștințelor, lecție 20 structurată pe o nouă modalitate, în care informațiile sunt verificate prin contactul direct cu universul inspirației artistului

Teatrul de păpuși este una dintre modalitățile ce se bucură de interes din partea copiilor. Este un mod de însușire a literaturii pentru copii, de formare și dezvoltare a deprinderilor de exprimare clară, corectă și expresivă, de dezvoltare a dragostei pentru frumos, pentru valorile morale. Prin teatru oferim copiilor prilejul de a trăi, alături de eroii îndrăgiți, momente de mare intensitate afectivă. Teatrul de păpuși pe băț sau pe deget este o formă plăcută de manifestare a tăirilor și stărilor unor personaje. Presupune inițierea copiilor în mânăuirea păpușilor, în asumarea rolului de ”artiști,,. Ușor de confecționat, chiar cu ajutorul copiilor, păpușile facilitează însușirea poveștilor și a basmelor, transpunându-i pe artiști în personaje. La fel de mult le place să se costumeze și să intre în pielea personajelor. Montajele literare dau prilejul copiilor să se manifeste în fața părinților, a prietenilor, a cunoșcuților, să își stăpânească și depășească emoțiile. Dramatizările îi obliga să inventeze și să îmbogățească replici. Jocurile de rol le permit să fie spontani, naturali, creativi.

Concursurile școlare și evenimentele culturale sunt, cu siguranță, o altă modalitate de a prelungi efectele lecturii de plăcere. Abordarea lecturii în școală este o reală provocare, pe care profesorii trebuie să și-o asume, găsind soluții mai mult sau mai puțin inovative pentru a-i face pe elevi să descopere că pot fi vrăjitori adevărați și că, citind, lumea devine mult mai frumoasă. Altfel spus, pentru a insufla copiilor pasiunea pentru lectură și a-i ajuta să culeagă toate beneficiile acestei activități esențiale în formarea lor, sunt necesare noi abordări didactice într-o societate a cunoașterii, aflată în continuă schimbare. Soluții pentru stimularea iubirii de lectură.

Metodele sunt numeroase dintre acestea, exemplific: predarea reciprocă (elevii joacă rolul profesorului și-și explică unii altora pasaje citite); mozaicul (grupuri de câte 5 elevi

cercetează prin colaborare un anumit aspect al textului, fiecare devenit expert în predarea subtemei învățate);diagrama Venn (două cercuri mari care se suprapun parțial, folosite pentru a descrie asemănări și deosebiri între două texte sau personaje); procedeul recăutarii (în perechi, elevii citesc textul alternativ, se opresc după fiecare paragraf și își pun întrebări despre ce au citit); Ciorchinele (o metoda grafică antrenantă care stimulează gândirea critică și creativitatea elevilor) .

BIBLIOGRAFIE

1. Cornea, Paul, Introducere în teoria lecturii, Ed. Minerva, București, 1988
2. Pamfil, Alina, Didactica limbii și literaturii române, Ed. Dacia, Cluj- Napoca, 2000
3. Cucos C. 1998, Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice. Ed. Polirom, Iași,

PROIECTUL-METODĂ DE STIMULARE A CĂUTĂRII INFORMAȚIEI UTILIZÂND RESURSELE SCRISE

Păun Silvia,
profesor Liceul Teoretic "Alexandru Ghica"

Pentru crearea unui cadru eficient de învățare este necesar un echilibru între învățarea frontală, individuală și de grup. În lecțiile centrate pe elev sunt dominante activitățile individuale și cele în grupuri mici. Fiecare dintre aceste forme de organizare a învățării prezintă avantaje și dezavantaje. Profesorul trebuie să caute soluții pentru ca activitatea să fie eficientă și mai atractivă pentru elevi, pentru ca aceștia să devină autorii propriei învățări. Situatărea elevului în centrul organizării procesului de predare-învățare a constituit o schimbare fundamentală ce a atras după sine necesitatea găsirii acelor soluții care să stimuleze permanent performanța elevului. O astfel de soluție este învățarea bazată pe proiect. Proiectul este o metodă activ participativă, apărută la începutul secolului al XX-lea, este un produs al imaginației elevilor, care presupune transferul de cunoștințe, deprinderi, capacități, facilitând abordările interdisciplinare și consolidarea abilităților sociale ale elevului.

Ce este un proiect?

Proiect - plan sau intenție de a întreprinde ceva, de a organiza, de a face un lucru (DEX)

a. Creație personalizată

- proiectul este activitatea cel mai pregnant centrată pe elevi ;
- este un produs al imaginației elevilor, menit să permită folosirea liberă a cunoștințelor însușite, într-un context mai relevant ;
- proiectul este o activitate personalizată, elevii putând decide nu numai asupra conținutului său, dar și asupra formei de prezentare.

b. Temă abordată diferit

- proiectul pornește întotdeauna de la o temă studiată în clasă;
- având o structură foarte flexibilă, activitatea de proiect poate fi adaptată oricărui nivel de vârstă și de studiu;

c. Produs finit

- proiectul este *ceva*, nu este despre *ceva* ;
- produsul finit realizat în urma activității de proiect crează elevului sentimentul utilității a ceea ce produce;

- exemple de produse realizate în urma derulării unor proiect: postere, machete, pliante, mape tematice, prezentări PPT, filmulețe, etc.

Etapale realizării unui proiect:

- Precizarea temelor de proiect prin afișarea în loc vizibil (sala de clasă, laborator, avizier);
- Precizarea surselor de documentare și condițiilor de realizare;
- Constituirea grupelor de elevi;
- Împărțirea sarcinilor – fiecare membru al grupei își asumă o sarcină de lucru;
- Procesarea materialelor, comunicarea cu profesorul asupra conținutului;
- Realizarea formei finale;
- Prezentarea proiectelor în fața clasei;
- Monitorizare și evaluarea de către profesor;
- Feed-back de la profesor, colegi(aprecieri, întrebări, schimb de idei), autoevaluare.

Managementul proiectului

Metoda proiectului impune o varietate de abordare a managementului clasei, a timpului și materialelor folosite. Se stabilește termenul limită de prezentare a proiectului, activitățile realizate în clasă și acasă. Profesorul sugerează și oferă elevilor sursele bibliografice, poate organiza cu aceștia bănci de date în vederea dezvoltării abilităților de organizarea informațiilor. Cheia succesului unui proiect constă în organizarea colectivului de elevi. De preferat ar fi să fie lăsați elevii să-și aleagă colegii din grupul de lucru și să nu le fie impuși colegi din diferite motive. Trebuie lăsat timp suficient elevilor pentru investigarea și realizarea proiectelor.

Evaluarea proiectelor

Pe parcursul realizării proiectului, profesorul trebuie să ofere consultanță grupelor de elevi încurajându-i permanent. Va discuta dificultățile întâmpinate și va ajuta elevii să realizeze în timp util proiectele. Evaluarea se face în urma prezentării proiectelor. Prezentarea proiectelor se poate realiza și prin metoda „Turul galeriei”. Profesorul urmărește modul de realizare, creativitatea, acuratețea produsului, materialele și mijloacele folosite, rezultatele obținute, gradul de implicare a membrilor grupului, modul de prezentare. Profesorul motivează notele acordate elevilor.

Avantajele metodei:

- Este o metodă alternativă de evaluare ce pune elevii în situația de a acționa și rezolva sarcini în grup, autotestându-ți capacitățile cognitive și practice;
- Oferă șansa de a analiza în ce măsură elevul folosește în mod adecvat cunoștințele, instrumentele și materialele disponibile în atingerea finalităților propuse;
- Se dezvoltă abilități de cooperare și comunicare între elevi;
- Creșterea responsabilizării elevului față de propria învățare și față de grup;
- Elevii învață unii de la alții

Dezavantajele metodei:

- Rezolvarea sarcinilor necesită resurse mai mari de timp și resurse materiale;
- Facilitează erorile de învățare;
- Unii membri ai grupului nu-și realizează sarcinile, membrii grupului preluându-le pentru a finaliza proiectul;
- Profesorul nu evaluează în întregime rezultatele.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cerghit, I. „*Metode de învățământ*”, Editura Polirom, Iași, 2006
2. DEX, Editura Univers Enciclopedic, București, 1996
3. Ionescu, M. „*Managementul clasei. Un pas mai departe. Învățarea bazată pe proiect*,” Editura Humanitas, București, 2003

ROLUL LECTURII ÎN DEZVOLTAREA PERSONALĂ A EDUCABILILOR

Prof. Monica-Ioana CRISTEA

**Școala Gimnazială Nr. 4 Turnu-Măgurele/
Colegiul Național „Unirea” Turnu-Măgurele**

Citirea unei cărți reprezintă o dovadă de mare responsabilitate, deoarece lectura este principalul instrument în însușirea a unei exprimări elevate, nuanțate, fiind un mijloc de a ne concretiza ideile, gândurile și trăirile. Din păcate, elevii generației actuale manifestă un tot mai vizibil dezinteres față de lectură, cartea făcând parte din ce în ce mai puțin din viața omului modern. Lipsa interesului pentru actul lecturii nu este un fenomen ivit pe neașteptate, fiind explicabilă prin coordonate ce țin de natura evidenței.

Astăzi, computerul și televizorul reușesc să ofere mult mai mult decât o făcea până acum lucrarea tipărită, realitatea virtuală cucerind și îndepărtând tot mai mult de filele cărților. Pentru reducerea acestui fenomen, școala ca instituție-cheie joacă un rol important în apropierea copilului de lumea cărților și, implicit, de lectură. Cartea trebuie să devină partașă în viața copilului de la cea mai fragedă vârstă. Ea îi ajută pe școlari să parcurgă drumul cunoașterii de la concret la abstract, de la intuiție la reprezentare și fantezie. Educatorilor le revine misiunea de a dezvolta elevilor „gustul pentru lectură” o cerință didactică importantă fiind preocuparea permanentă pentru realizarea contactului direct al copiilor cu lumea operelor literare.

Problema îndrumării lecturii școlare este extrem de importantă, deoarece în anii de formare intelectuală, tânărul cititor trebuie orientat în mulțimea de scrieri care îi stau la îndemână, căci unele cărți sunt contraindicate din cauza inaccesibilității la o anumită vârstă, iar contactul eșuat cu o carte își poate pune amprenta în viitor pe calitatea lecturii. Absența unei lecturi susținute e evidentă în vocabularul lacunar, în comportament, în gândire și chiar într-o înclinație spre violența limbajului. Tocmai de aceea e nevoie, mai mult ca oricând, să ridicăm bariera dintre copil și carte, iar îndepărtarea elevului de lectură trebuie să fie un semnal de alarmă.

Mijloacele pentru cunoașterea preferințelor elevilor sunt diverse și variate, de la cele generale (ancheta, sondajul) până la cele individuale (convorbiri cu elevii, cu profesorii clasei sau cu părinții, examinarea fișei de cititor de la biblioteca școlii etc.). La orele de limba și literatura română, elevul nu citește pentru a ști să citească, ci pentru a descoperi informațiile necesare unei bune comunicări, unei culturi generale, dar mai ales realizării spirituale. Observarea sistematică a activității elevilor oferă cadrului didactic posibilitatea de a culege informații relevante asupra performanțelor elevilor din perspectiva capacității lor de acțiune și relaționare, a competențelor și abilităților de care dispun aceștia.

Realizarea actului cititului presupune cunoașterea unor tehnici de lucru corespunzătoare care să permită celui ce citește să se orienteze în text, să desprindă multiple valențe ale acestuia. Însușirea tehnicii cititului este subordonată sarcinii de a-i învăța pe elevi cum să folosească manualul, în general cartea, deci de a-i învăța cum să învețe. De aceea, se consideră că cititul reprezintă unul dintre cele mai importante instrumente ale muncii intelectuale. Asimilarea unor cunoștințe fundamentale din diverse domenii trebuie să orienteze cunoașterea elevilor spre noi achiziții, ceea ce presupune în mod necesar dobândirea unor tehnici ale muncii cu cartea. Cu toată amploarea pe care au luat-o mijloacele audio-vizuale în difuzarea culturii, cartea rămâne unul dintre cele mai frecvente mijloace de autoinstruire. Lectura cărții oferă cititorului

prilejuri unice de reflecție. Ea îndeamnă la introspecție, angajează valori formativ-educative care își pun amprenta asupra întregului comportament al cititorului. De asemenea, ajută la generarea de noi legături interpersonale și la îmbunătățirea acestora, datorită dezbaterilor și conversațiilor care pot fi propuse pe baza noilor cunoștințe dobândite.

Constituirea unui spațiu adecvat întâlnirilor reale cu textul presupune cunoașterea celor trei componente și tratarea atentă a fiecăreia. În școală, problema contextului lecturii se definește prin trei dimensiuni specifice: dimensiunea psihologică, cea socială și cea concretă, fizică. Problematika textului poate fi circumscrisă în funcție de dimensiunea care i se atribuie în procesul de formare a cititorului autonom: funcția de suport al lecturii, dar și valoare de creație artistică sau de obiect cultural. Văzută din perspectiva acțiunii didactice, cea mai importantă componentă a triunghiului lecturii este cititorul - elevul - ca receptor al textului literar. Angajarea elevului în lectură presupune, în același timp, activarea unor structuri cognitive și afective complexe, precum și desfășurarea unor procese de o mare diversitate. În practica școlară se folosesc diverse forme de îndrumare a lecturii realizate în clasă sau în afara ei. Lectura sistematică și bine îndrumată îi ajută pe elevi să-și lărgescă orizontul cunoștințelor și să asimileze mai ușor lecțiile, contribuind la dezvoltarea gândirii și a limbajului. Este greu de conceput o bună îndrumare a lecturii elevilor fără un control eficient, iar procedeele de efectuare a controlului sunt variate și depind de scopul urmărit.

La vârsta școlară, lectura are un rol hotărâtor în îmbogățirea și dezvoltarea cunoștințelor elevilor, în formarea gustului pentru citit, în cultivarea și îmbogățirea limbajului prin formarea și dezvoltarea unui vocabular adecvat. Misiunea școlii de a-i stimula pe elevi să citească este cu atât mai grea, cu cât în unele familii nu există modele. Una dintre cerințele învățământului modern este aceea a formării la elevi a deprinderilor de studiu individual și de muncă independentă, a capacității de a gândi creator, de a soluționa individual sau prin conlucrare multitudinea de probleme cu care se confruntă în anii de școală. Pentru a transforma elevii în cititori mai buni este nevoie de o viziune integratoare, de o regie, de o punere în scenă, regizorul așteptat fiind profesorul. Un prim pas al acestei puneri în scenă este claritatea ținutelor lecturii în școală, a competențelor și atitudinilor pe care profesorul își propune, conform programei, să le formeze prin studiul literaturii. Scopul studiului literaturii în școală este formarea unor competențe pentru diverse tipuri de lectură: lectura de informare, lectura de plăcere, lectura de cercetare etc.

Școala are menirea de a forma un lector competent, care să-și formeze gustul propriu pentru lectură, astfel încât să fie un cititor activ pe tot parcursul vieții.

REPERE BIBLIOGRAFICE:

Cozărescu M., *Comunicare didactică. Teorie și aplicație*, 2003, București, Editura ASE Eftenie, Nicolae, *Introducere în metodică studierii limbii și literaturii române*, ediția a IV-a, revăzută și adăugită, 2008, Pitești, Editura Paralela 45

Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive: repere teoretice și practice*, 2007, București, Editura Didactică și Pedagogică

Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, ediția a IV-a, 2007, Pitești, Editura Paralela 45

TODAY A READER, TOMORROW A LEADER

Prof. BĂȚĂUȘ SIMONA GABRIELA
Școala Gimnazială Ștefan cel Mare, Alexandria

I couldn't agree more with what Margaret Fuller said: "If you are a leader, if you want to be one, you have to read. It's not a bonus, it's an absolute requirement. You cannot grow in your leadership without learning from others and that requires reading", to acquire new insights, you have to read as much as you can.

Books have been in my life since I was in the primary school and I knew from the very beginning that reading would contribute to the person I am now, actually to the teacher I am. Motivating children to read is one of those agony-ecstasy tasks every parent and teacher faces sooner or later. Reading is knowledge. Books are filled with them. The more you read, the more knowledge you acquire. However, easier said than done for our students. How can we make them realize the importance of the reading skill and how books can transform lives, making us better people. Reading is the key to success in almost every subject across the school curriculum and research has shown that it is the biggest driver of vocabulary acquisition. The more kids read, the more words they learn from context and the more texts they can access. Understanding how different text types work also helps them improve their critical thinking skills and engage with the ideas presented, in addition to becoming better writers. Numerous pieces of research showed also other benefits of reading for a child's development such as: encouraging students with the world around them, developing empathy and imagination, improving analytical reasoning and communication, building stronger relationship. Learning a foreign language has to be enjoyable and fun and what way could be the best when it comes about this? By reading stories.

So, if reading does so many wonderful things, how do you get children to pick up a book and start reading? A few years ago, I founded The Book Club and it proved to be a good idea. Of course, my goal has always been to really influenced each student in my classes, but the pathway to achieving it has not been easy. On the contrary, there were moments when I wanted to give up as my strategy seemed unsuccessful. I started with one book on semester, then I added one more. The students receive the task to make a journal for a book, needless to mention- a book in English. During the years, from generation to generation, I have been trying to change there and there or add something new to the initial task, for the sake of avoiding boredom. At first, they have the option to choose a book they like or one I can recommend, then comes the step of reading, after that the journal has to be designed in the form of a mini-book or project. The content of the journal consists in several points to be taken into account: author, title of the book, the storyline background, main characters description, features of the book, likes/dislikes, reasoning to make someone else read it. Another important component is the layout- students draw or stick pictures to make it more attractive and appealing to the others. In the end, the presentation of the book in front of the classmates represents the final step when the students are graded and they have a gallery tour of their work. In this way the teacher focused the students on all four language skills: reading, writing, listening and speaking, moreover the activities involve some of the eight key-competences of the school curriculum.

As you can see above the pictures are relevant to my words and prove how creative and imaginative our students really are if we, the teachers, push them to make the most of the books they read. Opening a book is like opening the door to a world of experiences, discovery and awareness. In this journey I let them choose what they read, how they read, no matter if it is computer-based or on paper, maybe it is a digital application, the goal is to read and enjoy English. *Reading is a powerful, fulfilling, and rewarding activity. Not only does a book act as a comfort and a friend, it also acts as a teacher and can teach children all about themselves, their world, and the cultures within it- as Ellie Collier beautifully wrote in an article on <https://www.highspeedtraining.co.uk/hub/why-is-reading-important-for-children/>*

Bibliography of Additional Resources

<https://timesofindia.indiatimes.com/life-style/books/photo-stories/reading-books-makes-you-smarter-heres-why/photostory/68394028.cm>
<https://www.highspeedtraining.co.uk/hub/why-is-reading-important-for-children/>
<https://ideas.time.com/2013/06/03/why-we-should-read-literature/>
<http://alhekma.com/upload/bahrain/pdf/elibrary/1.pdf>
<https://www.highspeedtraining.co.uk/hub/why-is-reading-important-for-children/>

LECTURA, O POVESTE DE PLĂCERE

Prof.înv.primar Voicu Popescu Corina
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”, Alexandria

„...nu este alta, și mai frumoasă, și mai de folos în viața omului zăbavă decât cetitul cărților.”

Miron Costin

Miron Costin sublinia că nu există un ideal nobil la fel ca “cetitul cărților”, de aceea elevii trebuie să înțeleagă că a citi o carte înseamnă a pătrunde într-un univers de gânduri, idei și sentimente ce îmbogățesc mintea și sufletul. Lectura este un indicator pentru gradul de civilizație a unui popor. Actul de a citi, este o condiție primă a reușitei elevului, apoi, mijloc de acces la cunoașterea generală și specializată, deci instrument al echilibrării sociale. Deși este determinată de diferiți factori (politici, sociali, economici, geografici, culturali) lectura rămâne la nivelul opțiunii individuale.

Lectura de plăcere devine, în contextul actual, desuetă, puțini fiind elevii care mai citesc pentru că le face plăcere. Elevii generației actuale manifestă un dezinteres tot mai vizibil față de lectură, cartea făcând parte din ce în ce mai puțin din viața lor în afara școlii. Mulți dintre elevii de gimnaziu de la școala în care predau nu au permis la biblioteca școlară sau cea comună sau au renunțat să îl mai folosească odată cu trecerea la gimnaziu, în condițiile în care calculatorul și televizorul reușesc să ofere în ziua de azi mult mai mult decât o făcea până acum lucrarea tipărită, realitatea virtuală cucerind și îndepărtându-i tot mai mult de filele cărților.

Cartea reprezintă dorință de cunoaștere, pasiune, visare, hrană pentru suflet și minte, povestea vieții. Criticul și istoricul literar francez Émile Faguet definea cartea ca fiind „o mică mobilă a minții noastre, motorul spiritului, unealta care vine în ajutorul lenei de-a gândi, a insuficienței noastre, cum și a bucuriilor sufletului”.

Cartea, ca obiect cultural, începe să-și piardă importanța și impactul asupra noii generații din cauza noilor alternative aparent mult mai atractive și, în orice caz, mult mai comode, care tind să capteze atenția celor dispuși să facă un efort mult mai redus și să ajungă mai rapid la un rezultat.

Tendința înlocuirii lecturii cu petrecerea timpului în fața televizorului sau a calculatorului este explicabilă prin noul stil de viață în care mass-media și internetul acaparează, oferind o multitudine de informații facile și persuasive, dar care nu presupun o reflecție personală, un efort intelectual sau o pregătire anterioară.

Ne îndreptăm spre o civilizație a văzului, spre o civilizație a imaginii. Secole de-a rândul, scriitori de marcă s-au străduit să cizeze cuvântul, să-l facă să comunice o bogăție de gânduri și sentimente, iar astăzi totul se reduce mai ales la semne, la simboluri, la imagini. Abordarea lecturii unei cărți tipărite poate fi neatractivă, poate fi ceva banal, gândind din perspectiva noii generații născute în era digitală, care folosește cu dexteritate mijloacele IT. De aceea, lectura cărților în format electronic (e-books) este mai interesantă și mai potrivită pentru preocupările adolescenților. Chiar dacă mai sunt copii și tineri care iubesc lectura, cei mai mulți adolescenți își caută informațiile pe internet, pentru a câștiga timp; în prezent doar elevii pasionați de lectură mai cumpără cărți ori merg la bibliotecă pentru a le împrumuta. Specialiștii sunt convinși că „dacă o carte nu e trendy, elevul nu o citește”.

Potrivit unor statisticii ce vizează rolul lecturii în viața elevilor, 20,25% dintre ei o consideră o pasiune, 12,65% - o obligație, 43,03% - un mod de a te instrui, 16,45% - un mod de a-ți petrece timpul liber și 7,59% - un mod de a uita de problemele zilnice.

Lectura de plăcere – este situația ideală și perfectă, fără recompensă materială, o poveste despre puterea cuvintelor de a crea lumi, o călătorie pe care o faci cu bucurie și pe care o împărtășești cu mare drag apropiaților. Lectura obligatorie – reprezintă modalitatea prin care, constrâns fiind, reușești să cunoști anumite texte, fără a-ți asuma vădit rolul de cititor.

Termenul obligatoriu este perceput ca având o conotație negativă, restrictivă, instalând un mod de gândire dirijat și mai puțin asumat, aflat într-o oarecare antiteză cu ideea de lectură. Tocmai de aceea lecturile au devenit recomandate pentru a ști mai mult, pentru îmbogățirea orizontului cultural, pentru dezvoltare personală, dar și pentru a face față provocărilor societății actuale.

Profesorii sunt în permanență preocupați să găsească noi modalități prin care lectura să redevină o preocupare constantă a elevilor, pentru ca și lectura recomandată să se bucure de plăcerea unui cititor în curs de a deveni pasionat. Prin urmare, stimularea creativității și a talentului elevilor prin promovarea creațiilor proprii, propunerea unor proiecte tematice sau studii de caz, întâlniri cu scriitorii, dezbateri pe teme literare, vizionarea unor filme și discutarea lor în paralel cu textul literar, dramatizările unor texte, activitățile interactive de genul cercurilor de lectură, dar și concursurile pe teme literare sunt doar câteva dintre activitățile ce se pot desfășura în școală și în afara ei, care au drept scop sensibilizarea elevilor în vederea transformării lecturii obligatorii în lectură de plăcere. Lectura obligatorie, pentru școală, este văzută ca o datorie, fără plăcerea de a citi.

De cele mai multe ori lectura merge greu și cărțile rămân uneori neterminate, deoarece realitatea despre care citește adolescentul nu corespunde realității trăite de el. Deci, cititorul contemporan este mai interesat, ca lectură, de ceea ce este actual, de scriitorii și operele la modă, de ceea ce are legătură cu el, cu modul lui de a fi și de a gândi, cu ceea ce poate face el. Nicolae Balotă afirma că „un om al cărții nu se poate împiedica să nu savureze cartea nu numai ca pe un instrument care îi permite accesul într-o lume a cuvântului, a ideilor, a ficțiunilor, a simțirii mijlocite, ci și nemijlocit, în sine.”

Dacă cineva încă mai citește înseamnă că lectura îl conduce spre cunoaștere și autocunoaștere în același timp. Atunci când începe o carte, orice lector are niște așteptări de la text: să aibă sens sau să fie coerent, să transmit un mesaj sau cel puțin să-l stimuleze pe cititor să reflecteze la unele teme serioase, să aibă chiar de la început o anumită transparență, să ofere mijloace interne pentru depășirea dificultăților și problemelor cu care se confruntă cititorul, să fie lecturat cu o viteză mai mult sau mai puțin constantă.

Cititorul grăbit, superficial, va găsi diverse motive pentru a nu duce lectura până la capăt: că textul nu are sens, că nu îl stimulează, că necesită prea mult timp, că nu este transparent, că e greu de citit, în vreme ce el, cititorul pasionat, se va apleca asupra lecturii de dragul ei, de plăcere, lăsând pe seama specialiștilor teoretizarea acesteia, fără modele de interpretare, cu riscul de a rămâne la nivelul de lectură inocentă. Din punct de vedere practic, cea mai simplă definiție a lecturii bune (literare) pare să fie și cea mai hedonistă. Lectura bună este aceea care produce maximum de plăcere – un maximum de plăcere care să-l mulțumească pe cititor. Este foarte important să se rețrezească interesul pentru lectură, rămânând ca mai apoi acesta să se transforme în pasiune.

Viciul lecturii, dependența de cuvântul scris, de cufundare în lumea ideilor prin intermediul cărții ar fi de dorit să nu mai rămână doar apanajul unora. Este de la sine înțeles că viața noastră mai cuprinde și alte lucruri, nu doar povești pe care să le citim. Nu suntem numai povești, însă fără povești, fără posibilitatea de a scrie și citi povestea vieții, nu însemnăm nimic, sau însemnăm foarte puțin. Se spune că Arta este o provocare pentru timpul care ne ia și ne

macină, că piramidele de la Giseh sunt chemări ale eternității, ca versurile lui Rimbaud sau ca bolta Capelei Sixtine.

BIBLIOGRAFIE:

1. Balotă, Nicolae, *Arta lecturii*, 1978, București, Editura Cartea Românească.
2. Vlad Ion, *În labirintul lecturii*, Cluj-Napoca, 1999, Editura Dacia.
3. Zusak Markus, *Hoțul de cărți*, București, 2014, Editura Rao.

CĂLĂTORIND PRIN CĂRȚI.....SPRE SUFLETUL COPILOR

prof.înv.primar Cătrună Liliana
prof.înv.primar Cătrună Gheorghe Mandizu
Școala Gimnazială “Ștefan cel Mare” Alexandria

Lectura ca abilitate de viață este o sursă de plăcere, o sursă de imaginație, de fantezie, de cunoaștere și de informație. Nativii digitali de astăzi descoperă însă mai întâi plăcerea telefonului, a tabletei și a calculatorului, înainte de a descoperi lumea fascinantă a cărților, călătoria pe tărâmurile de poveste. Cititul cărților ar trebui să fie o necesitate umană, prin care să ne explicăm anumite fenomene ale existenței noastre și să ne transpunem în alte dimensiuni decât cea în care trăim.

Cum determinăm copiii să citească?

Primul pas trebuie făcut de către familie prin metode și practici la îndemână: cumpărându-le încă de la vârste mici, atlase cu animale, plante sau mai târziu, geografice și istorice; obișnuindu-i să memoreze poezii simple; citind în preajma lor; organizând jocuri pentru a le oferi ocazia de a învăța cuvinte noi; achiziționând reviste tematice; amenajând în camera lor o mini-bibliotecă; ajutându-i să cumpere și să ofere drept cadou cărți etc.

Obiceiul lecturii trebuie format de la vârste fragede, în mod treptat și cu eforturi susținute. Și cum școala și familia privesc în aceeași direcție în formarea noilor adulți, dascălii cu siguranță își canalizează eforturile spre formarea și dezvoltarea literației timpurii a copiilor.

Preocuparea pentru insuflarea dragostei, a gustului pentru lectură generațiilor cărora le-am dat aripi să zboare a fost primordială și alegem modalități cât mai la îndemână, cât mai aproape de sufletul lor. Astfel că: citim noi în preajma lor, acționând prin puterea exemplului; propunem lectură ca alternativă a petrecerii timpului liber; demonstrăm că ne putem face timp în fiecare zi să citim câteva pagini dintr-o carte; amenajăm în clasă un spațiu destinat clubului de lectură; participăm la evenimente caritabile prin care oferim cărți pe lângă alte cadouri; întocmim, la fiecare început de an școlar, o listă cu lecturile recomandate pe parcursul anului; adaptăm cărțile propuse la particularitățile de vârstă ale copiilor, la interesele și nevoile lor; facem vizite la bibliotecă, desfășurăm activități în bibliotecă și devenim cititori activi; propunem cărți variate și distractive; facem recenzia unor cărți și le stărnim curiozitatea lecturării lor; organizăm activități extracurriculare și extrașcolare prin care ne petrecem timpul liber împreună, citind, activități desfășurate de fiecare dată într-o altă manieră, apelând la

creativitate; creăm mereu situații de comunicare, elevii participând voluntar; reflectăm asupra celor citite și ne exprimăm gânduri, idei, opinii, trăiri, emoții, sentimente; depășim granițele unei singure discipline de studiu; le propunem variate exerciții de scriere creativă; derulăm proiecte educaționale pe această tematică etc.

Pornind la începutul anului școlar cu dorința de a citi și a răsuci pe toate părțile paginile unor cărți, voi prezenta un scenariu al unei astfel de întâlniri.

Cartea propusă: Cronicile pădurii. Pădurea cântătoare

Autor: Alec Blenche și **Ilustrații:** Alexia Udriște

Rezumatul cărții: Locuitorii înaripați ai Pădurii Cântătoare au fiecare visurile lor. Când însă un cuplu de lebede dansatoare le oferă tuturor un spectacol magnific, doi dintre puii de pasăre care se furișaseră în primele rânduri simt că a venit momentul să-și urmeze visele: Dada, micuța lebedă gri care vrea să ajungă prim-balerină, și Bulbul, un pui de privighetoare care și-a propus să ajungă mare tenor. Doar prietenul lor, Robin, puiul de măcăleandru jucăuș și pus pe farse, își dorește să rămână în continuare *doar un pui*. Dar, într-o seară, o lumină puternică, venind dintr-o scorbura, îl va ajuta să-și înțeleagă rostul în viață și în mijlocul locuitorilor Pădurii Cântătoare.

Când și cum poate fi valorificată?

Ziua Internațională a Pădurilor, 21 martie

Ziua Mondială a Păsărilor, 1 aprilie

Ziua Internațională a Cititului Împreună – 2 februarie

Științe ale naturii, Grupe de animale – Păsări

Dezvoltare personală/Educație civică, prietenie, visuri

Muzică și mișcare

Arte vizuale și abilități practice

Date despre autor: <https://edituraunivers.ro/collections/alec-blenche-carti>

1. Cunoaștere:

- ✚ Descoperă principalele caracteristici ale păsărilor
- ✚ Răsfoiește o enciclopedie despre păsări și descoperă principalele păsări de baltă într-un ghid interactiv <https://coneixelriu.museudelter.cat/en/birds.php> sau <http://pasaridinromania.sor.ro/specii>
- ✚ Explorează lumea fascinantă a păsărilor și află secretul din spatele coloritului lor fascinant. <https://youtu.be/4rz3xdl2R7Q>

2. Știi că.....?

- ✚ în lume există peste 10.000 de specii de păsări?
- ✚ oasele păsărilor sunt *pneumatice*?
- ✚ *ornitologul* este cel care studiază lumea păsărilor?
- ✚ în România există Societatea Ornitologică Română, care derulează proiecte pentru protejarea păsărilor și a naturii? Descoperă mai multe pe www.sor.ro
- ✚ Minutul de natură <https://www.sor.ro/pasarile-se-aud-la-radio/>

3. Reflecție

- ✚ Cum a reușit fiecare personaj să-și îndeplinească visul?
- ✚ De ce crezi că au rămas prieteni cei trei, deși aveau preocupări diferite?
- ✚ Ce pot face copiii pentru lumea păsărilor?

4. Creativitate

- ✚ Cum ar arăta o pagină din jurnalul unei păsări?
- ✚ Ce alt trofeu i-ai oferi unei păsări cântătoare?
- ✚ Redactează un text creativ cu titlul: **De vorbă cu.....**(Alegi tu numele unei păsări!).

5. Distrează-te prin artă!

- ✚ Realizează păsări prin *dactilopictură* (pictură cu degetele)

- ✚ Realizează păsări în tehnica Tangram
<https://www.youtube.com/watch?v=IsvH6nhtlNo>
- ✚ Încearcă un joc muzical de percuție <https://youtu.be/aXZWgOf2lSA>

6. Activități practice

- ✚ Compune din cuvinte o formă de pasăre, folosind aplicația www.WordArt.com
Pot fi cuvinte ce denumesc specii de păsări sau trăsături ale păsărilor.
- ✚ Confectionează o hrănitoare pentru păsări din materiale reciclabile.
Vezi un video complet aici <https://youtu.be/sKIyeeCBL-w>
- ✚ Vizionează un spectacol de balet. *Recomandare* : Lacul lebedelor de Pyotr Ilyich Tchaikovsky <https://youtu.be/gP132E-xABg>

7. Recomandări de filme

- ✚ Rio – <https://www.youtube.com/watch?v=LSoXrR2Xec4>
- ✚ *Parțial noros* (Partly Cloudy) – <https://youtu.be/7DmLkugdh9s>
- ✚ *Legenda Gardienilor* (Legend of the Guardians: The Owls of Ga'Hoole) - <https://youtu.be/0c5gYg3adel>

Nu toți copiii au gust nativ pentru literatură de aceea trebuie să oferim experiențe dintre cele mai inedite pentru ca lectura să devină o plăcere, să ne ofere satisfacții și să devină pasiune. Nu-i ușor și nici cale scurtă, dar, dacă în fiecare săptămână mai câștigăm un cititor de plăcere, cu siguranță, misiunea va fi îndeplinită!

BIBLIOGRAFIE:

<https://citoria.ro/cronicle-padurii-padurea-cantatoare/>

STIMULAREA LECTURII LA CLASA PREGĂTITOARE

Prof. înv. primar Matei N. Florinela-
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare”, Alexandria
Prof. înv. primar Geanta Florentina
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare”, Alexandria

Cartea a rămas și va rămâne unul dintre cele mai frecvente mijloace de autoinstruire. Lectura cărții oferă celui care o parcurge, pe lângă satisfacțiile pe care le aduce orice fapt inedit, prilejuri unice de reflecție, de meditație. Ea îndeamnă la introspecție, angajează valori formativ- educative, care își pun amprenta pe întregul comportament al cititorului. Tocmai de aceea se consideră că cititul reprezintă unul dintre cele mai de preț instrumente ale activității intelectuale.

La clasa pregătitoare, învățătorul este acela care, în urma unei analize responsabile a nivelului deprinderilor de folosire a limbii și literaturii române, își stabilește tipul de activitate pe care o desfășoară (citire, lectură, comunicare) precum și textele pe care le va parcurge.

Pentru a-i atrage pe cei mici în lumea fascinantă a cărților, când aceștia se află la început de drum și nu știu încă să citească, învățătorul începe prin a le citi într-un mod mai special o poveste simpatcă, cu o intonație sau mimică deosebită și micuții vor descoperi cât de distractive

pot fi cărțile, dacă le dăm viață. În plus, în continuare, îi va provoca să deseneze personajele sau obiectele pe care le aude descrise în poveste, așa cum și le imaginează fiecare.

O altă metodă de a stimula lectura constă în a defășura lecții în biblioteca școlii sau, dacă aceasta nu există, înființarea bibliotecii clasei, care se îmbogățește prin cărțile aduse de elevi. Rolul de bibliotecar poate fi îndeplinit, pe rând, de către elevi.

Ce mai poate fi făcut pentru a le stimula interesul pentru lectură? După ce textele au fost parcurse, învățătorul poate lansa următoarele cerințe:

- să formuleze întrebări pe care să le adreseze colegilor;
- să folosească cuvintele noi și expresiile artistice în contexte variate;
- să redea prin cuvinte proprii conținutul textelor citite;
- să recunoască ilustrațiile care înfățișează personaje sau scene din poveștile citite, să le așeze în ordinea desfășurării faptelor.

De asemenea, le poate solicita imaginația elevilor în găsirea unui alt final pentru o întâmplare citită.

Un alt mod atractiv constă în organizarea unor concursuri pe bază de întrebări și de fișe, cu scopul recunoașterii unor personaje sau fragmente din lecturile citite.

Totodată, organizarea unor dramatizări, imitări de personaje de către elevii care au ajuns să citească expresiv la finalul clasei pregătitoare.

O grijă deosebită cred că trebuie acordată evidenței lecturii elevilor. În acest sens, se poate întocmi un tabel de evidență în care se trece pe orizontală numele și prenumele elevului și pe verticală autorii și titlurile cărților. Un astfel de tabel se afișează în clasă. Fiecare elev va însemna pe tabel lectura pe care a citit-o, iar învățătorul va verifica fișa întocmită de elev.

Organizarea de activități cu ocazia unor evenimente importante cum ar fi: „Ziua Mondială a lecturii cu glas tare sau cum să ne reîmprietenim cu cuvîntul”-1 februarie „Ziua Internațională a Cititului Împreună”-2 februarie, „Ziua Națională a Lecturii”-15 februarie, „Ziua Internațională a Cărții”-2 aprilie, „Ziua Internațională a iubitorilor de cărți!”-9 august- contribuie la stimularea lecturii la cei mici.

<https://dilemaveche.ro/sectiune/tilc-show/articol/lectura-e-un-mod-de-viata>

METODE, SRATEGII DIDACTICE FOLOSITE ÎN STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

Prof.dr. BEȘCU MONICA-MIHAELA
Grădinița cu p.p. Ion Creangă, structura Grădinița cu p.p. nr.10
Alexandria, județ Teleorman

Dar a citi nu înseamnă a descifra semnele grafice ale unui text, ci a înțelege pe deplin ceea ce se citește, a fi în stare să apreciezi valoarea și exactitatea conținutului, a gândi, a judeca și a lua o poziție față de text. Conform studiilor în domeniu acest lucru se va petrece progresiv până în clasa a IV-a. Însă pentru a se ajunge aici, trebuie pornit încă din primii ani ai pătrunderii copilului într-o formă de învățământ. Mai mult decât atât, copilul trebuie să ia contact cu cartea încă din primii ani de viață. Aceste cărți trebuie alese cu grijă în funcție de vârsta copilului. Lectura copiilor trebuie atent supravegheată din punct de vedere al accesibilității textelor pentru diferitele categorii de vârstă. Există așadar acest principiu de care trebuie să țină seama educatoarea sau învățătorul, care, printr-o selecție adecvată și motivată, trebuie să conducă

spiritul de cercetare și curiozitatea copilului spre texte cu caracter informativ (cognitiv), formativ, spre valorificarea virtuților estetice ale limbajului, spre expresivitate.

Susținem cu tărie faptul că numai prin lectura unor texte literare, copii își îmbogățesc și nuanțează vocabularul, învață să folosească limbajul contribuind la realizarea unei exprimări corecte și expresive. Aceștia învață din cărți de 3 ori mai multe cuvinte decât dintr-o conversație și chiar mai mult de atât. Educarea cititului trebuie să țină seama, printre altele, de exersarea comunicării orale, în formele ei fundamentale: conversația (dialogul) și povestirea. De asemenea, creația de limbaj, în forme structurate (jocuri, povești, poezii) și nestructurate, spontane (invenții lexicale, ritmuri ad-hoc, cântece), folosirea imaginară a spațiilor sociale - camera de joacă, sala de clasă, locul de joacă sau sala de grupă/clasă. Acesta reprezintă demersul inițiat ca un punct de plecare în reconsiderarea literaturii pentru copii. Prezenta lucrare nu își propune să ofere rețete miraculoase, dar pledează pentru susținerea educației copiilor pentru lectură, pentru carte, pentru dezvoltarea iubirii și gustului pentru lectură, pentru cultivarea interesului copiilor și adulților pentru citit. Literatura, este arta chemată să exprime frumosul, spre deosebire de știință, care se ocupă de adevăr. Cea dintâi și cea mai mare diferență dintre adevăr și frumos este aceea că adevărul cuprinde numai idei, în timp ce frumosul le cuprinde manifestate în materie sensibilă. Cuprinzând lucrări artistice realizate cu ajutorul cuvintelor, literatura reflectă realitatea prin imagini artistice, create cu ajutorul imaginației, având o valoare estetică. Chiar dacă vorbim despre cele adresate adulților sau copiilor de vârstă preșcolară sau școlară mică, literatura folosește limbajul artistic ca material de expresie a poeziei și a prozei, dar și ca mijloc de realizare artistică a imaginii poetice. Voi pune accent pe partea foarte importantă ca parte integrantă a literaturii (naționale și universale), literatura pentru copii ce știm că se adresează nu numai copiilor, dar și oamenilor maturi și instruiți, deoarece copilăria nu dispare niciodată din noi, ea constituie izvorul permanent din care decurg toate meandrele vieții noastre. O literatură exclusiv pentru adulți e limitată, falsă și specializată. Și tot așa numai pentru copii. Luând atitudine împotriva manualelor pentru clasele a XII-a și a XIII-a de la școlile normale, coordonate de Ion Hobana și Octavia Costea, Nicolae Manolescu este de părere că principalele opere exclusiv pentru copii s-ar putea cuprinde într-un manual, pentru că nu sunt multe, dar și mai bine ar fi dacă obiectul ca atare de studiu ar fi resorbit în studiul literaturii române și străine. Tot despre o confuzie legată de literatura pentru copii și de obiectul ei de studiu, amintește și Hristu Cândroveanu. Respingând ideea, că, dacă recunoaștem existența unei literaturi pentru copii, trebuie să admitem și existența unor literaturi ale altor vârste, Cândroveanu înlătură amintita confuzie, făcând deosebirea între literatura pentru copii și literatura despre copii. Așadar, literatura pentru copii este, în fapt, literatură pur și simplu, literatură pentru toată lumea, literatură frumoasă, în timp ce literatura despre copii este inspirată din universul acestor vârste. Punem accent pe ideea conform căreia copilul de vârstă preșcolară sau școlară mică se simte atras spontan de extraordinarul situațiilor și al personajelor, își manifestă gustul pentru contraste antitetice sau pentru gândirea prin perechi de opoziții. Am observant în activitatea la clasă aceste aspecte. De asemenea, după ce copilul află de fata babei și fata moșneagului, un model al acestei perechi, (bun - rău, sărac - bogat, oropsit - răsfățat), i se poate dezvălui, treptat, și legea aparențelor înșelătoare, pe care trebuie să le ia în seamă: *lădița cea mai sărăcăcioasă la aspect ascunde pietre prețioase, în timp ce cea mai strălucitoare - șerpi*. Urmărind încântat un basm, copilul depune un efort de atenție și de structurare, iar bucuria lor rezultă și din exercițiul intelectual care li se cere pentru a urmări o înlanțuire de peripeții.

BIBLIOGRAFIE:

- Ioan Andraș, *Elemente de teorie literară pentru elevi*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1986, p. 11.
G. Călinescu, *Cronicile optimistului, București*, Editura pentru Literatură, 1964, p. 274.
Nicolae Manolescu, *România literară, anul XXX, nr. 25*, din 25 iunie - 1 iulie 1977, p. 1.

PRIMII PAȘI CĂTRE O LECTURĂ CONȘTIENTĂ

Achim Paula
Profesor pentru învățământ primar
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare“

Lectura este o cale prin care personalitatea elevului se poate dezvolta încă din anii când ei se află în etapa preșcolară. La început, copiii fac cunoștință cu universul cărților prin intermediul lecturilor citite de părinți sau de doamna educatoare. Sunt atrași de conținuturi care le descoperă lumi imaginare cu animale, plante, prinți, prințese, dinozauri.

În etapa școlară, când intervin propriile procese cognitive, elevul devine mult mai activ, pentru că lectura cărților devine pentru el un proces personal. El se află în ipostaza de cititor, dar sunt necesare multe exerciții până când copilul reușește să înțeleagă ceea ce citește, să identifice indicii spațio-temporali, personajele, însușirile acestora, derularea secvențelor narative, caracteristicile compozițiilor literare sau nonliterare.

Lectura ca proces activ, presupune interacțiunea a trei factori: cititorul, textul și contextul. Cititorul poate fi unul implicat sau mai puțin implicat, dar dascălul trebuie să găsească modalitatea prin care să-l atragă pe elev pentru a-și dori să descopere frumusețea lecturii. În ceea ce privește textul, acesta trebuie să fie accesibil vârstei și să ofere un subiect în concordanță cu particularitățile de vârstă și psihologice ale cititorului.

Contextul lecturii poate aborda componenta psihologică, cea socială și cea fizică. Dimensiunea psihologică se referă la interesul pe care elevul îl manifestă pentru descoperirea textului și plăcerea, dorința care îi orientează lectura. În acest sens, învățătorul poate face câteva exerciții premergătoare lecturii cum ar fi: prezintă doar titlul sau citește primul fragment și apoi îi solicită pe elevi să povestească conținutul după cum și-l imaginează. Stimularea interesului pentru lectură poate fi făcută de către învățător încă de la clasa pregătitoare prin citirea cu intonația potrivită și cu pauze alături de mimică și gesturi. De asemenea, lectura cu voce tare, realizată și de către elevi este foarte importantă. Componenta socială face trimitere la climatul empatic care se stabilește între elev și învățător, sau între elevi. Componenta fizică are în vedere sănătatea fizică și emoțională a cititorului, ambientul sălii de clasă, claritatea textului tipărit, anticiparea corectă a timpului necesar lecturii.

Consider că interesul elevilor pentru lectură trebuie trezit de la vârste fragede. Pe lângă lectura poveștilor făcută de către educatoare, cred că determinantă este intervenția învățătorului. El preia ștafeta și îndrumă pașii spre lumea magică a cărților, a textelor literare, a poveștilor, a cărților. El este cel care sensibilizează sufletul pur al copilului și îl conduce cu dibăcie spre o lume fermecată a cunoașterii.

La clasele primare, încă din clasa pregătitoare, atunci când elevii încep să citească, fac cunoștință cu sunete, litere, cuvinte, propoziții și texte scurte. Metoda utilizată în învățarea cititului, analiza metodico-fonetică, presupune un exercițiu intens de despărțire în silabe, de identificare a poziției sunetelor în silabe, a cuvintelor în propoziții sau a propozițiilor în text. Acest exercițiu este definitoriu în formarea competențelor de literație care presupun cinci pași: lectura textului, înțelegerea mesajului, realizarea conexiunilor, formularea unui punct de vedere și exprimarea acestuia oral sau scris.

Pentru a descoperi gustul pentru lectură, elevii trebuie orientați și cred că învățătorul poate apela la diverse metode: încă din clasa pregătitoare, învățătorul citește expresiv povești în fața clasei. Succesul poveștilor este deplin dacă dascălul apelează la scurte secvențe

dramatizate cu ajutorul marionetelor de pe degete sau al păpușilor. La această metodă am apelat și eu în clasa pregătitoare în cadrul unei activități integrate din cadrul Cercului Pedagogic, unde elevii au avut de citit diverse dialoguri între personaje poveștilor „Fata babei și fata moșneagului” și „Pinocchio”. Copiii au fost foarte entuziasmați și emoționați când vedeau păpușile, dorindu-și să fie, pe rând, atât în ipostaza cititorului, cât și în a actorilor.

Un alt exemplu de activitate pe care am făcut-o cu elevii a fost construirea cărții anotimpurilor. În fiecare anotimp, am citit cu elevii câte cinci poezii, iar ei au desenat elemente în concordanță cu conținutul textelor.

Anul trecut, fiind aproape tot anul în online, am apelat și la cărțile în format PDF, accesibile lor. Am creat în grupul clasei Biblioteca virtuală, acolo încărcam săptămânal câte două povești pe care le citeau sub îndrumarea părinților, iar la începutul săptămânii următoare discutam conținutul textelor citite.

Foarte interesante și atractive sunt pentru elevi activitățile extrașcolare: sunt interesați de activități prin care celebrăm diferiți scriitori, de vizitele la bibliotecă unde pot citi sau viziona un film, de concursurile de recitare și interpretare.

În acest an școlar, pentru a încuraja lectura, am inițiat Proiectul educativ „Călătorie prin lumea magică a cărților”. Am amenajat în clasă un colț al lecturii unde fiecare elev are un pliculeț personalizat în care adaugă bilețele cu titlurile cărților citite. O dată pe lună, discutăm despre cărțile citite, elevii povestesc și realizează un desen în concordanță cu textele parcurse. De asemenea, am realizat activități dedicate Zilei Internaționale a Cititului și Zilei Naționale a Lecturii, unde am punctat importanța lecturii în viața noastră și am discutat pe baza conținutului unor cărți. De fiecare dată, elevii au fost recompensați cu diplome și semne de carte.

Sunt de părere că prin aceste activități voi reuși să le formez elevilor competențele de literație și să îi conduc în timp de la o lectură intuitivă la o lectură conștinetă, critică și complexă. De asemenea, doresc ca pe viitor să înființez un cerc de teatru, pentru a îmbina în mod artistic textul cu mimica, gesturile, atitudinea, jocul scenic.

Toate activitățile prezentate contribuie la formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură, îmbogățirea vocabularului cu expresii și cuvinte noi, formarea competențelor de analiză, comparare, interpretare a conținutului parcurs, îmbunătățirea memoriei, a concentrării și a atenției, stimularea imaginației, a gândirii creative și reflexive, formarea sentimentului de empatie și toleranță față de tot ceea ce se află în universul apropiat al copilului, creșterea stimei de sine și a curajului.

Îmi doresc că prin aceste activități să reușesc să formez progresiv un tânăr cu o cultură comunicatională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice, să interacționeze cu semenii, exprimându-și gânduri, stări, sentimente, opinii și să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om.

DESPRE CARTE, BIBLIOTECĂ ȘI LECTURĂ

**Adriana Corina Gheorghe, Bibliotecar
– Liceul Teoretic “Alexandru Ghica”**

Cartea, lectura și biblioteca sunt interconectate. Ar trebui să reprezinte mai mult decât o obligație școlară sau o pedeapsă pentru copii și, în special pentru elevi. În multe școli se practică pedepsirea elevilor prin trimiterea acestora în bibliotecă și transformând mersul la bibliotecă, descoperirea cărților ascunse între rafturi într-o adevărată penitență.

Ce ar trebui să reprezinte cartea? Mulți filosofi, scriitori, oameni de știință au încercat să răspundă la această întrebare. Cartea este un loc magic, un univers care te atrage să-i descoperi profunzimile, un portal magic către alte lumi. Astfel de expresii sunt folosite pentru a vorbi despre carte, dar dincolo de partea frumoasă, cartea reprezintă acel obiect, cu preț mai mare sau mai mic, care facilitează cunoașterea. În cărți sălășluiește întreaga cunoaștere a lumii, din toate domeniile și reprezintă calea către a ști și a cunoaște. Studiile arată că un copil care crește înconjurat de cărți are șanse mai mari de a obține rezultate academice bune și de a fi împlinit atât pe plan profesional și cât pe plan socio-emoțional. În mod ideal, în fiecare cămin ar trebui să existe o bibliotecă prin intermediul căreia copilul să fie expus încă din copilărie la carte. Realitatea în care trăim ne spune însă altceva. Copiii noștri cresc în țara care, din perspectiva cumpărării de carte și a timpului petrecut citind, se află pe ultimele locuri ale clasamentelor europene. Motivele pentru care ne aflăm în această situație sunt multe și complexe, începând cu situația economică și puterea scăzută de cumpărare a cărților de către părinți, până la alterarea profundă a valorilor societății în care trăim. Indiferent care sunt cauzele acestui fenomen, consecințele asupra copiilor sunt grave și merg în două mari direcții:

- Copiii din România nu cresc înconjurați de cărți;
- Neavând drept model adulți - cititori, copiii din România au riscul de a pierde legătura cu cartea și astfel de a-și compromite educația și de a pierde șansa la un viitor împlinit.

Ce ar trebui să reprezinte biblioteca?

După părerea mea, biblioteca ar trebui să fie un loc magic. Un loc în care cartea și cititorul să se întâlnească. Un loc în care cititorul să fie atras să revină din nou și din nou. Un loc care să contribuie la deprinderea unor obiceiuri sănătoase de lectură. De aceea, în România, poate mai mult decât în orice altă țară europeană, rolul bibliotecilor din instituții rămâne unul fundamental. Copiii care acasă nu văd cartea și nu interacționează cu ea, vor putea, odată intrați în sistemul de învățământ, să descopere cartea în biblioteca grădiniței, a școlii, a after-school-ului sau a localității în care trăiesc. Dacă în mod normal biblioteca ar trebui să fie un loc magic, înțelegem de ce, în România anului 2022, biblioteca TREBUIE să fie mult mai mult, deoarece, în absența lecturilor din sânul familiei, s-ar putea ca ea să reprezinte singurul loc în care copiii să fie în mod real atrași de carte, singurul loc în care ei să aibă ocazia o cunoască, singurul loc în care ei să aibă șansa de a o descoperi.

Din nefericire, în multe dintre bibliotecile din România, absența fondurilor pentru achiziția de carte este o realitate cruntă. Astfel, având colecțiile alcătuite din cărți din ediții vechi, cu coperte și cu pagini uzate de atâta răsfoit de-a lungul anilor, cu ilustrații și culori șterse, urmând aproape exclusiv tematica programei școlare obligatorii, multe dintre micile biblioteci școlare, comunale sau ale orașelor mai mici nu vor reuși să creeze magia necesară transformării unui copil în cititor.

Deși suntem învățați să nu judecăm o carte după coperta sa, cercetările din domeniul neuroștiințelor ne arată că, pe copii, exact aceasta îi atrage la o carte. Prin stimularea simțului vizual, aspectul estetic, culorile, ilustrațiile de calitate sunt, în realitate, primele elemente care îi vor atrage pe copii la carte.

Există mai multe aspecte care îndepărtează elevii de lectură și îi programează pe copii să URASCĂ cititul

1. Obiceiul părintelui de a-l pune să citească mult și diferit când el se află în etapa decodării. Când copilul abia face sinteza sunetului în silabe și vocea îi sună sacadat, iar ochiul alunecă greoi pe rânduri, cititul unui alt și alt text îl obosește și îl enervează. Îl condiționează să asocieze cititul cu un hățiș de nepătruns. În stadiul acesta, copiii au nevoie să citească același text scurt, de multe ori - până cititul devine fluent și încrezător, iar ochiul poate cuprinde un câmp mai larg de semne și simboluri.
2. Presupoziția că imediat ce a învățat să decodeze sunete și litere, copilul trebuie să treacă la lectura de plăcere.. Grăbirea copilului îi taie pofta încă înainte de a i se deschide apetitul.
3. Laudele parentale că odorul citește mult. Copilul învață să asocieze un imbold personal cu un scor pentru gâdilarea orgoliului adult. În timp, se va lăsa de citit, dacă simte că cineva capitalizează mândrie pe tema asta. Cititul este un act personal, de autosatisfacere intelectuală și emoțională. Nu e pentru palmaresul altcuiva. Cititul de plăcere nu trebuie sărbătorit, ci tratat ca normalitate în familie.
4. Prezentarea cărții ca pe un scop în sine - "să citim o carte/să ne îndrăgostim de carte/să explorăm lumea cărților/să cumpărăm o carte nouă". Nu citim pentru carte, ci pentru lumea ideilor din ea. Se vor duce spre cărți copiii ai căror familii discută mult despre idei, se miră de idei, dezbate idei, se contrazică pe idei, se bucură și se înfioară de lumea ideilor din mediul înconjurător, social, cultural, politic, istoric etc.
5. Tensiunea, pândă și așteptarea părintelui de a-și vedea copilul citind. Cu cât îți dorești ceva mai mult de la un copil, cu atât mai repede se va bucura el să îți dovedească, senin, contrariul. Va urî să citească, doar ca reacție la agenda ta personală. Nimeni nu iubește să fie pe agenda altcuiva.

METODE DE STIMULARE A INTERESULUI PENTRU LECTURĂ LA ELEVII DIN CICLUL PRIMAR

**Brînzan Florica, profesor învățământ primar
Școala Gimnazială nr.1 Dobrotești**

*Motto: „ Cartea este o făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți.”
(T. Arghezi)*

Cartea și lectura trebuie să ocupe un loc deosebit în viața fiecărui elev , iar învățătorului îi revine datoria de a apropia sufletul inocent al elevului de paginile cărților. Dacă” o lectură plăcută este tot așa de folositoare sănătății noastre ca și exercițiile fizice”(Kant, sec. al XVII-lea), atunci trebuie să găsim o cale pentru a ne antrena zilnic.

Citirea unei cărți reprezintă o dovadă de mare responsabilitate , deoarece lectura este principalul instrument în însușirea unei limbi mai bogate, a unei exprimări elevate , nuanțate și este un mijloc de a ne concretiza ideile, gândurile și trăirile. Din păcate, elevii generației actuale manifestă un tot mai vizibil dezinteres față de lectură, cartea făcând parte din ce în ce mai puțin

din viața omului modern. Lipsa interesului față de lectură nu este un fenomen ivit pe neașteptate, fiind explicabilă prin coordonate ce țin de natura evidenței. Astăzi, computerul și televizorul reușesc să ofere mult mai mult decât o făcea până acum lucrarea tipărită, realitatea virtuală cucerind și îndepărtând tot mai mult de filele cărților.

Pentru reducerea acestui fenomen, școala ca instituție- cheie joacă un rol important în apropierea copilului de lumea cărților și, implicit, de lectură. Cartea trebuie să devină părtașă în viața copilului de la cea mai fragedă vârstă. Ea îi ajută pe copii să parcurgă drumul cunoașterii de la concret la abstract, de la intuiție la reprezentare și fantezie. Cu ajutorul cărții, copilul descoperă instrumente care îi pot satisface dorința de a descoperi realitatea inconjurătoare, ea însăși o lume.

Educatorii trebuie să le dezvolte elevilor „gustul pentru lectură”, o cerință didactică importantă fiind preocuparea permanentă a cadrelor didactice pentru realizarea contactului direct al copiilor cu lumea operelor literare. Problema îndrumării lecturii școlare este extrem de importantă, deoarece în anii de formare intelectuală, tânărul cititor trebuie orientat în mulțimea de opere literare care îi stau la îndemână, căci unele cărți sunt contraindicate din cauza inaccesibilității la o anumită vârstă, iar contactul eșuat cu o carte își poate pune amprenta în viitor pe calitatea lecturii. Absența unei lecturi susținute e evidentă în vocabularul lacunar, în comportament, în gândire și chiar într- o înclinație spre violența limbajului. Tocmai de aceea e nevoie , mai mult ca oricând , să ridicăm bariera dintre copil și carte, iar îndepărtarea elevului de lectură trebuie să fie un semnal de alarmă.

Mijloacele pentru cunoașterea preferințelor elevilor sunt diverse și variate, de la cele generale(ancheta, sondajul) până la cele individuale (convorbiri cu elevii, cu profesorii clasei sau cu părinții , examinarea fișei de cititor de la biblioteca școlii etc.)

La orele de limba și literatura română, elevul nu citește pentru a ști să citească , ci pentru a descoperi informațiile necesare unei bune comunicări, unei culturi generale, dar mai ales realizării spirituale. Observarea sistematică a activității elevilor oferă cadrului didactic posibilitatea de a culege informații relevante asupra performanțelor elevilor din perspectiva capacității lor de acțiune și relaționare, a competențelor și abilităților de care dispun aceștia.

Paradoxal, în aceste vremuri agitate, în care *timpul nu mai are răbdare* cu noi, există și elevi care găsesc în interiorul lor dorința de a citi. De aceea, profesorul de limba română are un rol important în a- i stimula, a găsi în permanență noi metode de a- i incita la lectură ; desigur, totul trebuie să pară un joc, destindere și relaxare: **a citi de dragul de a citi.**

Formarea unei atitudini pozitive față de lectură reprezintă unul dintre obiectivele cele mai importante și mai grele ale disciplinei limba și literatura română. În vederea trezirii interesului elevilor pentru lectură se impun diferite activități și metode: alegerea textelor în concordanță cu orizontul de așteptare al elevilor; valorificarea lecturii inocente; transpunerea textelor literare în alt limbaj : mimă, joc de rol, pantomimă, dramatizare; parteneriate și activități comune cu biblioteca; întâlnirea cu scriitori și critici literari ; organizarea unor cenecluri literare, a unor șezători și concursuri etc;

Competența măsoară cunoștințe și abilități însușite în procesul de învățare, aplicare a materiei curriculare la limba și literatura română și în acest sens se impune utilizarea metodelor interactive capabile a transforma elevul în participant activ al lecturii. E bine să urmărim transformarea lectorului inocent în lector competent, avizat, însetat de lectură și de cunoaștere.

Lista de lecturi – este metoda ce pornește de la întrebarea *Care e cartea pe care aș și de cunoaștere.dori să o citesc/ să o recitesc și de ce tocmai pe aceasta?* Se notează titlurile sugerate de elevi pe foi de flipchart și se constituie o listă de lecturi.

Lista de cărți e o metodă utilă în stârnirea interesului pentru lectură suplimentară, elevul având posibilitatea să aleagă pentru sine și pentru colegi cărți pe care el le consideră captivante,

motivându-și alegerea în funcție de elementele paratextuale oferite de listă și de experiența proprie.

Semnul de carte- după lectura interiorizată a textului, li se cere elevilor să completeze un semn de carte care să conțină 5 sarcini de lucru : notația primei reacții la lectură , notarea ideii reținute, a unei nedumeriri sau a unei întrebări stârnite de text, a unui titlu de carte de care își amintesc în timpul lecturii, a cărții pe care ar fi ales-o ei pentru a ieși din labirint.

Copacul valorilor- se desenează un copac al eroilor , pe frunze se scrie numele eroului, iar pe fructe , valorile după care se manifestă. Este o metodă care îi ajută să descopere și să conștientizeze valorile personajelor.

În final, elevii pot primi teme de casă , cum ar fi : *Imaginați-vă că întâmplările nu se termină aici, ci continuă cu alte fapte. Redactați o scrisoare pe care ați adresa-o unui personaj.*

După toate aceste considerații, mi-aș permite câteva propuneri menite să stimuleze interesul elevilor pentru lectură, să relizeze o punte între elevi și cărți, o transformare a lecturii din constrângere în pasiune: ar fi util ca autorii manualelor alternative să aleagă texte adecvate nivelurilor de dezvoltare emoțională și intelectuală a elevilor, este necesar ca fiecare profesor să își fundamenteze activitatea pe lectură aprofundată(obligatoria), suplimentară și particulară. Independent de tipul de lectura, profesorul va avea în vedere declanșarea unor activități necesare oricărui mod de lectură.

Pentru realizarea sarcinii de apropiere de lumea literaturii, de a-i ajuta să deprindă gustul cititului este recomandabil alegerea textelor literare atractive, accesibile, variate , texte care produc curiozitatea și stârnesc idei, îmbogățesc experiența de viață și cea culturală.

Miron Costin sublinia că nu există un ideal nobil la fel ca “citatul cărților”, de aceea elevii trebuie să înțeleagă că a citi o carte înseamnă a pătrunde într-un univers de gânduri , idei și sentimente ce îmbogățesc mintea și sufletul.

În final, aș putea spune că lectura trebuie să realizeze și ea un deziderat formulat din vechime:” Să nu îi educăm pe copii pentru lumea de azi. . Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să îi învățăm să se adapteze”. (Maria Montessori). O doză mare de perseverență și un ocean de dragoste vor putea modela munca dascălului , deoarece prin dragoste , el este chemat să crească și să educe Omul, iar lectura este și ea o fărâma din tot ce reprezintă munca dascălului, vizibilă și capabilă să străbată berierele timpului

BIBLIOGRAFIE:

1. Marinescu V.– *Predarea, învățarea limbii și literaturii române în gimnaziu*, 2007, București, Editura Fundației România de Măine,
2. Crăciun C.– *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu*, 2004, Editura Emia,
3. Eftemie N.- *Introducere în metodică studierii limbii și literaturii române*, 2008, Editura Paralela 45.

IMPORTANȚA LECTURII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

**Bădescu Ruxandra Florentina, profesor învățământ preșcolar,
Școala Gimnazială „Grigore Mihăescu”, GPP, Vlădești, Vâlcea**

Gustul pentru lectură se formează de timpuriu, poate din primele luni de viață, iar consecvența cu care aceasta se face, duce, mai târziu la aprecierea lecturilor, poveștilor, basmelor și la dezvoltarea psihică a copilului, a vocabularului și nu în ultimul rând la formarea sentimentelor morale ale individului. Lectura oferă cititorului frumusețile neimaginabile ale poveștilor, povestirilor și a altor texte, unde imaginația și fantezia zboară, trăind împreună cu eroii și personajele bucurii, dezamăgiri sau speranțe. Lectura nu cere prea mult de la cititor, decât atenție și dăruire. În acest mod ea are rolul de a forma și educa tână generație. Ea este un mijloc de obținere a informației, păstrarea capacității de a gândi, de a judeca, de a căuta soluții în rezolvarea unei probleme. Ea este și o motivație umană, o necesitate zilnică de a cunoaște, de informare.

Cartea trebuie să devină prietena copilului de la cea mai fragedă vârstă. Ea îl ajută să parcurgă căile cunoașterii, de la concret la abstract, de la intuiție la reprezentare și fantezie. Cu ajutorul ei, copilul intră în posesia numeroaselor instrumente care îi pot satisface dorința de a descoperi realitatea înconjurătoare, ea însăși fiind o lume. Școala joacă un rol important în apropierea copilului de lumea cărții și implicit, de lectură. Alegerea cărților potrivite este doar un prim pas. Al doilea pas și tot atât de important este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți. Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie.

Conform noului curriculum pentru învățământul preșcolar, în programul cu cei mici se impune un moment de lectură zilnic, lectura fiind „una dintre cele mai intense, mai educative și mai răspândite activități”, iar „cu cât apropierea copilului de carte se face mai devreme, cu atât mai importante și mai durabile sunt efectele ei în domeniul limbajului, al comunicării, precum și în cel al comportamentului și al socializării”.

Cărțile trebuie lăsate la îndemâna copiilor, trebuie să aibă acces la ele, să le poată studia, să le deschidă, să discute pe baza imaginilor observate. La grădiniță, la centrul „bibliotecă”, ei au posibilitatea să facă acest lucru, învață să manipuleze cărțile și să se exprime liber. Lectura oferă copilului o mulțime de cunoștințe care îl pregătesc pentru experiențele reale.

Poveștile joacă un rol extrem de important în educarea și dezvoltarea personalității, ajutându-i să crească frumos și armonios. În acest timp destinat lecturii, copiii încep să prindă drag de povești și de personajele acestora și mai mult, se creează o legătură între aceștia și persoana care le citește sau le povestește. Povestirea reprezintă un mijloc de educare eficient, având o tematică variată. Prin intermediul poveștilor, copilul se relaxează, descoperă lumea, i se dezvoltă abilitățile de ascultare, descoperă anumite lucruri pe care nu le poate trăi prin experiența proprie.

Copilul nu își îmbunătățește numai abilitățile de exprimare, dar și atenția, imaginația, creativitatea, învață să facă deosebirea între bine și rău, descoperind care sunt consecințele anumitor fapte, se identifică cu anumite personaje, învață ce este prietenia, cum să acționeze în diferite situații reale de viață, cum să treacă peste anumite probleme, cum să își exprime emoțiile. Ele dau copiilor ocazia să simtă tot felul de trăiri și să își însușească anumite principii morale. Întâmplările prin care trec personajele, îi ajută să învețe anumite lecții de viață, care le vor fi de mare folos pe viitor. Copiii învață să admire calitățile personajelor pozitive și își doresc să le urmeze exemplul. Ei încep să înțeleagă tot felul de lucruri: că este bine să asculte de părinți, că nu este bine să fii rău sau leneș, că nu este bine să minți, că binele învinge întotdeauna etc.

Din povești, copiii învață nu numai cum este bine să se comporte, dar dobândesc și anumite cunoștințe, descoperă lucruri noi și interesante despre mediu, despre univers, despre animale etc. Lumea poveștilor li se va părea încântătoare și vor fi curioși să afle cât mai multe lucruri. Poveștile pot avea și rol terapeutic. Spre deosebire de poveștile clasice, în cazul unor astfel de povești, acțiunea nu este construită în jurul luptei dintre bine și rău. Printr-o poveste terapeutică, copilul se identifică cu personajul poveștii și cu problemele pe care acesta le are, este o metodă prin care transmitem modele comportamentale. Pentru a fi terapeutică, povestea trebuie să ajute. Acestea sunt de mare folos atunci când copilul se confruntă cu o anumită problemă, când îl vedem că este trist dintr-un anumit motiv, când se confruntă cu anumite temeri sau probleme de comportament sau putem alege teme generale care să le fie de folos tuturor copiilor, probleme specifice vârstei. Prin intermediul acestor povești, copiii vor învăța cum este de dorit să se comporte în societate, sunt încurajați să ia singuri anumite decizii, reușesc să depășească anumite situații luând exemplul personajelor pozitive, învață cum să își controleze emoțiile negative și înțeleg că dacă vor, pot găsi soluții la orice problemă.

Poveștile sunt educative, dar trebuie totuși alese cu multă grijă. Atunci când alegem o poveste trebuie să ne gândim la nivelul de vârstă al copiilor, la ceea ce vrem să transmitem, la fricile sau problemele lor, la comportamentul pe care vrem să îl modelăm. Uneori, este bine ca anumite scene din poveste, să le spunem într-o altă manieră, pentru a nu le provoca anumite stări sau emoții negative. Pentru menținerea interesului copiilor, expunerea conținutului trebuie să fie clară, accesibilă și expresivă, tonul să fie unul prietenos, să imităm voci folosind diferite tonalități.

Cititul zilnic contribuie la crearea unei relații strânse între copii și adulți, ajută la dezvoltarea capacității de exprimare, a memoriei și a creativității, îi expune pe copii la cuvinte noi și îi învață structura gramaticală corectă a limbii, îi ajută să învețe să gândească și îmbunătățește capacitatea de concentrare, îi ajută să învețe mai ușor și să aibă succes la școală, îi învață valori morale, previne excesul de televizor sau calculator, ajută la crearea dorinței de cunoaștere și de a învăța pentru tot restul vieții.

Consider că, utilizarea poveștilor și a basmelor în activitățile cu copiii, are numeroase beneficii. Este bine să le citim copiilor cât mai des pentru a le dezvolta interesul și dragostea pentru lectură. Datorită exemplelor date de personajele poveștilor, datorită învățăturilor dobândite în urma lecturii, copiii vor dezvolta un caracter frumos asemănător cu cel al personajelor pozitive din basme și povești.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bratu, Bianca, Preșcolarul și literatura, Editura Didactică și Pedagogică, 1997;
2. Mitu, Florica; Antonovici, Stefania, Metodica activităților de educare a limbajului în învățământul preșcolar, Humanitas Educațional, 2005, București;
3. Tătaru, Lolica; Glova, Adina; Chiș, Olga, Piramida cunoașterii, Diamant, 2014, Pitești;
4. Curriculum pentru educatia timpurie, 2019.

METODE ȘI STRATEGII ÎN VEDEREA STIMULĂRII LECTURII ÎN CICLUL PRIMAR

Prof. înv. primar, Bancu Claudia Adriana
Școala Gimnazială Nr.1 Mârzănești

Tot ceea ce se întâmplă la „ora” de Comunicare în limba română ar trebui să se deruleze sub forma unei suite de jocuri sau antrenamente amuzante, atât în cazul clasei pregătitoare, cât și în cazul claselor I și a II-a. Actuala programă școlară situează în centrul preocupării sale învățarea activă, centrată pe elev. Învățarea nu este un proces pasiv, care li se întâmplă elevilor, ci o experiență personală, la care ei trebuie să participe. Prin urmare, curriculumul disciplinei propune o ofertă flexibilă de activități de învățare, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește realizarea unui demers didactic personalizat, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programa școlară în contextul specific al fiecărei clase din prima treaptă a învățământului primar. Aceasta înseamnă că unele conținuturi ale învățării vor fi reluate și dezvoltate ulterior, potrivit principiului concentric de studiu.

Exemplele date subliniază esența pragmadidactică a modelului comunicativ-funcțional pe care se întemeiază noul curriculum de limbă maternă, în debutul școlarității obligatorii:

- (1) introducerea unor elemente de scriere funcțională precum biletul, invitația, scrisoarea și jurnalul, realizate cu text și desene și încadrate în teme sau proiecte accesibile școlarului mic;
- (2) introducerea liniei de dialog, ca semn de punctuație folosit în formularea de întrebări și răspunsuri, alături de punct și semnul întrebării; includerea transcrierilor, absolut necesare pentru formarea deprinderilor de citire și de scriere, precum și a scrierii imaginative (texte de 3–5 enunțuri), pornind de la experiențe trăite.

Curriculumul disciplinei are în vedere modelul comunicativ-funcțional, axându-se pe comunicare ca domeniu complex care înglobează procesele de receptare a mesajului oral și scris, precum și pe cele de exprimare orală și scrisă. Modelul comunicativ-funcțional presupune dezvoltarea integrată a capacităților de receptare și exprimare orală și a celor de receptare a mesajului scris și de exprimare în scris. Prin urmare, pe parcursul primilor trei ani de școală se vor urmări fundamentarea și dezvoltarea capacității de receptare a mesajelor orale și scrise, precum și a capacității de exprimare orală și scrisă. Fiecare oră de Comunicare în limba română va conține activități de învățare bazate pe situații de comunicare, într-o interacțiune permanentă cu copiii, cu activarea resurselor nonverbale și paraverbale ale comunicării.

O altă sugestie metodologică se referă la folosirea nonverbalului pentru înțuirea conceptelor, fie că e vorba de nume de obiecte sau de acțiuni, fie că e vorba de filtre de comunicare de tipul funcțiilor limbii/actelor de vorbire. Dacă profesorul mimează acțiunea de a se ridica/sta jos atunci când enunță aceste activități, pentru elev va fi mult mai clar despre ce este vorba.

În același context, învățarea va fi facilitată dacă elevii sunt stimulați să combine verbalul (ceea ce au receptat sau ceea ce exprimă) cu limbajul corporal, vizual sau muzical. Prezentarea noțiunilor se va face așadar din perspectivă funcțional-aplicativă: accentul se va pune pe spontaneitatea și creativitatea răspunsurilor, și nu pe rigurozitatea științifică a acestora. Prin

reluări succesive și prin utilizarea obiectelor, copilul ajunge să se corecteze singur, pe măsură ce noțiunile devin înțelese și interiorizate.

Prin elaborarea unei oferte de curriculum școlar ca disciplină opțională, un cadru didactic urmărește să completeze personalitatea, cultura și să dezvolte competențele copiilor venind în sprijinul lor atunci când aceștia manifestă înclinații vădite pentru anumite domenii. Pentru că idealul educațional al școlii românești vizează dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a personalității creative a copiilor, prin disciplinele opționale se poate realiza o complexă activitate educativă care, poate sprijini formarea și dezvoltarea omului de mâine începând cu micul școlar care, prin acumulare de informații și prin încurajarea de a descoperi și de a cerceta, își formează o conștiință de sine și o personalitate puternică .

Din punctul meu de vedere, disciplina opțională are rolul de a provoca școala, profesorii și copiii, pentru a ieși din inerție și pentru a deveni o organizație în mișcare, așa numita școală care învață. Putem opta pentru diverse opționale, de exemplu “Să pășim pe tărâmul poveștilor” elevii dobândesc deprinderi de receptare corectă a textului audiat, de folosire precisă și nuanțată a cuvintelor, de formulare clară și personală a unor mesaje proprii, de argumentare a unui punct de vedere. Totodată acest opțional propus le oferă elevilor șansa de a-și cultiva capacitatea de audiere și receptare, imaginația, fantezia, creativitatea, exprimarea corectă și nuanțată.

Dacă școlarii se învață de mici să lectureze, vor căpăta un imens bagaj și un vocabular bogat pentru viitorul lor în mijlocul comunității, deoarece inițierea celor mici în lectura unor opere literare cu răsunet în inimile lor, sunt inspirate din universul ce le este familiar, le dezvoltă inteligența, sensibilitatea și imaginația. Prin acest opțional elevii descoperă că literatura nu este doar frumoasă, ci pășesc pe tărâmul “de poveste”, vor trăi profund alături de Feți-Frumoși și de Ilene Cosânzene, de oameni cu minți ascuțite, de animalele cunoscute și de altele cu puteri nemărginite. „Să pășim pe tărâmul poveștilor ” poate fi punctul de plecare spre înțelegerea și pătrunderea universului mirific al cuvântului. Literatura, ca artă a cuvântului, îi poate oferi copilului un întreg univers de gândire și sentimente, de aspirații și îndrăzneală.

Un alt exemplu poate fi desfășurarea unor activități la biblioteca școlii, unde elevii pot observa modul de organizare a unei biblioteci, căutarea unei cărți în raft, citirea unui fragment dintr-o lucrare și povestirea acestuia, exerciții de recomandare a unei cărți citite unui coleg.

Practica școlară a dovedit în timp că jocul didactic oferă copilului cadrul adecvat pentru o acțiune independent, plăcută și utilă. De exemplu jocul “Trăistuța fermecată”, în trăistuță se află plicuri cu sarcini diferite care vizează recunoașterea unui text literar, opera din care face parte și autorul, jocul „Recunoaște autorul” (se citește un fragment și se cere elevilor să recunoască autorul și din ce operă literară face parte fragmentul respectiv), jocul „Unde ai întâlnit?” (se prezintă ilustrații, cerându-li-se elevilor să răspundă în ce carte le-au întâlnit și ce conținut le corespunde) jocul „Continuă poezia” (se citesc câteva versuri dintr-o poezie iar elevii să continue din memorie), completarea fragmentelor lacunare i-a îndemnat pe elevi să rețină citate semnificative din lecturi, completarea rebusurilor a trezit interesul pentru citire și cunoașterea a cât mai multor opere literare, precum și a scriitorilor.

Introducerea elementului de concurs le stimulează dorința de a câștiga întrecerea, îndemnându-i să citească cât mai mult. Concursul „Cine știe mai multe” le cere să numească cât mai repede opere scrise de un scriitor, dar citite de ei. Câștigă cel care enumeră și cunoaște mai multe opere. Lecțiile de sinteză sub formă de concurs („Recunoaște personajul”, „Cine știe câștigă”), concentrând în conținutul lor literatura citită anterior, a dus la înțelegerea în ansamblu a operelor mai multor scriitori.

Realizarea sarcinilor lecturii depinde și de devotamentul, priceperea și măiestria învățătorului, de metodele, procedeele și formele de activitate folosite, ținând seama.....„Că nu este alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților”. (Miron Costin).

De asemenea pot fi invitați diferiți actori care, cu talentul deosebit și recuzita de rigoare, pot interpreta câteva personaje din opere pentru copii: Nică-“Amintiri din copilărie”, Lizuca-“Dumbrava minunată”, Pinocchio-Carlo Collodi.

ROLUL LECTURII ÎN DEZVOLTAREA ELEVULUI

Ema-Tamara Bălțățeanu,
bibliotecar-Liceul Teoretic "Constantin Noica" Alexandria

Moto: Lectura este o formă a fericirii. Ultima la care vom renunța.

Fernando Savater

Bibliotecile școlare sunt surse de informare permanentă și la zi, prezențe active în viața și lumea elevilor, iar cei care răspund de activitatea lor, respectiv bibliotecarii școlari și cadrele didactice, trebuie să aibă în vedere găsirea unor noi forme și metode de muncă cu cartea, care să corespundă cât mai bine procesului de modernizare a învățământului. Această modernizare vine în întâmpinarea ideii că elevul trebuie să fie pregătit bine și din timp pentru viitor și că el trebuie să devină totodată cât mai receptiv la nou, capabil să studieze și să se informeze singur.

Lectura este un exercițiu care schimbă vieți și prin intermediul căruia cititorii sunt transformați în lăuntru lor în mod conștient sau inconștient. Conștientizarea cititorilor privind necesitatea de a acorda atenție laturii emoționale a textului este legată în mod intrinsec de nevoia lor de a-și dezvolta competențele de literație și pe cele de literație emoțională.

Un număr mare de educatori recunoaște faptul că elevii care beneficiază exclusiv de pregătire școlară pot fi „neechipați” pentru provocările viitoare, atât ca indivizi cât și ca membrii ai societății - nu este suficient doar să fie hrănită mintea. Studiile arată că inteligența emoțională este cel mai bun predictor pentru achizițiile viitoare ale copiilor, pentru succes față de inteligența tradițională, cognitivă și abilitățile tehnice.

Inteligența emoțională reprezintă conform unora dintre specialiști, abilitatea de a identifica, de a utiliza, de a înțelege și de a gestiona emoțiile, cu scopul de a comunica eficient, de a empatiza cu cei din jurul nostru, de a depăși provocările și nu în ultimul rând, de a preveni și de a atenua conflictele. Inteligența emoțională presupune să știi când ești trist sau fericit și să știi ce părere ai despre anumite persoane sau situații. Lumea modernă este foarte dinamică și este frecventă senzația că nu reușești să găsești timp ca să devii conștient de emoțiile tale. Nu este suficient să fii conștient de emoțiile tale, trebuie să fii capabil și să le gestionezi. Iar oamenii care au o minte strălucitoare și o forță fizică puternică sunt de obicei copleșiți de emoțiile lor

Pentru copii, dezvoltarea inteligenței emoționale este esențială din perspectiva unui traseu școlar optim. Copiii se ridică la cel mai înalt nivel academic atunci când emoțional se simt în siguranță, încurajați și apreciați, într-o atmosferă educațională bazată pe optimism și empatie. Încă din primii ani de școală, copiii învață abc-ul emoțiilor.

Cititul contribuie considerabil la dezvoltarea cognitivă a copiilor. Lectura îi ajută pe copii să își stimuleze creativitatea și abilitățile de percepție a lumii din jur, prin vizualizare. Cititul stimulează creativitatea celor mici și îi ajută să își dezvolte abilitățile de comunicare

Ambele tipuri de inteligență, atât cea cognitivă, cât și cea emoțională, îi ajută să se cunoască. Pentru autocunoaștere e nevoie de un bun contact cu sine, cu propriile emoții (aspecte

ce țin de inteligența emoțională), dar și de o bună capacitate analitică, de-a face conexiuni între idei, comportamente, evenimente (aspecte ce țin de inteligența cognitivă).

În contextul cultural actual, în care cărțile apar pe scară largă și într-un ritm uluitor, cititorii au nevoie să fie echipați cu strategii și instrumente de lectură care să-i ajute să discearnă care texte literare sunt demne de abordat și ce impact pot avea acele texte asupra formării personalității lor.

Gestionarea emoțiilor, încrederea în sine, asumarea responsabilităților, lucrul în echipă, ascultarea activă, rezolvarea conflictelor, acceptarea diferențelor sunt doar câteva dintre deprinderile pe care copiii și le dezvoltă în cadrul cursurilor dedicate abilităților de viață organizate în cadrul bibliotecilor școlare.

În ceea ce privește abilitățile de comunicare dezvoltate în bibliotecă, se înregistrează o creștere, mai vizibilă la cei care vin constant și pe termen lung. Prin însăși natura activităților desfășurate în bibliotecă, acestea îi pun pe participanți în situații de interacțiune diferite în scris și oral cu persoane diferite, fie că sunt alți utilizatori, fie că sunt alți adulți decât cei cu care ei interacționează în mod obișnuit (bibliotecari, părinți). Pentru unii copii, biblioteca înseamnă pur și simplu comunicare și interacțiune cu alți copii, mai ales pentru cei singuri la părinți sau provenind din familii fără posibilități materiale. În plus, majoritatea copiilor percep biblioteca ca pe un mediu în care se simt în siguranță să se exprime, cu atât mai mult cu cât în mediul școlar se simt mai mult evaluați decât ascultați, iar în cel familial mai mult minimalizați decât ascultați / responsabilizați. Prin programele la care iau parte, copiii își dezvoltă competențe din sfera creativității, își cultivă un mod de abordare creativă a problemelor. Sunt implicați în găsirea soluțiilor inovative la probleme care par dificile, manifestă mult entuziasm și energie în aplicarea acestor soluții și multă permeabilitate la efectele pozitive ale acestui sentiment de capacitate.

Efectele cititului sunt observabile pe termen îndelungat și de puține ori imediat. Însă beneficiile pe care le aduce sunt fundamentale pentru o dezvoltare armonioasă a organismului și a structurii creierului copilului. În timpul activității de lectură, copilul este focusat pe firul poveștii. Dacă tema este una care prezintă interes pentru el, concentrarea asupra firului lecturii este mult mai accentuată. El reușește cu timpul să se deconecteze de ce este în jur și să se concentreze doar pe întâmplările din poveste.

Cititul îi poate schimba caracterul. Identificarea lui cu anumite personaje poate influența comportamentul lui și personalitatea. Ar putea suna ieșit din comun, dar da, lectura are această putere. Abordarea lecturii în școală este o reală provocare, pe care profesorii trebuie să și-o asume, găsind soluții mai mult sau mai puțin inovative pentru a-i face pe elevi să descopere că pot fi vrăjitori adevărați și că, citind, lumea devine mult mai frumoasă. Lectura, indiferent că este vorba de opere ficționale sau de texte cu caracter non-ficțional, pune la îndemână **concepte, informații, conexiuni valoroase** pentru **cultura generală a copilului**. Cărțile sunt resurse inepuizabile de cunoaștere, care vor influența dezvoltarea intelectuală a viitorului adult. Căpătând de mici obișnuința de a citi, școlarii își vor forma, până la vârsta adolescenței și a maturității o bază solidă de cunoștințe din toate domeniile, cu care pot opera atât în context educațional, cât și în viața de zi cu zi.

Cititul îi poate ajuta pe copii să se relaxeze și să depășească momentele neplăcute de peste zi, contribuind la o stare optimă a sănătății emoționale. Pierzându-se în lumea fantastică a personajelor preferate, copiii pot uita, măcar pentru moment, de supărările mărunte.

Succesul muncii cu cartea (lecturii) necesită dobândirea de către elev a unei tehnici adecvate și eficiente de studiu. Lectura eficientă implică o tehnică de munca intelectuală. Această tehnică necesită însușirea unor modalități și procedee de documentare, de studiu și investigație informațională, precum și formarea capacităților și deprinderilor de a realiza o lectură elevată și un randament intelectual, de a însuși știința de a citi, de a face o lectură eficientă.

BIBLIOGRAFIE

Băsu M, Berea G- *Să stăm de vorbă fără catalog*, Editura StudIS, Iași, 2013
Constantin Cucoș- *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași , 2006,
Constantin Parfene- *Compozițiile în școală*, E.D.P. București,1980,

STRATEGII PENTRU STIMULAREA LECTURII ÎN GRĂDINIȚĂ

Bibelea Oprica Daniela

Scoala Gimnazia Zaharia Stancu-Gradinita cu P.P. Nr.3

Rosiori de Vede

Lectura pare a fi o activitate destinată vârstei școlare, după ce copilul învață să citească și chiar este nevoit să ducă la îndeplinire teme pentru acasă ce presupun cititul individual. În realitate, cărțile, care reprezintă poate cel mai la îndemână instrument pentru a modela intelectual un copil, pot face parte din viața micuților de la vârsta preșcolară. Chiar dacă nu știu să citească, micuților le poate fi insuflat gustul pentru cărți încă de la vârste fragede.

De ce este o idee bună să îi citești copilului de vârstă preșcolară:

- momentele pe care le petreceți decoperind împreună cărțile sunt clipe prețioase de timp petrecut împreună, care vă pot da ocazia să vă apropiați, să construiți o conexiune puternică, care în mod obișnuit se diluează odată cu vârsta, când copilul începe să descopere jocul și alte activități sociale ce nu implică și părinții
- -numeroase studii arată faptul că obiceiul de a le citi copiilor preșcolari are un impact pozitiv asupra performanțelor școlare și al capacităților de învățare, asimilare, în general
- un preșcolar care a intrat de mic în contact cu lumea cuvintelor și a informațiilor se va integra mai ușor în peisajul școlar și va fi mai familiarizat cu numeroase noțiuni cu care va trebui să opereze.
- impactul pozitiv al activității de a le citi copiilor preșcolari poate fi observat, de exemplu, atunci când cei mici învață poezii, deși nu știu să citească. Auzind anumite secvențe de mai multe ori, acesta le va repeta și în cele din urmă le va învăța pe dinafară.
- intrând în permanență în contact cu termeni și expresii noi, copilul își va dezvolta vocabularul
- lectura dezvoltă imaginația copiilor, citindu-le frecvent povești, copiii vor avea mai mult „material” pentru a țese întâmplări imaginare cu personajele favorite și nu de puține ori vor crea finaluri diferite pentru povești pe care le-au auzit de mai multe ori.
- lectura dezvoltă curiozitatea copiilor, întâlnindu-se cu idei noi și cu personaje deosebite, copiii vor pune mai multe întrebări și vor fi interesați să știe cât mai multe despre întâmplările eroilor pe care îi îndrăgesc.
- lectura dezvoltă capacitatea copiilor de a gândi logic, de a face legătura între cauză și efect, de a recunoaște diverse tipare de acțiune.
- cititul poate avea și o finalitate terapeutică, într-o anumită măsură, atunci când copilul se poate identifica cu unul dintre personaje. Dacă de exemplu, îi este teamă de dentist, poate fi ajutat să depășească anxietatea, dacă i se citește despre un personaj cu aceleași temeri, care a reușit să le depășească.

- povestea de seară, spusă de vocea familiară și caldă a mamei, îl poate ajuta pe copil și să treacă peste momentele de tristețe, irascibilitate, agitație.
- obiceiurile bune se formează de timpuriu; alocând timp zilnic pentru a-i citi copilului, există șanse mai mari ca mai târziu, când poate citi de unul singur, acesta să aleagă lectura, în fața altor modalități de petrecere a timpului liber.

Strategii pentru stimularea

- Cărțile cu povești ilustrate sunt de obicei primele care intră în viața copiilor. Urmărind succesiuni de imagini care construiesc firul narativ, copilul va fi capabil, prin exercițiu și cu ajutorul unui adult, să înțeleagă povești și să facă cunoștință cu eroi pe care îi va îndrăgi.
- E bine să alegeți cărți cât mai vii colorate și frumos ilustrate, pentru a-i atrage atenția și să petreceți timp explicându-i poveștile.
- O altă variantă este să petreceți timpul liber colorând împreună, alegând cărțile cu eroi din basme, cu care preșcolarii se pot astfel familiariza.
- O variantă plăcută pentru cei mici o reprezintă și cărțile cu modele 3D sau cu efecte muzicale, atunci când sunt deschise.
- Pentru învăța mai ușor literele și a-i stimula interesul pentru citire, puteți amplasa pe frigider magneti cu literele alfabetului, cu un aspect viu colorat. Va fi interesat să le pronunțe și vă va cere ajutorul.
- Tot pentru a învăța alfabetul, vă pot fi de folos planșe cu fiecare literă, pe care puteți lipi sau desena imagini cu obiecte sau ființe ale căror denumiri încep cu litera respectivă.
- Când ieșiți la plimbare pe jos sau cu mașina, formați-vă un obicei de a-i arăta și citi plăcuțele cu numele străzilor, afișele, firmele luminoase, explicându-i înțelesul cuvintelor și asocierile.
- Procurați atlase cu animale și plante, cu ajutorul cărora copiii pot învăța speciile și totodată, pot învăța să pronunțe corect anumite cuvinte și să-și antreneze memoria, spiritul de observație și capacitatea de a face diferențe între două sau mai multe obiecte sau ființe.
- Seara, înainte de culcare, este un moment potrivit pentru a le citi copiilor; e chiar indicat să faceți din asta un obicei, o rutină ce va ajunge să fie pe placul celor mici și să se impună ca o activitate de familie.

O altă metodă prin care copilul poate fi atras de partea cărților o reprezintă cercurile de lectură, care pot fi organizate la grădiniță sau la bibliotecă - aici de obicei sunt citite povești pentru copii de aceeași vârstă și pot fi în același timp un prilej bun de socializare. Nu uitați că cel mai bun exemplu îl oferiți chiar dumneavoastră. Veți observa că adesea, copiii, mai ales atunci când au auzit o poveste de mai multe ori, vor răsfoi cărțile, pretinzând că citesc. Acest obicei arată tendința copiilor de a copia obiceiurile oamenilor mari și arată faptul că vor să facă ceea ce faceți și dumneavoastră. Din acest motiv, e bine să vă asigurați că cei mici vă observă citind cu plăcere în mod frecvent, pentru a-și forma de timpuriu o percepție pozitivă asupra obiceiului lecturii.

BIBLIOGRAFIE:

1. Tomsa G. , “ Psihopedagogie prescolara si scolara “ , 2005, Bucuresti ;
2. Popescu E. , Mateias A., “ Pedagogie prescolare “ , 1994, , Bucuresti, E.D.P.;
3. Cerghit I., “ Metode de invatamant “ , 1997, , Bucuresti, E.D.P.;

BUCURIA LECTURII

**Flămânzeanu Florentina,
Școala Gimnazială Ștefan cel Mare**

“Cititul este pentru minte, ceea ce este sportul pentru corp.”

Ca profesori, mereu căutăm moduri de a motiva elevii să îndrăgească cititul. Noi toți știm că recompensa cititului este imensă, pe lângă îmbunătățirea abilităților de comunicare. O provocare pentru profesor este nu doar să motiveze elevii să citească, ci să îi dertermine să facă această activitate cu plăcere. Cu toate acestea, mulți copii încă se înfioară la gândul de a citi. Cum putem schimba acest lucru? Cum putem determina elevii să citească și când ajung acasă?

Cartea, cândva principala sursă de miraje, e depășită acum de televizor, calculator, de internet. Deoarece acestea oferă ritm zgomot, ambiență sonoră nu necesită un efort mental deosebit. Cititul ne transpune într-un univers pe care îl putem accesa doar imaginându-ne sau văzând cu ochii minții. Pe de altă parte, desenele animate, jocurile pe calculator sau pe tabletă oferă suportul vizual ce are avantajul de a crea acest univers mult mai ușor și de a-l face mult mai accesibil. Toate acestea tind să reducă lectura la o impunere din partea școlii. Cu toate acestea importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Lectura elevilor este un act intelectual important, care trebuie îndrumat și supavegheat de școală și familie.

Importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică.

- aspectul cognitiv- prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitate
- aspectul educativ- lectura contribuie în mod esențial la educația copiilor în dimensiuni etice și estetice
- aspectul formativ constă în faptul că lectura are drept consecință formarea și consolidarea abilităților intelectuale, de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii și imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

Studiile arată că a deveni cititor pe tot parcursul vieții se bazează pe dezvoltarea pasiuni profunde de a citi. Când gustul pentru lectură, cultul pentru carte s-au format din primii ani de școală, acestea rămân pentru toată viața o obișnuință utilă. Se spune că dacă copiilor nu le face plăcere să citească când sunt mici, este puțin probabil să o facă ca adulți. Cercetările arată că motivația, interesul pentru citit scade cu vârsta în special dacă atitudinea elevilor spre citit devine tot mai puțin pozitivă. Copiii trebuie să își dorească singuri să citească. Nu putem folosi imperativul “Citește”. Ei trebuie să înțeleagă lectura ca pe o necesitate, dar și ca o posibilitate de petrecere a timpului liber în mod util.

Există factori care determină lectura copiilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial. Pentru tinerii cititori în mod special mediul de acasă este extrem de important. Susținerea și înțelegerea, încurajarea din partea părinților este cheia spre dezvoltarea plăcerii de a citi la propriul copil. Dacă un copil nu vede citindu-se acasă, poate fi mai greu să se inducă ideea de a citi de plăcere. Dacă nu își vede părinții citind, le va fi cu atât mai greu copiilor să crească dorindu-și să-și petreacă serile citind și nu privind la televizor. Pentru ca apropierea de carte să devină o activitate zilnică, iar cititul o plăcere, e bine ca și familia să se implice activ în apropierea copilului de miracolul cărții prin exemplul personal, prin acțiuni comune, vizite la biblioteci, cumpărarea de cărți împreună. Deci, ce poate să facă

un profesor pentru a încuraja elevii să citească? Sunt mai multe moduri, idei prin care profesorul dezvoltă motivația copiilor și îi ajută să dezvolte dragostea pentru citit și așa enumera câteva dintre ele.

Trebuie să ajutăm elevii să înțeleagă importanța cititului. Uneori doar cunoscând faptele poți încuraja pe cineva să vadă lucrurile diferit. Cunoscând beneficiile cititului poate fi cel mai bun mod de a spori aprecierea cititului și astfel încurajăm elevii să aleagă o carte după preferința lor. Trebuie să discutăm cu elevii despre cărțile pe care le-au citit, ce le-a plăcut și să motiveze de ce, să îi învățăm să facă fișe de lectură, să extragă cuvinte sau expresii care i-au impresionat și pe care cred că le pot folosi la rândul lor.

Stabilirea unui club de lectură sau a unor grupuri care citesc, reprezintă o cale importantă pentru elevi de a socializa și de a împărtăși gânduri cu colegii lor stârnindu-le astfel curiozitatea și interesul pentru alte cărți. Această interacțiune face cititul mult mai plăcut și le sporește abilitățile lor de înțelegere.

Vizitarea unei biblioteci, a școlii sau a orașului, le dă ocazia micilor cititori să descopere diversitatea informației pe care o oferă cărțile sau modul în care își pot organiza mica lor bibliotecă acasă

O altă modalitate de a atrage copiii spre citirea cărților este aceea de a-i încuraja să își aleagă singuri cărțile și să împărtășească impresiile despre ele celorlalți colegi. Astfel formăm gustul pentru lectură și unele criterii prin care elevul să poată distinge singur ce și când să citească. Este important să încurajăm copiii să descopere ce le place să citească, ce subiecte îi pasionează ca să știm ce le-ar plăcea să citească. Cu cât copilul se regăsește mai ușor în cărțile, poveștile, romanele pe care le citește, cu atât interesul pentru lectură va fi mai puternic. Trebuie să le încurajăm alegerile, dar în același timp, în special la vârste mai mici, cred că este important să știm ce fel de cărți citesc copiii noștri, dacă subiectele sau limbajul este unul adecvat pentru ei.

Este bine să le prezentăm elevilor cărți care fac parte dintr-o serie pentru că dacă le place vor continua să citească și celelalte cărți din serie. Avem la cărțile bilingve de limba engleză astfel de serii și copii au căutat să își procure întreaga serie fiind dornici să afle noi aventuri ale personajelor preferate după citirea primului volum.

Este important ca elevii să ne vadă și pe noi, cadrele didactice, că citim. Dacă vrem să încurajăm elevii să citească, trebuie să fim un exemplu pentru ei. Să vorbim cu ei despre cărțile pe care le citim și cum abia așteptăm să citim când avem timp liber sau înainte de culcare.

Un alt mod de a stimula și încuraja cititul este și mediul, de a avea cât mai multe cărți în jurul lor, în clasă, acasă. Cei care cresc cu cărți în jurul lor învață să vadă. Să considere cărțile ca prieteni, aliați în căutarea aventurii și a învățării. Să încurajăm copiii să spună care este ultima carte citită și să caute noi cărți să citească. Un copil care găsește cărți noi singur poate beneficia de o creștere a încrederii. Astfel copiii sunt mai dispuși să citească când părerea lor sunt luate în considerare și ei au control asupra a ceea ce citesc.

Crearea unui spirit competitiv poate fi o altă modalitate de a stimula cititul. Cine aduce fișele cel mai repede sau cât mai multe într-un interval de timp stabilit, în timpul semestrului sau pe perioada vacanței. O altă întrecere se poate realiza pe baza unor poze cu copiii citind în locurile preferate și postate pe un grup al clasei sau un blog unde își pot împărtăși părerea despre cărțile citite, îmbinând astfel și cu tehnologia modernă.

Copiii trebuie să simtă cititul ca pe o activitate plăcută pe care o fac în beneficiul lor personal și nu ca o impunere sau o obligație. Ei trebuie să simtă cât de importantă este lectura și cum îi poate face să descopere nenumărate lucruri pentru că scrisul și cititul reprezintă o formă de comunicare pe care oamenii o au și care nu se poate pierde niciodată.

www.formacionyestudios.com/ro/resurse-pentru-promovarea-lecturii

www.teachhub.com/teaching-strategies

1. Costea, Octavia, Didactica lecturii, 2007, Iași, Editura Institutul European

2. Gordon, Thomas, Burch, Noel, Profesorul eficient. Programul Gordon pentru îmbunătățirea relației cu elevii, 2011, București, Editura Trei

3 Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, Strategii didactice interactive, 2007. Editura Didactică și pedagogică

4. Pamfil, Alina, Limba și literatura română-perspective complementare, 2009, Pitești, Editura Paralela 45

METODE, STRATEGII DIDACTICE FOLOSITE ÎN STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

Chivu Diana Maria

Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Alexandria

Cititul a devenit o activitate destul de rar întâlnită în rândul copiilor. Mulți dintre ei renunță cu ușurință la cărți în favoarea internetului, a filmelor sau a jocurilor pe calculator. Mai mult decât oricare din tehnicile audio-vizualului prin care sunt redată valorile culturii, lectura cărții oferă celui ce o parcurge prilejuri unice de reflecție și meditație. Gustul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează prin răbdare, perseverență, continuitate, voință.

Lectura de plăcere devine, în contextul actual, tot mai puțin întâlnită, puțini fiind elevii care mai citesc pentru că le face plăcere. Elevii generației actuale manifestă un dezinteres tot mai vizibil față de lectură, cartea făcând parte din ce în ce mai puțin din viața lor în afara școlii. Pentru reducerea acestui fenomen, școala și biblioteca școlară joacă un rol important în apropierea elevilor de lumea cărților și, implicit, de lectură. Cartea trebuie să devină parte din viața copilului de la cea mai fragedă vârstă. Ea îi ajută pe copii să parcurgă drumul cunoașterii de la concret la abstract, de la intuiție la reprezentare și fantezie.

Cadrul didactic preia ștafeta și îndrumă pașii copiilor, în minunata lume a cărților, a textelor literare. El este cel care sensibilizează pe copil, cel care îl conduce pe nesimțite pe drumul cunoașterii. La începutul clasei pregătitoare, poveștile citite cu expresivitate de către învățător pot forma foarte ușor interesul copiilor pentru lectură. Cu atât mai mult dacă acestea sunt citite în bibliotecă sau într-un loc special amenajat în clasă.

Povestea poate fi mai târziu animată în unele momente de mimică și de păpuși mânuite de învățătoare sau de copii. Mai târziu, copiii pot continua și singuri acest exercițiu de citire expresivă pentru colegii lor.

Una dintre ocaziile potrivite pentru a stimula interesul pentru lectură la clasa mea, a fost „Ziua Națională a Lecturii”.

În această zi am desfășurat la Clasa I D de la Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” o activitate numită

„REGELE LECTURII”.

Sala de clasă a fost amenajată într-un cadru relaxant. Copiii s-au așezat cât mai comod, pe covor, pe pernuțe pentru se desprinde puțin de mediul de „sală de clasă/ școală” și a se simți acasă, a putea călători în lumea poveștilor.

Fiecare elev a primit câte o carte. Deși coperta era asemănătoare, conținutul era diferit. Acesta a reprezentat primul moment în care curiozitatea elevilor a fost stimulată. Câteva momente au fost de liniște deplină, în care elevii studiau cu atenție coperta, titlul, imaginile,

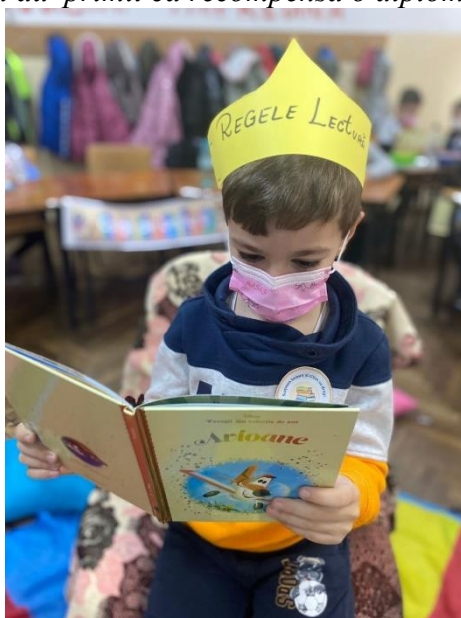
începeau să citească și să răsfoiască. Apoi au început micile discuții „Eu am cartea acasă!”, „Mie mi-a citit mami această poveste.” „Tu ce carte ai?” „Nu vrei să facem schimb?”.

Activitatea a continuat cu „minutele de lectură”, timp în care fiecare elev a citit din cartea pe care a primit-o.

În continuare, elevii au ocupat „Scaunul Regelui”, pe rând. Pe acest scaun fiecare copil a prezentat cartea pe care o avea (titlul cărții, personaje, i-a impresionat ceva, le-a plăcut/nu le-a plăcut)

În încheierea activității elevii au primit ca recompensă o diplomă și un semn de carte.

LECTURA – ELEMENT ÎN FORMAREA UNOR COMPETENȚE-CHEIE

Ciofalcă Tatiana – profesor
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Alexandria

Lectura este un mijloc de instrucție și de educație și are o importanță deosebită în pregătirea tinerilor pentru viață, în alegerea profesiei și a modelului de urmat. Lectura dezvoltă ceea ce, în ultimii ani, are o importanță deosebită în formarea tinerilor, respectiv inteligența emoțională. Contribuie la formarea uneia dintre cele mai importante competențe ale omului modern, competența de comunicare orală și scrisă.

Întrucât lectura este un eveniment al cunoașterii, studiul cărților de către elevi impune organizarea, îndrumarea și supravegherea de către profesori, întocmirea listelor bibliografice, controlul cititului, al lecturii, al felului în care lectura schimbă ceva în comportamentul elevilor. Într-o eră în care tehnologia ne acaparează întru totul atenția, profesorii se confruntă, de cele mai multe ori, cu o realitate care este dezamăgitoare: elevii citesc puțin, nu înțeleg ce citesc, nu au plăcerea lecturii, nu valorizează experiența lecturii, într-un cuvânt elevilor le lipsește motivația. Pentru a-i atrage spre actul lecturii este nevoie, din partea profesorului, de multă creativitate în conceperea demersurilor didactice care au în vedere dezvoltarea competenței de lectură.

Principalele orientări în didactica lecturii indică trei modele: modelul cultural centrat pe profesor, modelul lingvistic care solicită, de regulă, participarea activă a elevului și modelul dezvoltării personale centrat pe elev, în care predomină valorizarea reacțiilor personale în receptarea textului. Accentul cade pe motivarea elevului pentru lectură prin corelarea temelor și a aspectelor întâlnite în textele literare cu experiența personală a acestora.

Ora de literatură trebuie să se bazeze pe lucrul cu textul. Profesorul trebuie să ghideze lectura ca o călătorie în lumea textului astfel încât fiecare dintre elevi să ajungă la o înțelegere personală a textului discutat. Profesorul nu trebuie să dea verdicte privind interpretările pe care elevii le dau textelor, ci să încurajeze notarea ideilor, împărtășirea acestora și confruntarea lor. Metodele cele mai eficiente utilizate pentru aprofundarea și găsirea interpretărilor unor texte literare sunt cele interactive.

Principalele competențe care sunt urmărite pentru a se forma în orele de limba și literatura română sunt:

- competența de comunicare orală;
- competența de lectură;
- competența interculturală.

Competența de comunicare orală are în vedere formarea unui comportament de vorbitor/ascultător adecvat situațiilor de comunicare în care vor fi puși interlocutorii.

Reguli pentru ascultător:

- să asculte cu atenție mesajul fără a întrerupe vorbitorul;
- să identifice ideile principale ale mesajului;
- să realizeze conexiuni între ceea ce aude și ceea ce știe deja;
- să descifreze și să utilizeze limbajul verbal/paraverbal;
- să adreseze întrebări;
- să fie critic.

Reguli pentru vorbitor :

- să se concentreze pe ceea ce urmează să spună;

- să răspundă la întrebările adresate;
- să utilizeze un limbaj clar, precis, adecvat contextului;
- să evite replicile ironice.

Competența de lectură are în vedere formarea capacității elevului de a citi adecvat orice text, de a-l înțelege și de a-l interpreta prin actualizarea informațiilor exterioare acelui text.

Competența interculturală are ca scop cunoașterea aspectelor etnice, lingvistice, culturale și religioase ale unui popor și are două aspecte:

- multiculturalitatea – coexistența armonioasă a mai multor etnii în aceeași zonă geografică;
- interculturalitate – schimbul cultural dintre două comunități culturale diferite.

Metodele tradiționale precum conversația euristică, povestirea, problematizarea, exercițiul contribuie la dezvoltarea acestor competențe, dar metodele interactive moderne sunt cele mai eficiente. Dintre acestea amintim metoda cubului, metoda pălăriilor gânditoare, brainstormingul, ciorchinele, jocul didactic, diagrama Venn, metoda ” Știu- Vreau să știu- Am învățat” etc. .

Folosesc frecvent metoda „Ipoteza imaginativă” este o metodă de desfășurare a unor activități de comunicare orală pornind de la întrebarea ”Ce-ar fi dacă...”. De exemplu : „ Ce-ar fi dacă domnul Goe ar fi fost pedepsit de doamne după ce acesta le-a numit proaste?”. Acest tip de întrebări solicită gândirea imaginativă a elevilor, dezvoltă capacitatea de a fi creativi.

Paul Cornea în „ Introducere în teoria lecturii” spunea: „ (...) nici computerul, nici televizorul nu vor duce la dispariția cărții, lectura va continua să joace un rol cardinal în viața oamenilor (...)” . Prin urmare, munca profesorilor de a-i îndruma pe copii spre lectura va da roade prin dăruire și creativitate care vine din ambele părți.

1. Paul , Cornea, „ *Introducere în teoria lecturii*”, 1988, București, Editura Minerva
2. Alina, Pamfil, „*Didactica limbii și literaturii române*”, 2000, Cluj-Napoca, Editura Dacia

CITITUL, PANDANTIV AL SPIRITULUI

**Prof. Dogaru Felicia-Dora,
Școala Gimnazială Ștefan cel Mare Alexandria**

Am intitulat lucrarea *Cititul, pandantiv al spiritului* întrucât lectura reprezintă o parte importantă în școala românească, iar dezvoltarea competenței de lectură poate fi o adevărată provocare pentru profesori și un imbold extraordinar pentru elevi în creșterea spirituală și culturală a acestora.

Cărțile citite în copilărie rămân aproape de sufletul nostru multi ani ca o comoară inestimabilă și trezesc amintiri încărcate de nostalgie timp îndelungat, rememorând frumusețea acelor zile, în care grijile și stresul nu-și făcuseră sălaș în inima noastră. Aceste cărți ne amintesc de căldura mamei, de îmbrățișarea bunicilor, atunci când nu te mai dezlipeai din fața sobei, sorbind cu nesaț aventurile celebrului Robinson Crusoe sau, mai târziu, stând cu sufletul la gură pentru Raskolnikov, conturat magistral de Dostoievski, în timp ce auzai sunetul plăcut al lemnului care devenea jar mistuitor asemenea gândurilor tale.

Una dintre cele mai frumoase definiții ale scrisului, pentru că la el ne referim atunci când vorbim despre cărți, aparține lui Platon. El folosește termenul *pharmakon*, care înseamnă

în același timp si *leac si otravă*, scrisul fiind leac împotriva uitării. Desigur, în societatea acelor vremuri termenul era relevant și adevărat, scrisul fiind singura eternizare a ideilor.

Ne întrebăm adeseori: Ce anume i-a determinat pe oameni de-a lungul timpului să-și fixeze ideile și să le transmită celor care vor veni după ei?

Este cartea leac și otravă? În același timp, amintim în treacăt gândurile Ecclesiastului : *scrisul de cărți este fără de sfârșit, iar învățătura multă, oboseală pentru trup sau cine își mărește știința își sporește suferința* . În fața acestei provocări vom încerca în demersul nostru să lucrăm pe două planuri: unul al cititului pentru șlefuirea spiritului si celălalt al ignoranței acestuia.

Ne naștem într-o stare de minorat asemena unui bloc de marmură în care artistul nu face decât să înlăture materia informă și să scoată la lumină chipul subzistent. Cartea este mâna artistului, care dintr-un neștiutor te transformă în omul civilizat și util ție și celorlalți, scoate ființa din tine pentru a o reda sieși într-o variantă mult mai îmbunătățită. Dar acum, lucrurile se complică, dacă ne gândim la modul în care ne alegem cărțile, dacă ne îndrumă cineva, dacă avem o lectură organizată sau dacă citim la întâmplare. Cum alegem cărțile potrivite ca să nu ne otrăvim cu *pharmakonul* platonician? E bine să citim orice? Caregoric, nu! Dacă ne raportăm la carte ca sursă de informație și atât, ajungem ușor la concluzia că în ziua de azi cărțile nu-și mai au rostul în epoca internetului. Atunci când citești o carte intră în joc mai multe personaje sau începi să trăiești viața altora, să te comporți asemenea personajelor pe care le îndrăgești să te regăsești în trăirile și stările lor sufletești. Dacă în trăirile comune între tine și personaje mai înveți și expresiile prin care autorul exprimă în scris ceea ce stimulează imaginația, succesul și beneficiul cărții este garantat. În plus, capeți și o experiență mai înainte de vreme datorită personajelor ale căror trăiri ți le însușești.

Se spune că dacă vrei să jignești un om de carte îi spui că o *image face cât o mie de cuvinte*. Chiar și atunci când vii din concediu si dorești să-i povestești unui apropiat locurile frumoase pe care le-ai vizitat, de ce să mai folosești gândirea descriptivă a cuvintelor, când e mai la îndemână să îi arăți niște fotografii pe facebook însoțite de engleza în clișee: *super, cool* și ai scăpat? Puterea cuvintelor poate depăși imaginea? Uneori, da! Într-un videoclip văzut de curând, un nevăzător cerșea bani și avea scris pe o hârtie : *Ajutați un biet nevăzător!* Trecătorii mergeau indiferenți pe lângă el. Cineva a venit și i-a înlocuit sloganul cu următoarele cuvinte: *Astăzi e o zi frumoasă, ce păcat că nu pot să o văd și eu!* iar cutia i s-a umplut de bani. Exemplele pot continua, dar să nu uităm că există și reversul medaliei în care cuvintele devin arme de manipulare grosolană prin anumite reclame.

Un alt lucru benefic al cuvintelor constă în faptul că prin ele poți alunga suferințele semenilor aflați în primejdie. Un cuvânt spus la timpul potrivit și cu intonația potrivită poate îndepărta o depresie, iar aici cărțile de psihanaliză sunt de neînlocuit. Tot prin cuvinte bine alese poți pune la punct o armată de oameni cu obiceiuri proaste, vorbindu-le limba româna pe *neînțeleșul tuturor*.

Întrebare: *Pentru ce mai e bună cartea, când nu te ajută să-ți găsești job, să-ti cumperi masini, vile, iahturi, putere si bani?* Nu e mai bine să te complaci, să mimezi cultura sau să folosești informația electronică on-line?

Aici întâlnim două atitudini: una care neagă în totalitate beneficiile cărții și alta diletantă, adică atunci când crezi că știi ceea ce nu știi. Cele două atitudini, din păcate, sunt încurajate de vremurile în care trăim. *Ignoranța* nu vede nicio valoare în cititul cărților, în drumul ei năstrușnic de a pătrunde în alte sfere fără niciun merit, iar cea de-a doua *diletantă* care, din impulsul subconștient, realizează anumite lucruri fără sens dintr-un fals mimetism. În acest caz, *pharmakon* are într-adevar sens de otravă

Din păcate, nu toate cărțile te conduc către o viață morală, la buna-cuviință si virtute
Totuși, cum ne alegem cărțile?

Foarte importantă este instituția îndrumătorului, care la noi lipsește aproape cu desăvârșire, raportul dintre maestru și ucenic s-a pierdut în timp.

De aceea o strategie benefică este formarea unui *Cerc de lectură* în fiecare școală, unde copiii pot fi învățați să dețină arta povestirii și prin realizarea unui *Jurnal de lectură*. Aceștia pot fi îndrumați să se exprime liber și să-și contureze în scris ideile și sentimentele legate de ceea ce au citit. Ei vor fi încurajați să aștearnă gândurile pe hârtie, fără nicio îngădire atunci când își aleg, chiar și teme bizare pentru că imaginația lor te poate surprinde plăcut, de cele mai multe ori.

Pentru a deveni cititori pasionați, copiii au nevoie nu doar de o multitudine de texte atractive care să-i determine să citească cu plăcere în cât mai multă ocazie, ci și de asimilarea, prin lectură a unor strategii de abordare, de înțelegere a textelor, dar și de analizarea propriei personalități. Cititorul trebuie să devină capabil să-și observe comportamentul în timpul lecturii și să ceară îndrumare profesorului, atunci când nu înțelege ceva, chiar și un singur cuvânt.

Dragostea pentru lectură se naște odată ce parcurgi primele file ale cărții, dacă alegerea acesteia a fost bună și îți satisface setea de cunoaștere.

Astfel, cartea, izvorul sufletului, comoara de înțelepciune, devine călăuza tânărului în viață, care îl poartă pe aripile de poveste ca într-un basm fără de sfârșit, iar dascălul își păstrează menirea lui de mentor, atât cât este nevoie, în tumultul acestei vieți trecătoare.

Așadar, este necesar să valorificăm, prin îndrumare, tot ceea ce este mai frumos în ființa umană, iar prin lectură să descoperim frumusețea și înțelepciunea vieții!

BIBLIOGRAFIE:

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1982
2. Adam, J. M., Revaz F., *Analiza povestirii*, Institutul European, Iași, 1999
3. Pamfil, A., *Studii de didactică literaturii române*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj, 2007
4. Prince, Gerald, *Dicționar de naratologie*, Institutul European, Iași, 2004.

COMPETENȚE PRACTICE ÎN LECTURĂ

**Cătrună Iuliana,
Școala Gimnazială Ștefan cel Mare**

„Citește!—E una dintre cele mai frumoase aventuri pe care le poți trăi”
- Lloyd Alexander

Un copil care citește va fi un adult sănătos fizic și mental.

Un copil care citește povești se implică emoțional în viața personajelor și își îmbunătățește astfel capacitățile afective.

Un copil care citește descoperă lumi neimaginabile până acum, învață să viseze cu ochii deschiși, să depășească situații imprevedibile, să înțeleagă fenomene și concepte abstracte, intangibile în realitate.

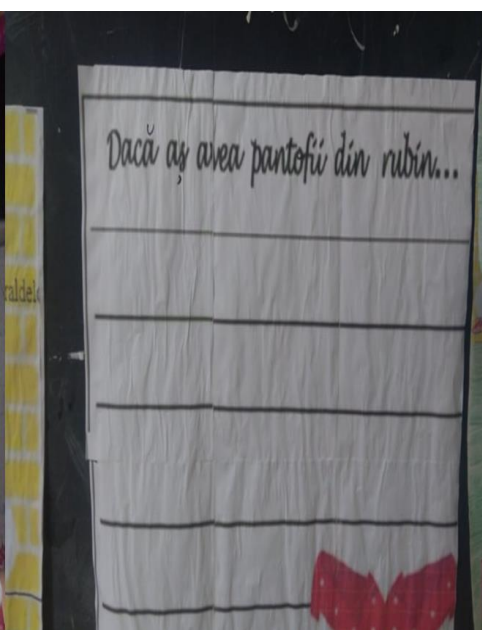
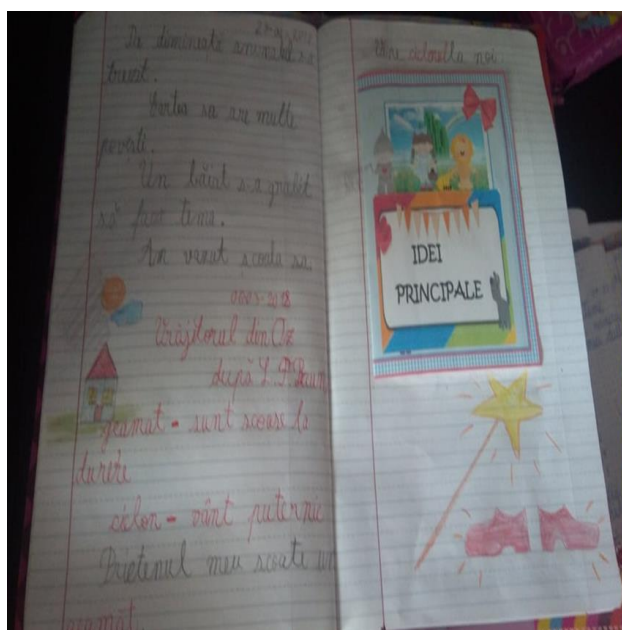
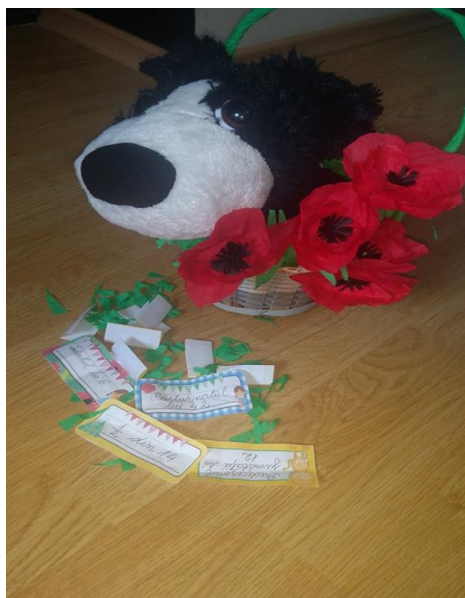
Sunt factori care determină lectura elevilor: particularitățile de vârstă psihice, preferințele lor, climatul familial, care pot transforma lectura într-o necesitate sau nu. Gustul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă ce înglobează răbdare, perseverență, continuitate și voință. Orizontul cunoștințelor primite în clasă este lărgit de lectura în afara clasei. Este foarte important ca învățătorul să cunoască formele de îndrumare ale acesteia. Forma cea mai des folosită în această activitate este povestirea în ajutorul căreia vin formarea bibliotecii de clasă și a celei personale. Înființarea bibliotecii clasei aduce, pe rând

rolul de bibliotecar elevilor care au obținut rezultate foarte bune la citire. Întocmirea cu elevii de albume pentru fiecare scriitor cunoscut, cuprinzând date biografice și aspecte esențiale în opera lor, este un prilej de a stârni curiozitatea și de a sădi în sufletele lor dragostea pentru carte. Interesul copiilor pentru literatură este sporit și de seratele literare, expoziții de cărți, filme, înregistrări audio și video. Mijloace pasionante ce-i invită pe copii la lectură sunt și ghicitorile literare și jocul cu versuri.

Vrăjitorul din Oz
Frank L. Baum

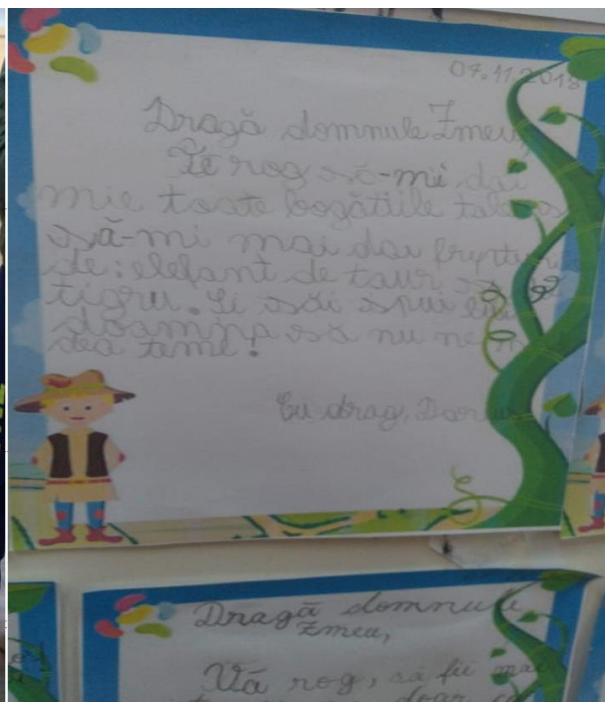

► Alice în țara minunilor
Lewis Carroll

► Jack și vrejul de fasole

► Joseph Jacobs

FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ LA CICLUL PRIMAR

Croitoru Carmen Simona,
profesor învățământ primar,
Școala Gimnazială Mavrodin

Lectura este un proces complex care începe în primii ani de școală cu formarea deprinderii de a citi corect, conștient, cursiv și expresiv având *un rol foarte important în viața copiilor.*

Formarea și cultivarea gustului pentru citit, pentru lectură, reprezintă unul dintre obiectivele fundamentale ale orelor de limba și literatura română.

Pentru școlar, lectura ar trebui să fie una din cele mai intense, mai educativă și mai răspândită activitate, ea oferindu-i modele de viață prin eroii săi. Azi, asistăm la un fenomen îngrijorător, când cartea pierde irevocabil teren în fața preocupărilor ”la modă”. Absența unei lecturi susținute se regăsește în vocabularul lor sărac, în comportament, în gândire și în limbajul violent. Tocmai de aceea, e nevoie să se ridice bariera dintre copil și carte. Folosirea excesivă sau greșită a calculatorului și îndepărtarea copiilor de lectură trebuie să fie un semnal de alarmă. De regulă, o mare parte dintre elevi citesc din obligație școlară, drept pentru care trebuie să înțeleagă că lectura nu e o obligație școlară, e o formă de autodefinire și de fundamentare a unui traseu educațional personalizat.

Prin lectură, elevii sunt conduși să-și formeze capacitatea de a surprinde, de a descoperi conținuturi și forme ale realității, exprimate într-o multitudine de modalități de expresie, de a le asocia unele cu altele, ceea ce le permite să-și extindă astfel aria cunoașterii.

Lectura elevilor din învățământul primar se desfășoară sub îndrumarea învățătorului care declanșează dragostea pentru lectură cu acordul și implicarea părinților care au un rol determinant în construirea bibliotecii personale și în alegerea unui tip de carte pentru citit. Familia de asemenea, are un rol important în trezirea și menținerea educației față de lectură, deoarece constituie primul mediu de viață socială și culturală. Un copil care crește într-o familie care împrumută cărți de la bibliotecă și citește în timpul liber, sau posedă o bibliotecă personală acasă, discutând și împărtășindu-și opiniile referitor la cărțile citite, îl vor motiva și pe copil să citească cu plăcere.

Citirea cărților contribuie la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, la formarea unui vocabular bogat, la dezvoltarea exprimării. Ceea ce citesc în copilărie se întipărește în amintirea lor toată viața, influențând personalitatea fiecăruia. Pentru a ajunge la actul lecturii copiii învață mai întâi să citească. Stimularea interesului pentru lectura începând chiar din clasă, contribuie la exersarea unei citirii corecte și conștiente. Învățătorul trebuie să aleagă pentru școlarul mic o lectură adecvată pe care mai întâi i-o citește cu voce tare și mai târziu o va citi el înșiși.

Lectura- activitate intelectuală dezvoltă personalitatea copilului din punct de vedere:

- a) cognitiv: prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitate;
- b) educativ: le oferă exemple de conduită morală superioară, le prezintă cazuri de comportamente care-i îndeamnă la reflexii, pentru a distinge binele de rău și a urma binele.
- c) formativ: le dezvoltă gândirea, imaginația, capacitatea de comunicare.

Scopul principal al activităților de lectură este dezvoltarea gustului pentru citit, căruia i se adaugă și alte deziderate: stimularea interesului pentru cunoașterea realității, sporirea volumului de informații, îmbogățirea vieții sufletești, cultivarea unor trăsături morale pozitive.

În vederea dezvoltării gustului pentru lectură amintesc câteva modalități de realizare a acestui lucru:

- conversația problematizată, care menține vie relația dascăl- elev;
- formarea bibliotecii de clasă, precum și a bibliotecii personale, prima fiind compusă din cărți aduse de copii și învățător;
- ghicitorile literare sunt mijloace pasionante ce-i invită pe copii la lectură;
- jocul cu versurile: învățătorul recită unu-două versuri dintr-o poezie, iar elevii continuă, această metodă fiind foarte apreciată de elevi;
- diafilmele, benzile audio și video cu povești constituie un alt important mijloc de îndrumare a lecturii;
- expozițiile de carte se pot organiza în clasă și cuprind cărți despre o temă anume ce pot fi lecturate de elevi;
- șezătorile și medalioanele literare invită din nou elevii la lectură.

Metodelor interactive transformă elevul din obiect în subiect al învățării, este coparticipant la propria formare; angajează intens toate forțele psihice de cunoaștere; asigură elevului condiții optime de a se afirma individual și în echipă; dezvoltă gândirea critică; dezvoltă motivația pentru învățare; permite evaluarea propriei activități.

Câteva dintre cele mai eficiente și mai accesibile metode interactive, ușor de aplica

- metoda pălăriilor gânditoare este una dintre tehnicile interactive de stimulare a creativității elevilor, este foarte utilă mai ales la orele de lectură;

- metoda mozaicului;
- explozia stelară;
- studiul de caz;
- învățarea prin cooperare;
- tehnica ciorchinului, etc.

Pentru noi toți, cartea este un izvor complet al inteligenței omenești, cuprinzând cunoștințe, fapte, sensibilitate. Cartea este o comoară fără de preț care adună cele mai frumoase gânduri ale autorilor, dezvăluind tainele naturii, istoria neamului, calități și defecte umane, motiv pentru care este considerată un model, mai ales pentru copiii aflați pe drumul cunoașterii.

Cea mai mare provocare a unui cadru didactic este aceea de a-și determina elevii să citească , pentru că știm cu toții că nu este suficient să îi îndemnăm pe copii să facă acest lucru. Acasă părintele poate fi un bun exemplu pentru copiii săi , lecturând cât mai des sau citindu-le cât mai mult când sunt mici, pentru că acei copii cărora li se citește de mici vor învăța să fie ei înșiși buni cititori. Cu cât li se citește mai mult, cu atât sunt mai interesați să învețe să citească. Iar la școală , cadrul didactic are un rol esențial.

Așadar, părinți sau cadre didactice avem toate motivele din lume să sădim din timp dorința copiilor, plăcerea și interesul de a citi cât mai mult.

BIBLIOGRAFIE:

Stoica C., Vasilescu E., Literatură pentru copii, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1996;
Sugurlan, L., Toma, M. - Literatura pentru copii, EDP, București, 1980;
Șerdean, Ion , Metodica predării limbii române la clasele I – IV, EDP, București, 1991;

CUVINTE, METODE ȘI LECTURI POTRIVITE

Matreșu-Binjung Valentina-Mihaela
Profesor, Liceul Tehnologic „General David Praporgescu”

Ce citim? Când citim? Cum citim? Unde citim? De ce citim? Mai citim?...Întrebări pe care le punem elevilor nu din curiozitate, ci pentru a-i cunoaște și a-i înțelege. Ne place să credem că mai și citesc (pe lângă butonat, texting, searching, downloading) și așteptăm cu nerăbdare ca la fiecare început de an școlar sau de semestru să ne povestească ce au citit, ce personaj i-a impresionat sau ce titlu de carte le-a rămas întipărit în minte. Numai că răspunsurile lor vin rapid : „ nu am citit”, „ ha, cine mai citește”, „cititul e plictisitor”, iar noi , dascăli, părinți, încercăm cu răbdarea caracteristică să le arătăm beneficiile lecturii.

Elevii noștri citesc. Citesc lecții, mesaje pe twitter, instagram sau pe vreun blog care -i interesează. Cam atât. Ei sunt mereu expuși la atât de mulți stimuli, încât a-i duce pe copii în bibliotecă sau a le așeza o carte în mână devine o adevărată provocare. Și când vine vorba de citit...cărți, lucrurile se complică. Cărțile par unelte greu de manevrat și de descifrat. Doar că prin lectură, ei vor descoperi că astfel vor fi feriți de ignoranță sau intoleranță. Se poate ca cititul să nu fie o activitate plăcută, răpește timp și poate deveni obositor atâta timp cât nu înțelegi ce citești, dar cu cât citești mai mult, cu atât vei ști mai mult. Ar trebui să ne amintim că nimeni nu s-a născut cu abilitatea de a citi sau de a scrie, de aceea nu este atât de ușor să dezvoltăm aceste abilități. Ne dezvoltăm această abilitate în timp. Nu ne naștem învățați, ci învățăm tot timpul. În egală măsură, trebuie să manifestăm înțelegere față de gusturile lor, de ritmul lor și să-i învățăm constant că doar citind își vor îmbunătăți memoria și își vor dezvolta gândirea.

„Sunt o parte a tot ceea ce citesc”, spunea Theodore Roosevelt. Dar cine suntem dacă nu citim și dacă nimic din ceea ce se întâmplă în jurul nostru nu ne interesează, cu excepția ecranului de știri când apare „ breaking news”? Cei mai mulți dintre elevi, și nu numai, se raportează la „modelele ” care apar în mass-media cu povestea lor de success, iar răspunsul copiilor vine rapid „ vedeți, câte cărți credeți că a citit?” Și, iată cum, noi trebuie să găsim cuvintele potrivite să -i îndemnăm să citească, să le stărnim curiozitatea și să găsim puntea care leagă această lume în care ei trăiesc și lumea imaginară în care pot călători fără bilet și cu orice mijloc de transport doresc. O lume în care totul devine posibil și din care au foarte multe de învățat.

Fără îndoială, există o mulțime de metode și strategii care ne pot ajuta să îmbunătățim predarea și învățarea competențelor de lectură, dar ar trebui să ne concentrăm și pe comportamentele și atitudinile care sprijină cititul pe tot parcursul vieții și care contribuie la o deplină dezvoltare a fiecărui elev, dezvoltându-i abilitățile de comunicare, de înțelegere a unui mesaj scris, și nu în ultimul rând, stima de sine.

Cu siguranță, trebuie să fim atenți și la ce recomandăm elevilor să citească. Să ținem cont de vârsta lor și de puterea lor de înțelegere. Să evităm cărțile scrise într-un limbaj greoi, care i-ar face pe aceștia să se îndepărteze și mai mult de lectură pentru că nu ar înțelege nimic. În plus, organizarea unor cluburi de lectură , a unor dezbateri pornind de la o carte anume sau realizarea propriilor reviste literare în cadrul școlii, i-ar stimula pe copii și i-ar determina să citească.

Cititul este ca o pânză de păianjen, leagă lucrurile pe care le știm de cele nou aflate și creează astfel altele care ne fascinează și ne face să fim mai puternici, mai înțelepți și mai încrezători. Nu trebuie să uităm că noi, adulții, suntem exemple pentru copii, și astfel,

povestindu-le ce citim, arătându-le o carte care ne place și de care nu ne putem despărți, învățăm. Învățăm să înțelegem lucruri care altfel ar părea de neînțeles, învățăm să ne exprimăm ideile cu ușurință, să depășim momente dificile și să dăm un sens existenței noastre.

„Nu te poți imbarca în viață, acea călătorie unică fără mijloc de transport, încă o dată, când aceasta s-a terminat“, scrie romancierul turc Orhan Pamuk în *Castelul alb*, „dar dacă ai o carte în mână, indiferent cât de complex și greu de înțeles ar fi acea carte, când ai terminat-o, poți, dacă vrei, să te întorci la început, s-o citești din nou și, astfel, să înțelegi ceea ce este greu și, odată cu asta, să înțelegi și viața.“³

LECTURA- IZVORUL CUNOAȘTERII

Prof.înv.primar Delca Lavinia Cerasela
Școala Gimnazială Brânceni

Lectura are un rol important în dezvoltarea și formarea personalității. Este evident că deprinderea lecturii rămâne o bază solidă pentru toată viața. În lipsa îndrumării părinților, educatorilor, profesorilor, foarte mulți școlari nu simt nevoia de a citi. Numai o lectură îndrumată poate să dezvolte un interes continuu. Acest fapt generează interesul de a citi din plăcere, de a pătrunde în lumea misterioasă a cărții.

Lectura este magia atrăgătoare în timpul liber, descoperiri despre călătoriile oamenilor, biografiile oamenilor celebri, a științei și tehnicii. Lectura nu cere prea mult de la cititor decât atenție și dăruire. În acest mod ea are rolul de a forma și educa tână generație. Ea este un mijloc de obținere a informației, păstrarea capacității de a gândi, judeca, de a căuta soluții în rezolvarea unei probleme. Ea este și o motivație umană, o necesitate zilnică de a cunoaște, de informare.

Chiar și invazia tehnologiei informaționale nu va afecta foarte mult lectura. Acestea deși educă și informează au și tendința de a degrada cititorul. Internetul deși pare o necesitate indispensabilă el numai distrează mintea și dă o stare de euforie, pe când lectura are rolul de a relaxa și de a oferi cititorului o stare de plăcere și satisfacție mintală. O lectură plăcută și confortabilă oriunde te-ai afla îți oferă numai cartea, o lectură la care te reîntorci ori de câte ori simți necesitatea de a evada în altă lume, spațiu, univers.

Beneficii pe care lectura le insuflă adolescentului:

Cititul îmbogățește vocabularul. Lectura ajută adolescentul să se exprime, îl învață cuvinte noi, noi sensuri și noi informații.

Lectura lărgeste orizonturile. În momentul în care citești mai multe cărți, afli lucruri nebanuite, lucruri pe care ai vrea să le trăiești, întâmplări și locuri pe care ai vrea să le cunoști. Și astfel adolescentul devine mai ambițios, își va dori să reușească în viață. Va învăța să privească lucrurile din mai multe unghiuri și nu va mai fi închisat.

Cititul face bine sufletului și psihicului. Lectura unei cărți aduce liniște interioară, aduce odihnă, deconectarea de la gândurile de zi cu zi și plus de asta este și o terapie pentru adolescent. Cititul vindecă. Cartea înseamnă relaxare și plăcere.

Lectura îmbogățește cultura generală. Foarte mulți dintre cei care citesc au o cultură generală demnă de invidiat. Școala nu reușește să acopere tot ceea ce noi ar trebui să știm, ea

³ https://www.academia.edu/37069139/Istoria_lecturii_-_Alberto_Manguel

nu va putea niciodată să ne aducă la cunoștință tot, de aceea este esențial să citim cărți. Întotdeauna autodidacții sunt de cele mai multe ori mult mai deștepti decât cei care au mers pe un singur fir al educației. Citește orice, este bine să știi din toate câte ceva.

Cititul face viața mai frumoasă și mai ușoară.

Lectura educă și disciplinează. În toate cărțile sunt personaje bune și personaje negative. Și aproape în orice carte vedem că oamenii răi, cu multe defecte sau apucături nefaste, sfârșesc rău. Pe principiul binele învinge răul, tânărul va învăța că prin tertipuri și răutate nu va ajunge nicăieri. Și datorită cărților își va dori să fie bun, drept, muncitor.

Cititul evidențiază omul. Datorită cunoștințelor sale va putea să poarte orice discuția și va reuși să se facă plăcut și apreciat. Cartea oferă tânărului o strălucire aparte.

Cărțile fac cunoscută iubirea. Cred că pentru prima dată în viață adolescentul descoperă iubirea din cărți și astfel el va descoperi toate fețele ei. Citind, tânărul va fi îndrăgostit de iubire, își va dori iubirea în viața lui, va lupta pentru ea și va ști cum să o păstreze în viața lui.

Cititul te ajută să cunoști viața. În cărți sunt dezbătute toate problemele omului, toate riscurile, eșecurile, împlinirile și reușitele. Citind, adolescentul va învăța să le înfrunte cu optimism și curaj. Nu va claca la prima piedică.

Cărțile formează. Lectura formează un om fără doar și poate. Face dintr-un tânăr cu multe temeri, un matur de toată isprava. Face omul inteligent, romantic, respectuos, tandru, luptător, încrezător, curajos, bun, milos și așa mai departe. Practic îi arată care sunt adevăratele valori ale vieții.

Lectura înseamnă bogăție. Un tânăr care citește mult va fi un om împlinit sufletește și va dobândi o spiritualitate ieșită din comun. Cărțile sunt cele mai de preț avuții, din ele află secretul reușitei.

Aș vrea ca mai mulți părinți să îndemne tinerii spre dragostea de lectură, astfel vom avea o lume mai bună, un viitor mai deosebit și niște oameni adevărați pe care să ne putem baza. Generația de astăzi este cea care ne va face cinste, generație care fără lectură nu va cunoaște ambiția, dreptatea și importanța adevărului.

Atunci când ești în lumea minunată a lecturii ești cu mult mai fericit sufletește, cu mult mai bogat și mulțumit. Lectura nu este numai o activitate, o obligație dar și o comunicare cu tine însuși.

À NOS MARQUES ! EST-ON PRETS ? PARTONS POUR L'AVENTU...LECTURE !

**Dobrin Paula Daniela, profesor de limba franceză
Școala Gimnazială Ștefan cel Mare, Alexandria**

À l'ère de l'alphabétisation moderne et de l'accent mis sur l'apprentissage de textes plus difficiles, la lecture indépendante et le choix de l'élève peuvent facilement céder la place aux exigences d'une rigueur accrue. Toutefois, dans un programme équilibré, ils demeurent importants. La motivation et le choix des livres jouent un rôle clé dans la lecture et lecteurs forts et capables sont seulement ceux qui lisent largement et diversement dans une grande variété de genres et de types de texte.

Dans la quête de la meilleure stratégie pour former des lecteurs forts et capables, la promotion d'une lecture indépendante et auto-choisie reste la seule solution. Créer des lecteurs voraces et permanents ne se produit pas simplement, il faut une culture à une échelle plus grande – la classe, l'école - pour aider à atteindre cet objectif.

Nous voulons que les enfants lisent davantage. Nous voulons qu'ils aiment lire. Nous savons que la lecture renforce le vocabulaire, l'aisance dans l'expression orale et écrite et fournit les connaissances de base. Il faut donc, faire notre part pour promouvoir et encourager la lecture indépendante dans nos classes, voire dans nos écoles.

Voici quelques méthodes que nous utilisons ou que nous envisageons de mettre en pratique pour développer le goût de la lecture chez nos apprenants et pour leur créer une culture de lecture.

Pendant les cours, nous réservons du temps pour la lecture indépendante que nous planifions en faisant une priorité dans les horaires des classes. Nous devons reconnaître que parfois nous faisons recours à la créativité pour « voler » des minutes ici et là, mais nous trouvons toujours 10 minutes par cours pour encourager la lecture autonome et indépendante des élèves. Les apprenants soit apportent leurs livres de choix soit font appel à des sites qui proposent une large gamme de lectures thématiques tels: <https://jeunesse.short-edition.com> , <https://www.lire-des-livres.com/>, <https://lirenligne.net>. On lit 1-2 pages, on parle de ce qu'on y a découvert et on dresse une liste de mots qu'on partage avec la classe et qu'on insère dans le dictionnaire de la classe.

Une autre stratégie qui stimule l'appétit pour la lecture c'est de créer des environnements riches en livres, en documents de lecture et en imprimés/images. Cela faisant, on offre également un milieu qui encourage et soutient la parole et le besoin de découvrir et de répondre à ce qui nous entoure et de partager notre perception des choses avec les collègues.

Encourager la lecture à voix haute, voilà une méthode qui, quelque « vieille » qu'elle puisse paraître, ne devrait pas être laissée tomber en désuétude. Nous, on l'emploie une fois par mois dans nos cours. Dans le rapport intitulé « Becoming a Nation of Readers » (1985), des experts signalent que « l'activité la plus importante pour acquérir les connaissances nécessaires au succès éventuel de la lecture est la lecture à voix haute ». Lire à voix haute permet non seulement aux enseignants de montrer que la lecture est une excellente façon de passer du temps, mais aussi d'exposer les élèves à un vocabulaire plus complexe qu'ils ne l'entendent ou le lisent habituellement. La lecture à voix haute, notamment en cours de langue étrangère, est une méthode qui sert aussi le but d'améliorer la perception auditive et la prononciation. La lecture occasionnelle de textes plus difficiles à haute voix offre des occasions de discussion riche et de développement du vocabulaire.

On se demande souvent si l'on peut définir la lecture comme un moyen d'évasion ou plutôt comme une nouvelle part de soi-même. La lecture est un moyen de nous fuir nous-même, de voyager

et de rencontrer d'autres gens, d'autres cultures. Par ailleurs, le lecteur peut aussi s'identifier aux personnages et ainsi provoquer en lui des aspirations, des élans ou des désirs. Ces propos devraient engager tout enseignant à encourager les élèves à lire beaucoup et même au-delà de leur genre préféré car, parfois, les élèves se mettent dans une ornière et ne lisent que leur genre et leur auteur préféré. Comme stratégie, nous proposons des expositions de livres, des clubs de lecture, des petits débats, la lecture à voix haute faite par l'enseignant ou par un invité. Ce sont tous des moyens à même d'ouvrir les yeux des élèves sur de nouveaux auteurs, genres et types de textes qui pourront les aider à « vivre » des expériences diverses.

La création d'un mot-clic Twitter pour le partage de livres est une autre méthode encore plus efficace pour intéresser les apprenants à la lecture, car il est déjà bien connu que les jeunes se montrent plus attachés à tout ce qu'on leur propose de faire en ligne. Pendant nos cours, nous nous sommes proposés d'aller au-delà des critiques de livres traditionnelles et de créer un hashtag à l'échelle de nos classes, par exemple #SCM8Lecteurs, ou de l'école comme #SCMTitreLivre ou #SCMLivresPrefs où les élèves et les enseignants rédigent des critiques et

des points saillants des livres récemment lus. De cette façon, les apprenants seront plus ouverts à lire, à partager leurs lectures et à en parler.

La méthode que nous sommes en train de tester avec des apprenants de VIII-e , « Concours de créateurs de bandes-annonces des livres préférés » semble avoir le plus grand succès, car elle crée le milieu pour un autre type d'expression, une expression enrichie rendue possible par les technologies multimédia dont les apprenants sont férus.

La conclusion qui s'impose est simple : on peut créer un éventail assez riche de méthodes et de stratégies à employer dans nos cours pour stimuler le goût des apprenants pour la lecture, mais il ne faut à aucun moment oublier que la lecture doit rester un geste choisi, perçu par les apprenants comme un voyage de plaisir et qu'on doit proposer de tels trajets agréables accompagnés autant de fois que nécessaire pour aboutir au geste automatique.

BIBLIOGRAPHIE :

Cossette J. -F. Comment développer le goût de lire chez les jeunes. Un récit d'expérience paru dans Paysages illimités, Numéro 169, 2013

Sitographie:

<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED253865.pdf> -“Becoming a nation of readers”, the report of the Commission on reading, pages 63-66

CITITUL CĂRȚILOR, UN DAR PENTRU COPII

Flămânzeanu Luiza
Profesor Scoala Gimnaziala nr 7,
Alexandria

Cititul cărților nu ar trebui să fie prezentat copiilor ca o povară, o datorie. Ar trebui considerat un dar, spune Kate DiCamillo, scriitoare americană, autoare de literatură pentru copii și adolescenți. De ce un dar? Pentru că drumul spre dezvoltare trece prin lectură și, cu cât este mai plin bagajul de cunoștințe adunat în urma lecturii, cu atât mai largi sunt orizonturile pe care o persoană le poate cuprinde.

Lectura este un act de mare complexitate ce presupune nu doar cititul, textul și contextul, ci și interacțiunea armonioasă dintre acestea. Lectura este strategia didactică de dezvoltare a gândirii critice și de cultivare a limbii, întrucât orice activitate intelectuală se bazează pe informații obținute apelând la citire, la elementele culturii scrise, receptarea, interpretarea, analiza mesajului decodat determinând judecați și raționamente care duc la descoperirea noilor adevăruri.

“Un copil care citește, va fi un adult care gândește”, spune un citat. Prin intermediul cărților, deci prin lectură, prin cunoaștere și informație de calitate, societatea evoluează, negreșit. Părinte sau profesor, așa cum spunea cineva, cel mai important lucru pe care trebuie să-l facă este să pună cartea potrivită în mâinile potrivite, la timpul potrivit.

Cartea este un mijloc de a le oferi copiilor cel mai bun început posibil în viață. Oare ce părinte nu-și dorește lucrul acesta?! Și dacă unii nu înțeleg acest aspect, este rolul cadrului didactic să ofere această șansa copiilor, de a pași cu încredere și curiozitate pe tărâmul lecturii. În afara exemplului personal oferit de părinți, cel care pune bazele interesului pentru lectură este învățătorul, munca lui fiind continuată de profesorii din gimnaziu și liceu.

Prin lectura și discutarea celor citite, copiii pot deprinde de mici abilități de comunicare. In cadrul unei dezbateri legate de importanța cititului, în preajma **Zilei Naționale a lecturii**, elevii claselor a VIIa A, C și a VIIIa A au identificat câteva dintre **beneficiile lecturii**, și anume:

- stimulează imaginația, de aceea cărțile trebuie selectate potrivit vârstei;
- îmbunătățește concentrarea și puterea de observare. Timpul excesiv petrecut în fața ecranului TV, telefon, laptop, tableta etc, duce la apariția problemelor de concentrare și oboseală;
- lectura îmbogățește vocabularul. Copiii care citesc mai mult se evidențiază față de ceilalți prin modul de exprimare;
- dezvoltă creativitatea care presupune stimularea gândirii critice, astfel ca se declanșează procese cognitive complexe care încep cu acumularea de informații și se termină cu luarea de decizii;
- află lucruri care le trezesc interesul și pot deveni hobby-uri.

Având în vedere toate aceste aspecte, am selectat câteva **modalități** prin care îi putem încuraja pe copii să citească cu plăcere:

- crearea unei zone de citit, o zonă confortabilă, în care să găsim cărți din genuri cât mai diferite;
- părinții trebuie să fie un model pentru proprii copii care îi vor imita, vor remarca că și părinții lor citesc zilnic reviste, ziare, au cărți preferate și pot discuta cu ei despre importanța lecturii.

Același lucru îl pot face și profesorii de la clasă, indiferent de materia pe care o predau, aceștia pot discuta cu copiii despre genuri preferate, noutăți editoriale sau chiar ultima carte citită, profesorul devenind, prin exemplul personal, un model de urmat pentru copiii care, poate nu sunt îndrumați sau încurajați de părinții lor să citească în timpul liber.

- alegerea cărții potrivite, nici prea dificilă, nici prea ușoară. Experiența citirii este mult mai benefică când copiii citesc cărți de nivelul corect. Într-o discuție simplă se poate afla cât și ce a înțeles copilul, ce dificultăți a întâmpinat și astfel ne putem da seama dacă a ales cartea potrivită;
- de ajutor pot fi și activitățile de lectură organizate sau expozițiile și prezentările de carte la care pot fi invitați autori de carte, edituri, fie în cadrul școlii, fie în afara ei, de exemplu la Biblioteca Județeană sau în alte centre culturale.

- vacanța reprezintă timpul ideal pentru parcurgerea listei de lecturi. Cadrul didactic are un rol esențial în întocmirea listei adecvate vârstei, interesului elevilor, având în vedere atât capodoperele literaturii naționale și universale, cât și noutățile editoriale cu care profesorul trebuie să fie la curent.

- acolo unde există biblioteca personală, copiii pot identifica cărțile prezente în lista primită de la școală. Pot prezenta clasei titluri de cărți în cadrul unei întâlniri organizate la școală, întâlniri la care pot participa și părinții.

Motivația este cheia în promovarea interesului pentru lectură în rândul copiilor. Expunerea micilor cititori la o varietate de genuri, îi poate ajuta să descopere cărțile care le trezesc interesul. Titlurile cărților trebuie să stârnească curiozitatea copiilor de a alege o anumită carte, subiectele lor având legătură cu vârsta, preocupările care apar în viața lor și ale familiei sau colegilor.

Dacă unui copil nu i se dă posibilitatea de a citi poezie, cărți de mister, ficțiune istorică, biografii sau autobiografii, cărți SF etc, ei nu pot cunoaște toate tipurile de povestiri create pentru copii de vârste diferite. Prin discuții individuale sau în grup, prin aplicarea de chestionare, cadrul didactic stabilește o relație de încredere cu elevii și îi ajută să se descopere, îi îndrumă în lunga călătorie din lumea lecturii. Aceste informații îl ajută pe profesor să selecteze cele mai indicate cărți.

Foarte utilă este și prezentarea pe scurt a conținutului cărților preferate de către fiecare elev, astfel copiii pot afla o mare varietate de subiecte și găsesc cu ușurință cartea potrivită intereselor lor. Copiii pot forma grupe mici de cititori care sunt coordonați zilnic în procesul lecturii. În cadrul acestor grupuri, copiii descoperă diferite tipuri de genuri literare și, în felul

acesta, își pot alege cartea preferată. Când copiii își găsesc cartea care îi interesează, își pot nota titlul în lista lor de carte preferată pentru lectură în timpul liber.

Astfel, alegerea cărții preferate este primul pas în a-i atrage pe copii spre lectură, din curiozitate și plăcere, nu ca o obligație. Odată ce descoperă plăcerea lecturii, vor deveni cititori pasionați pentru toată viața.

BIBLIOGRAFIE

- Oprea, C.L. Strategii didactice interactive, 2007, Bucuresti, EDP
- Steele, J.L., Meredith,K.S., Lectura și scrierea pentru dezvoltarea gândirii critice, 1998
- www.academia.edu, Strategii de motivare a lecturii
- www.edutopia.org, Developing a Love of Reading in Students

IMPORTANȚA LECTURII PENTRU COPII

Prof. Dinu Caliopi-Alina
Liceul Tehnologic "Nicolae Bălcescu" Alexandria

Privită că o **experiență a gândirii creative**, prin lectură, copilul proiectează o mișcare interioară în care el devine regizor și, respectiv, actor al acțiunii. Cărțile îl ajută pe cititor să se inițieze, să se transforme, să-și dorească să descopere, să trăiască diferite experiențe de viață, să facă alegeri și să ia decizii împreună cu personajele, lectura oferindu-i destule **cunoștințe și resurse menite să îl pregătească pentru experiențele reale**, din viață și lumea mai mare.

Pentru copii, este cu atât mai important să le oferim această bagaj de idei, alegeri, decizii și experiențe încă de la început. Întrebarea când începem să le citim copiilor este extrem de bine corelată cu întrebarea când începem să le vorbim copiilor. **Nu este niciodată prea devreme.** Numeroase studii arată cum copiii sunt mai receptivi la ritmurile și poveștile pe care le-au auzit înainte de naștere. Asta înseamnă că încă de când este în burtica mamei, copilul aude fiecare sunet și vibrație din jurul lui. *Legătura dintre copil și mamă se formează, întâi de toate, prin intermediul intonației și vibrației vocii.* După naștere, aceasta este prima voce pe care o identifică și o asociază cu ideea de maternitate, de acasă, de siguranță. La fel se întâmplă și dacă vocea tatălui este auzită chiar înainte ca el să vină pe lume.

Poate cel mai plăcut și cald mod de a comunica cu cel mic în timpul sarcinii este prin cântec, rimă și lectură. Cuvintele simple, intonațiile diferite, vibrațiile dulci ale vocii asociate cu lectura vor da tonul fluentei în vorbire, al imaginației, al culorilor, al simțurilor și puterii de concentrare de mai târziu. Mai mult decât atât, acestea au un **efect extrem de puternic de calmare, căldură și apropiere.**

Lectura cu voce tare, încă de la vârste foarte fragede, oferă o mulțime de **beneficii pentru dezvoltarea psihomotorie a copilului**, precum:

- le formează copiilor **abilitățile de a asculta**, de a acorda atenție, de a se concentra și de a memora;
- **îi ajută să înțeleagă sensul cuvintelor**, familiarizându-i cu sunetele și limba, construindu-le, în timp, vocabularul;
- le transmite copiilor **dragostea pentru lectură și învățat**;
- le **îmbunătățește abilitățile de comunicare** prin dezvoltarea simțurilor;
- le **stimulează imaginația și creativitatea**;

- le **facilitează înțelesul unor concepte** precum povești, numere, litere, culori, forme și le oferă informații despre lumea din jurul lor;
- **îi ajută să deprindă abilități de gândire** încă de la vârste fragede. Atunci când îi citești, copilul învață să înțeleagă cauza și efectul, învață să exerseze logica, dar și să gândească în termeni abstracti;
- **lectura îi ajută pe copii să depășească stările de anxietate și stres.**

Studiile și cercetările din domeniu arată că **lectura oferă un sentiment de intimitate și apropiere** care îi dă copilului siguranță că este iubit și că i se acordă atenție, aceste lucruri contribuind în mod pozitiv la modul în care el se dezvoltă. Iată ce poți face tu atunci când îi citești bebelușului cu voce tare:

1. Alege un loc și un mediu liniștit, unde nu există zgomote de fundal care îl pot hiperstimula.
2. În primele luni de viață, celulele nervoase ale bebelușilor sunt receptive chiar și atunci când aceștia dorm. De aceea, este extrem de important ca el să audă vocea mamei pe care o va recunoaște cu ușurință în orice context, mai ales dacă el este deja obișnuit cu ea. Puteți observa cu ușurință cum își mișcă mânuțele sau piciorușele sau cum li se schimbă mimica când le vorbiți sau le citiți bebelușilor. *În primele luni de viață, aceștia nu înțeleg cuvintele pe care le spuneți, doar sunt stimulați de efectul pe care îl are sunetul vocii asupra lor.*
3. **Lectura** nu are același efect atunci când ea nu este **însoțită de dragoste și atenție**. Când devin suficient de mari, copiii aleg ei cărțile pe care vor să le citești, dorindu-și să fie strânși în brațe și să li se dea atenție.
4. După vârsta de 1 an, copiii vor selecta singuri cărțile din care vor să le citești. Atunci puteți observa preferințele lor, fiecare copil fiind unic în modul în care interacționează, își construiește și se bucură de lumea din jurul lui.
5. Sunt foarte **importante contactul vizual, mimica și gesturile** pe care le folosiți în timpul lecturii. Ele atrag atenția și stimulează creativitatea. Cărțile cu rime, ritmuri, repetiții și poze sunt excelente din acest punct de vedere.
6. **Fiți consistenți în lectură**, citindu-i micuțului, pe cât posibil, în fiecare zi și la aceeași oră. Cititul chiar înainte de somn poate să fie o alternativă bună. Puțin câte puțin, chiar dacă nu manifestă interes încă de la început, copiii vor deveni din ce în ce mai interesați de poveștile și personajele preferate.
7. **Vorbiți mai rar** pentru a-i ajuta pe bebeluși să asculte, să înțeleagă și să învețe ritmul, chiar muzicalitatea limbii.
8. Citind aceeași carte (povești) de mai multe ori, deși poate părea plictisitor și static, pe bebeluși **îi ajută să-și dezvolte memoria și limbajul**. În general, copiii învață cel mai bine prin repetiție. Un vocabular bogat va conduce la un limbaj mai dezvoltat, o gândire mai complexă și, ulterior, la o relaționare mai cu cei din jur.
9. Lectura nu poate fi, desigur, lipsită de entuziasm și bucuria de petrece timpul cu familia. **Cititul poate fi, în timp, transformat într-un moment mult așteptat de copil prin intermediul căruia acesta să asocieze lectura cu dragostea** și, atunci când va crește, să promoveze, la rândul lui, valorile și beneficiile cărților.

În concluzie

Cu cât începe mai devreme, cu atât lectura este mai benefică și va avea efecte uluitoare asupra dezvoltării psihomotorii a celui mic, contribuind la formarea lui ca individ responsabil de propria lui învățare și ca un cetățean autonom cu un set autentic de valori ce va da un sens important lumii lui.

BIBLIOGRAFIE:

<http://www.questfield.ro/de-ce-este-importanta-lectura/>

LECTURA LA GRĂDINIȚĂ

Prof. învă. preșcolar Iordan Ionela
Grădinița Nr. 3, Alexandria

Literatura rămîne, pînă la urmă, singura activitate care-l împinge pe individ să vadă dincolo de el, să evolueze prin autodepășire și să se integreze astfel în lume. De aceea, pentru cititor, actul lecturii este departe de a fi o „plăcere“. „Plăcerea lecturii“ – o formulă; ce-nseamnă asta, pînă la urmă? Lectura e mai curînd un mod de viață sau o muncă, dar fără să devină o corvoadă. Lectura este o formare liberă, dar nu în sensul că-l pune pe cititor într-o formă pregătită dinainte, ci în sensul în care-i dă o formă unică, îl ajută să-și construiască personalitatea, îl creează, îi dă consistență, îl face vizibil în lume. De aceea, lectura evocă partea divină a creației. Mai mult decît creația literară, este în joc crearea și formarea omului. Iată de ce toată această agitație care are loc în jurul câtorva cuvinte, în jurul literaturii, nu este niciodată inutilă.

Ajungînd la grădiniță, copiii sunt tentați de cărțile viu colorate, mai ales cele cu animale pe care le răsfoiesc, bucurându-se de ele. Mai târziu, atunci când pentru ei noțiunea de carte este bine definită, încep să „citească“ imaginile, verbalizînd, iar dacă acest lucru le este stimulat, vor ajunge ca ei să prețuiască ceea ce au în mână.

Vizitele la bibliotecă sunt necesare atunci când copilul poate asimila cunoștințe pe măsură, făcîndu-l să-și dea seama singur de preferințele lui pentru cărți.

La grupa mijlocie, respectiv mare, am experimentat următoarele metode și modalități de stimulare a lecturii:

*sectorul bibliotecă- copiii învață să manipuleze cărțile, să prindă drag de a le „citi“ imaginile, de a se exprima liber, îmbogățindu-și vocabularul.

*opționalul „Trăistuța cu povești”- prin care o dată pe săptămână parcurgem o poveste, lectură, text cu diferite metode și procedee: povestire, joc de rol, teatru de păpuși.

*dramatizarea - copiii intră mai ușor în „pielea” personajelor din basmele, poveștile cunoscute, astfel făcînd mai repede diferența între fapte bune sau fapte rele.

*jocurile didactice-prin jocuri ca: „Recunoaște povestea”

„Unde ai întâlnit personajul”

„Continuă povestea”

„Cartonașe amestecate” (jetoane cu personaje din diferite povești care trebuie grupate corespunzător după povestea de care aparțin).

*șezătoare-vocea școlarului

*povestirea educatoarei- folosind mimica și gestică precum și harul lor actoricesc, îi fac pe copii să fie atenți, să se concentreze și să poată redea întocmai ideile poveștii. Vor conștientiza faptul că binele învinge întotdeauna, că cei buni sunt laudați și au prieteni, iar cei care fac fapte rele sunt pedepsiți și ajung să fie respinși de cei din jur.

*Prietenii cărților- am făcut un afiș pentru părinți, unde le-am recomandat cărți respectîndu-se nivelul lor de vîrstă pe care le-ar putea citi acasă împreună cu copiii lor.

BIBLIOGRAFIE:

„Societatea și oamenii”. Andrei Plesu, Ed. București, 1998
Literatura pentru copii și tineret-Didactic.ro

LECTURA ESTE O FORMĂ A FERICIRII

Numele: **Zalana Silvia Evelina**
Școala: **Gimnazială Vasile Racottă,**
Ștorobăneasa

„Lectura este o formă a fericirii. Ultima la care vom renunța.” – Fernando Savater

Citind aceste rânduri ar trebui să ne dăm seama cât de importantă este cartea, comoara fără de preț, este învățătura care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi sau să plângi. Din păcate, într-o perioadă în care suntem invadați de vizual, internet și televiziune lectura devine o variantă mai puțin accesibilă de petrecere a timpului liber pentru tinerii din ziua de azi. De aceea putem constata că ei citesc mai greu, nu le place să citească, nu înțeleg ceea ce citesc, iar dorința de a se informa este mai rapidă. Gustul pentru citit nu vine de la sine ci se formează printr-o îmbinare a factorilor educaționali (școala și familia) o muncă ce se caracterizează prin răbdare, perseverență, continuitate și voință.

S-a dovedit științific că nimic nu se compară cu răsfoitul fizic al paginilor cărților, care are un efect liniștitor și de deconectare de la agitația externă, așadar, este recomandat pentru persoanele de toate vârstele să își găsească măcar 15 minute în fiecare zi pentru lectură. Părinții pot oferi și un exemplu copiilor, care dacă îi vor vedea citind, este posibil să dezvolte o apetență mai mare pentru cărți la rândul lor.

Cititul are numeroase avantaje, precum: stimularea mentală, reducerea stresului, acumulare de cunoștințe noi, îmbogățirea vocabularului, îmbunătățirea concentrării, dezvoltarea abilităților de gândire analitică, și nu în ultimul rând poate aduce liniște și divertisment.

Promovarea lecturii se mai poate face și prin vizita la bibliotecă sau la librărie, elevii fiind astfel îndrumați spre lectura personală prin împrumutul cărților. Deasemenea pot crea în propria clasă o bibliotecă, în care fiecare elev poate aduce o carte, iar fiecare poate împrumuta cartea dorită. Se poate alege chiar și un elev care să țină evidența cărților împrumutate. Acest lucru i-ar stimula, mai ales că în cadrul orelor de lectură pot discuta cărțile citite, povestind ceea ce i-a impresionat.

Șezătoarea literară se poate organiza fie în cadrul clasei, fie cu clase diferite. Este o formă atractivă, recreativă și dinamizatoare și reprezintă cadrul cel mai adecvat manifestării libere a elevilor, mijloc eficient de exersare și cultivare a relațiilor de colaborare, încredere. La șezătoare aceștia pot deveni mici actori, interpretând rolul unor personaje preferate din lecturile citite. La astfel de șezători pot participa și părinții pentru a le demonstra rolul important pe care îl au cărțile. Multi dintre aceștia pot deveni astfel cititori alături de copiii lor și, cumpărând cărțile recomandate, vor pune bazele unei mici biblioteci școlare.

Diafilmele și benzile auditive și video cu povești constituie un alt mijloc important de îndrumare a lecturii. Ele prezintă opere literare în imagini vizuale și auditive. După lectură elevii pot face comparații, stabilind asemănări sau deosebiri între întâmplările prezentate. La clasele mai mari interesul pentru lectura se amplifică. La studierea unor autori am căutat să-i stimulez pe elevi să citească și alte opere scrise de aceștia. Am întocmit cu elevii portofolii pentru fiecare scriitor cunoscut ce cuprindea portretul acestuia, date bibliografice și aspecte esențiale din opera lor sub forma de imagini și citate, stârnindu-le astfel interesul și dragostea. Alte metode atractive pentru elevi, care pot stimula citirea pot fi:

- **predarea reciprocă** (elevii joacă rolul profesorului și-și explică unii altora pasaje citite);

- **mozaicul** (grupuri de câte 5 elevi cercetează prin colaborare un anumit aspect al textului, fiecare devenit expert în predarea subtemei învățate);
- **diagrama Venn** (doua cercuri mari care se suprapun partial, folosite pentru a descrie asemănări și deosebiri între două texte sau personaje);
- **procedeele recăutarii** (în perechi, elevii citesc textul alternativ, se opresc după fiecare paragraf și își pun întrebări despre ce au citit).

O tehnică motivațională pentru elevi ar fi „Copacul timpului”, în care copiii să fie responsabili și sinceri în privința lecturii, îndrumându-i să marcheze în copac, prin colorare, fiecare 20 de minute petrecute citind. Astfel, perioadele colorate se însumează, iar copiii au dovada clară a timpului dedicat cititului.

Caietul de lectură este un important element de lucru atât pentru elevi cât și pentru învățator. Acesta ajută elevii să-și formeze deprinderea de a citi în mod corect o carte, de a observa trăsăturile personajelor și a formula propriile opinii despre o carte. În el, aceștia pot nota

1. Elemente de identificare: autorul și titlul cărții, editura și anul apariției, numărul de pagini
2. Conținutul cărții: subiectul pe scurt, personajele, expresii artistice care urmează a fi folosite în propriile compoziții

În urma analizării acestor caiete se poate face o clasificare a elevilor, cei care citesc mai mult pot fi recompensați cu o diplomă. Realizarea acestor caiete poate duce la creșterea interesului celor care citesc mai puțin sau uită să citească.

Alături de aceste activități extracurriculare și familia are un rol important în promovarea lecturii, în formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură. Când în familie nu există o mică bibliotecă, sau când membrii familiei nu citesc, rareori se poate aștepta ca un copil să dovedească de timpuriu pasiune pentru lectură, pentru carte în general.

Printr-o strânsă colaborare între școală și familie, elevii vor reuși să descopere bucuria lecturii și să aleagă din fiecare text citit ceea ce este educativ, esențial și util.

BIBLIOGRAFIE

1. Cosmovici, Andrei - *Psihologie școlară*, Iași, Editura Polirom, 1998.
2. Costea, Octavia - *Didactica lecturii. O abordare funcțională*, Institutul european Iași, 2006.

ROLUL LECTURII ÎN DEZVOLTAREA LIMBAJULUI LA PREȘCOLARI

**Miloș Ioana, prof. învă. preșcolar,
Grădinița cu P.P. Nr. 4 Alexandria**

Grădinița este unul din factorii decisivi în educarea celor mici prin frumos pentru valoare și o contribuție de seamă în acest sens o au poveștile, basmele.

Intrând în „*lumea poveștilor*”, preșcolarii se simt atrași spontan de extraordinarul situațiilor și al personajelor, învață să deosebească binele de rău, devin mai sensibili, mai atenți, încep să-și formeze percepțiile morale, personalitatea și să-și educe limbajul.

În grădiniță, poveștile reprezintă suportul principal al formării caracterelor. Ele stimulează dorința de cunoaștere, memoria voluntară, gândirea logică, imaginația și creativitatea copiilor, reprezentând un mijloc plăcut de a afla informații despre lumea de altădată, un procedeu eficient de îmbogățire a limbajului. Poveștile îi învață pe copii să descopere și să se aventureze în minunata lume a fanteziei, a cărților de povești și basme.

Contactul cu poveștile educatoarei conduce la stimularea imaginației, la dezvoltarea gustului pentru lectură, pentru frumos, la îmbogățirea vocabularului, la creativitate. Gustul pentru lectură se formează timpuriu și, de aceea, rămâne obligația părinților, dar mai ales a grădiniței, de a repune cartea în drepturi, căci lectura are în prezent rivali redutabili, care amăgesc pe cei mici (televizorul, calculatorul, internetul).

Poveștile solicită și sprijină afectiv operațiile gândirii copiilor, le stimulează pozitiv imaginația, curiozitatea, născând atâtea întrebări în mintea lor dornică să înțeleagă și să știe tot, motivându-i în cunoașterea și însușirea de noi valori instructiv-educative.

Modelul literar al poveștilor exercită o influență permanentă asupra stimulării și dezvoltării imaginației preșcolarilor, mai evident fiind progresul imaginației reproductive, a cărei prezență se simte puternic atât la cei mici, cât, mai ales, la cei de 5-6 ani.

Imaginația lor se intercalează cu gândirea, cu afectivitatea, cu alte planuri complexe ale personalității (visul, fantezia, elanul spre aventură și cunoaștere, etc.)

Copiii, care ascultă povești, știu sau află repede sfârșitul, dar adoră retrăirea peripețiilor și, dincolo de cele spuse, continuă cu imaginația o serie de întâmplări abia punctate în narațiunea fixată.

Pentru a fi sigure că vor modela caractere nobile, asemenea eroilor buni și curajoși din povești, educatoarele nu trebuie să înceteze de a le oferi copiilor astfel plăcerea stimulării imaginației lor prin intermediul celor mai îndrăgite povești populare sau culte, românești sau universale, accesibile vârstei lor.

Povestirea (mijloc de realizare), ca modalitate de formare a capacităților de comunicare la preșcolari este utilizată frecvent, datorită caracterului ei afectiv, accesibil. Poveștile copilăriei, lecturate cu măiestrie pedagogică de educatoare, sunt ascultate și savurate cu plăcere de copii, preșcolari de toate vârstele, ei reconstruiesc, în imagini pregnante, momentele narațiunii și manifestă trăiri emotive intense față de personajele poveștilor, precum și de conflictul care se realizează în cadrul acestora, ceea ce le stimulează puternic atenția, memoria, gândirea, imaginația.

În procesul ascultării unei povești este antrenată întreaga activitate psihică a copilului: atenția, memoria, gândirea, imaginația. Poveștile au o deosebită valoare etică, ele contribuind la formarea conștiinței morale, a unor trăsături pozitive la dezvoltarea personalității.

Prin intermediul poveștilor, preșcolarii desprind mesajul etic ce influențează benefic conștiința morală a acestora. Lumea poveștilor oferă copiilor o varietate de personaje și situații față de care copilul ia atitudine, de unde el își alege sau e ajutat să-și aleagă modelele etice.

Poveștile au rol distractiv, de încurajare a istețimii care învinge prostia sau moralizator, de condamnare a răului care este întotdeauna înfrânt de bine. Ceea ce le face ușor de distins și de reținut este caracterul lor antitetic.

Aceștia urmăresc cu atenție întâmplările poveștilor, memorează, descoperă trăsături și comportamente ale personajelor, stabilesc anumite relații între fapte și personaje, ajung la generalizări. Receptarea atentă îi ajută să se familiarizeze cu structura limbii.

Morala alb-negru corespunde înțelegerii preșcolarilor. Ei desprind din faptele personajelor principale trăsăturile de voință și caracter ale acestora. Copilul este creatorul propriilor imagini, povestitorul fiind cel ce le sugerează verbal. El participă afectiv-imaginar la acțiune, identificându-se cu personajul preferat.

Datorită succesiunii întâmplărilor din conținutul poveștilor, povestirea acestora dezvoltă gândirea logică a copiilor. De asemenea, reținând și expunând desfășurarea evenimentelor (de exemplu, pe baza întrebărilor educatoarei, pe baza unor ilustrații, desene etc) aceștia își dezvoltă memoria voluntară. Pornind de la povești specifice vârstei, educatoarele pot crea diferite situații, scenarii pe baza prelucrării reprezentărilor și a experienței cognitive anterioare, ceea ce contribuie din plin la dezvoltarea unui alt important proces psihic și anume imaginația, proces cognitiv complex de exersare prin crearea unor noi imagini. Fiind un exemplu de exprimare

aleasă, activitatea de povestire a acestor creații literare constituie mijloc de educație estetică. Ascultând poveștile educatoarei, copiii își însușesc expresii frumoase, plastice, observă sensul figurat al cuvintelor, îmbinarea armonioasă a acestora în propoziție.

Spunerea sau citirea unor povestiri de către educatoare poate începe de foarte devreme, cu grupa mică. Se pot construi diferite istorioare utilizând jucăriile copiilor, arătând una sau alta din ele pe măsură ce sunt menționate în povestire și executând anumite activități simultan cu descrierea lor verbală. Educatoarea poate alege o păpușă care-și povestește pățaniile sau o jucărie pluș care le vorbește copiilor despre viața din pădure. Mai târziu se poate renunța la jucării, utilizându-se doar imaginile.

Rolul educativ al acestor minunate creații literare pentru cei mici constă în arăta cum normele morale de „bine” și „rău” sunt însușite cu ușurință de copii, prin bogatele exemple etice și estetice ce contribuie la formarea și dezvoltarea personalității lor. Reflecțiile mesajului etic al poveștilor copilăriei asupra stimulării imaginației, asupra comportamentului infantil sunt benefice, rezultând că receptarea fenomenului literar de către copiii din grădiniță este nu numai posibilă, dar și indicată, privind traiectoria afectivă pe care o înscrie.

Eficientizarea conduitei verbale a copilului, cultivarea deprinderilor de comunicare în termeni specifici, constituie un beneficiu al întâlnirii copilului cu literatura. Imaginând cu ajutorul obiectelor din realitate o altă realitate, unde spațiul, și, mai ales, timpul, curg fără limite, condus de imaginație, copilul încearcă să ne convingă că existența lui este o neîntrerupă minune și obiect de neîntreruptă reinventare.

Consider că tot ceea ce este legat de literatura pentru copii (națională și universală) conduce la o educație morală și lingvistică a preșcolarilor, la influențarea personalității în formare a acestuia.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cerghit I., „*Metode de învățământ*”, 1979, București, E.D.P. București;
2. Mitu F., „*Metodica activităților de educare a limbajului învățământul preșcolar*”, 2005, București, Editura Humanitas Educațional;
3. Oprea C., „*Strategii didactice interactive*”, 2007, București, Editura Didactică și Pedagogică;

MDCL - MODULE DE DEZVOLTARE A COMPETENTELOR DE LECTURA

**Mirela Marinescu, prof. pentru învă. primar la
Colegiul Național Școala Centrală, București**

MDCL este un program de intervenție ce se adresează cadrelor didactice din învățământul primar. El a fost creat pentru a le ajuta să folosească metode, mijloace de lucru și forme de organizare potrivite pentru predarea lecturii astfel încât elevii de vârstă școlară mică să nu mai întâmpine dificultăți în învățare. Ca să dea rezultate, trebuie să se întindă pe o perioadă de minim trei săptămâni în timpul căreia, în fiecare zi, timp de o oră, elevii dintr-o clasă de ciclu primar beneficiază de ajutor specializat pentru dezvoltarea competențelor de lectură, cu încadrarea acestora în grupe care corespund profilului lor de lectori, nevoilor reale ale acestora. La sfârșitul modulului, ei sunt reevaluați în privința competențelor de lectură și reintegrați altor grupuri ale căror trăsături în privința lecturii se aplică noului lor profil.

MDCL-ul are ca scop secundar celui mai sus menționat și evitarea marginalizării școlare. Dacă elevii nu sunt încurajați și ajutați să își depășească problemele pe care învățarea le ridică, ei vor avea tendința să abandoneze lupta și chiar o vor face.

MDCL-ul se desfășoară în patru etape :

- 1) Evaluarea-diagnosticarea elevilor;
- 2) Împărțirea lor pe grupe de nevoi;
- 3) Conceperea programului de lucru pentru fiecare grupă;
- 4) Derularea propriu-zisă a programului.

Vom prezenta în cele ce urmează exemple de activități pe care le recomandăm a fi utilizate în cadrul MDCL-urilor. Ele sunt destinate lectorilor buni, foarte buni, lectorilor medii, dar și lectorilor slabi și non-lectorilor.

1. Ascultă, imaginează-ți, spune, citește, povestește

Pentru elevii claselor pregătitoare și întâi, care nu știu să citească, orele de lectură au un specific aparte. Ele se bazează pe suporturi audio sau pe lectura realizată de către cadrul didactic. De asemenea, se poate face apel la albume pentru copii și benzi desenate.

2. Lectura după imagini

La clasele pregătitoare și la clasele întâi, din cauza faptului că elevii nu știu să citească, se recomandă lectura după imagini. Aceasta suplinește textul scris, ajutând la realizarea sistematică a obiectivelor educaționale. Este forma cea mai accesibilă de lectură ce le dă posibilitatea elevilor să se familiarizeze cu textele literare ce le sunt destinate.

3. Citim și povestim

Pentru verificarea atenției, concentrării, capacității de a reține detalii, cadrul didactic le poate citi elevilor din clasele pregătitoare și clasele întâi diferite lecturi adecvate vârstei lor și apoi poate purcede la repovestirea acestora cu modificarea șirului povestirii, a detaliilor, a personajelor etc.

4. Folosirea de suporturi scrise diverse

Printre obiectivele pe care cadrele didactice trebuie să le urmărească în cadrul orelor de lectură se numără și acela de a face din elevi lectori capabili să parcurgă și să înțeleagă diferite materiale scrise, care nu sunt neapărat cărți pentru copii, ci pot fi: reviste pentru copii, materiale documentare, site-uri internet, enciclopedii etc.

5. Editori și cataloage

Cataloagele editurilor se referă, în primul rând, părinților și educatorilor, dar este foarte bine ca elevii să fie învățați să se descurce în astfel de cataloage de lectură, să își aleagă ei înșiși, cu ajutorul unui adult, ceea ce își doresc să citească.

6. Carnetul de lectură

Pentru ca elevii să își însușească în mod temeinic lecturile pe care le parcurg, este foarte important ca ei să își facă un carnet individual de lectură. Acesta va fi o trecere în revistă a tot ceea ce citesc ei de-a lungul anilor școlari.

7. Cine scrie ?

Noțiunea de scriitor este una abstractă pentru majoritatea copiilor de vârstă școlară mică. Este necesar ca învățătorul să pună mai multă concretețe în acest termen, să îl facă mai tangibil pentru cei mici. Astfel, ei trebuie să înțeleagă că scriitorul nu este o „entitate” dematerializată, ci o ființă vie, în carne și oase, care scrie cărți.

8. Genuri literare

Deși se adresează celor mici, literatura pentru copii este departe de a fi monolitică. Asemenea celei pentru adulți, aceasta se împarte într-o multitudine de genuri literare semn al vitalității sale. Este foarte important ca elevii să poată face cât de cât o distincție între genurile literare cu care ei au contact la clasele primare.

BIBLIOGRAFIE :

Causse, R. (2005). *Qui lit petit lit toute la vie*. Paris: Édition Albin Michel.

METODE, STRATEGII DIDACTICE FOLOSITE ÎN STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

**Moraru Roxana-Cătălina,
Profesor limba română-limba engleză,
Liceul Teoretic „Marin Preda”**

Lectura are un rol destul de important în viața copiilor, având de asemenea, un impact puternic asupra personalității lor, cât și asupra lor, ca viitori adulți.

În primii ani de școală, după cum bine știm, învățătorul este cel care declanșează dragostea pentru lectură, cu acordul și implicarea părinților. Lectura dezvoltă personalitatea copilului din punct de vedere cognitiv, educativ, formativ. Pentru a dezvolta în rândul copiilor, elevilor, gustul pentru lectură, există diverse modalități, cum ar fi: expunerea prin povestire, conversația sau dezbateră literară, convorbirea sau dialogul, munca cu cartea, recenzia unei cărți, lecții de popularitate a unor cărți, organizarea expozițiilor de carte, concursuri, lectura pe parcursul vacanței, întâlniri cu scriitorii, biblioteca familiei dar și altele.

Cartea reprezintă locul de unde inteligența omenească își poate lua cele necesare, păstrând în filele ei cunoștințe, fapte. Uitate între paginile ei de sute de ani, informațiile par moarte, dar ele păstrează vii dovezi ale istoriei omului. Nu trebuie să ignorăm nici radioul sau televiziunea, calculatorul, dar spre deosebire de aceste surse informaționale și de culturalizare trebuie să spunem că nimic nu poate înlocui cartea. Acest prieten, tăcut însă, spre deosebire de ceilalți, ne oferă de fiecare dată același răspuns fidel la fiecare întrebare pe care o avem și ne putem întoarce ori de câte ori dorim la ea, până în momentul în care nelămuririle dispar. Cartea ne așteaptă să revenim de câte ori avem nevoie și de câte ori simțim acest lucru.

Există în acest sens mărturii ale oamenilor de cultură care relatează impactul extraordinar pe care l-au avut asupra lor lecturile la vârsta copilăriei. Sub influența cărților citite și, mai ales, recitate, ei nu numai că evocau momente extraordinare de vitejie, dar se imaginau ca participanți activi ai acțiunilor din acele cărți. De exemplu, Mircea Eliade, își amintește de impactul pe care l-au avut asupra lui lecturile la vârsta copilăriei.

Lectura începe acasă, în primii ani ai vieții, în familie, apoi la grădiniță, și la școală. În învățământul primar se desfășoară sub îndrumarea învățătorului. În această activitate se angajează, uneori din proprie inițiativă, familiile elevilor, care pot avea un rol determinant în constituirea bibliotecii personale și în alegerea unui tip de carte pentru citit. Rolul important deținut de lectură-ca activitate intelectuală-este determinat de contribuția sa la dezvoltarea personalității copilului din mai multe puncte de vedere: îmbogățește orizontul de cultură al elevilor, le oferă exemple de comportament, pentru a distinge binele de rău și a urma binele, le dezvoltă gândirea, imaginația, capacitatea de comunicare. Scopul principal al activităților de lectură este dezvoltarea gustului pentru citit.

În vederea dezvoltării gustului pentru lectură metodele cu cele mai bune rezultate mi se par următoarele:

Expunerea prin povestire

Se folosește îndeosebi la grădiniță și apoi în clasele mici. Aceste ore se pot desfășura pe baza povestirii de către învățător sau chiar de către elevi. Povestirea poate fi însoțită de imagini, fotografii sau film. Aceasta presupune lectura textului înainte de oră, pentru a putea povesti în clasă.

Conversația sau dezbateră literară

Este recomandat ca învățătorul/profesorul să înceapă o conversație verbală despre o carte, despre noile apariții editoriale etc. Această dezbateră se organizează cu succes în ora de lectură, care constă în schimbul viu de păreri, în dezvăluirea conținutului cărții. Cei care cunosc subiectul operei completează sau corectează acolo unde este cazul.

Munca cu cartea

O modalitate de formare a deprinderii de citire cursivă și expresivă o constituie citirea cu voce tare începând chiar din primii ani de școală. Trebuie acordată o deosebită atenție alegerii cărților care se citesc cu voce tare. Pentru școlari, citirea expresivă a învățătorului constituie un puternic imbold în perfecționarea deprinderilor lor de a citi. Acum se pun bazele dragostei pentru lectură; acum apare la copii dorința de a încerca o citire mai nuanțată respectând punctuația și expresivitatea cuvintelor din propoziție. Învățătorul trebuie să pună bazele formării deprinderilor de citire cursivă printr-un exercițiu continuu atât la orele de lectură, cât mai ales prin muncă independentă. El va fi un exemplu pentru elevii săi.

Recenzia unor cărți

Recenzia unor cărți constituie un mijloc de îndrumare a lecturii particulare. Recenzia se prezintă de către elevi, nefiind altceva decât relatarea pe scurt a propriilor păreri despre ceea ce au citit. Elevilor li se cere în urma lecturii unor cărți să-și formeze păreri. Prin această activitate se urmărește să se cultive interesul pentru citit și capacitatea de a comenta, într-o manieră proprie, o carte. Această metodă este folosită în special la clasele mai mari.

Organizarea expozițiilor de carte

Elevii pot participa la astfel de manifestări. Expozițiile se organizează fie în alte spații sau chiar în școală. Ele se organizează pe baza unei tematici. Scopul acestora este de a-i atrage pe oamenii pasionați de lectură, pe elevi, spre lectură.

Concursuri

Concursurile pe diverse teme literare se organizează fie în cadrul clasei sau cu elevi din clase diferite. Se fixează bibliografia ce trebuie studiată de elevi pe un timp mai îndelungat. Este de preferat ca la aceste concursuri efortul participanților să fie răsplătit.

Lectura pe parcursul vacanței

Vacanța este timpul cel mai prielnic lecturii efectuate de elev. Lecturile conform programei școlare sunt recomandate de învățător sau profesor la sfârșitul anului școlar. Controlul trebuie să fie mai mult stimulator și imediat după deschiderea cursurilor. Când se recomandă lectura pentru vacanță este bine să se aleagă nu numai ceea ce este util și necesar, ci și ceea ce poate să antreneze pe elevi la lectură, ceea ce este accesibil. Dar această lectură pe parcursul vacanței nu trebuie să se limiteze doar la ceea ce se recomandă.

Biblioteca familiei

O bibliotecă nu înseamnă unul sau mai multe rafturi cu cărți, ea reprezintă gustul, interesele, concepțiile posesorului, atât în privința selecționării, cât și în organizarea propriu-zisă a cărților.

Din biblioteca fiecărei familii nu trebuie să lipsească cărțile de căpătâi ale omenirii și ale culturii noastre naționale, pe care trebuie să le citim și să le recitim.

BIBLIOGRAFIE:

- Crăciun, C., Metodica predării limbii române în învățământul primar, 2002, Deva, Editura Emia
- Alexandru, Ghe., Șincan, E., Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi, 1993, Editura „M. Duțescu”

METODE ȘI STRATEGII DIDACTICE FOLOSITE ÎN STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

Profesor: MUȘAT DANIELA-IONELA
LICEUL TEORETIC „CONSTANTIN NOICA”
ALEXANDRIA, JUD. TELEORMAN

„O bibliotecă este un ținut vrăjit, un palat cu desfătări, un adăpost în care te poți adăposti împotriva furtunilor. Bogații și săracii pot deopotrivă să se folosească de aceasta.”

John Lubbock

În societatea actuală când totul se poate obține de pe internet, când televiziunea oferă multe

alternative, când părinții sunt mult prea preocupați pentru a mai acorda atenție activităților propriului copil, sarcinile necesare unei bune dezvoltări a individului revine în totalitate școlii. Dascălul este cel care trebuie să caute și să găsească metodele necesare pentru atragerea elevilor în cursa pentru dezvoltare intelectuală respectiv, educarea gustului pentru lectură.

Multe persoane văd biblioteca ca fiind o instituție serioasă și întunecată, pe frontispiciul căreia scrie mare cu litere de tipar PLIC-TI-SI-TOR. Dar, cei care au reușit să pătrundă în interiorul ei au descoperit cu uimire o lume magică, unde plictiseala nu își are locul. Interesul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia, școala și implicit bibliotecarul), o muncă ce presupune răbdare, perseverență, voință.

Biblioteca este acolo unde, printr-o acțiune culturală, cartea prinde viață. Esența activităților culturale din bibliotecă trebuie să aducă în prim plan cartea, să propage misterul cărții pentru a trezi interesul în rândul cetățenilor, indiferent de vârstă, pentru a activa dorința de a citi, de a comunica, de a socializa în comunitatea din care fac parte.

Interesul pentru lectură nu vine de la sine, ci trebuie stimulat încă de la vârste fragede. Dacă unui copil mic i se citesc povești, i se prezintă planșe cu personaje, acesta va prinde gustul pentru lectură.

Lectura, în orice formă ar fi aceasta, după imagini sau citită, are o foarte mare importanță încă de la vârste fragede, deoarece dezvoltă copilului limbajul, memoria, creativitatea, imaginația, exprimarea corectă și expresivă, emoții, sentimente etice și estetice. De asemenea, lecturile cu mesaje pozitive îi ajută pe copii să înțeleagă mai ușor diferite aspecte ale lumii înconjurătoare, pe care ei abia o descoperă.

Prin lectură, elevii își largesc orizontul imaginativ, trăiesc anumite stări prin transpunerea lor în personajele preferate, învățând cum să acționeze atunci când vor fi puși în situații similare.

Un alt aspect pozitiv promovat de lectură în rândul copiilor este acela de cultivare a sentimentelor, convingerilor și comportamentelor / atitudinilor / valorilor moral-civice.

Din punct de vedere educativ, lectura contribuie la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice. Fabulele au, în cea mai mare parte, un mesaj pozitiv pe care copiii îl înțeleg cu ușurință.

Din punct de vedere formativ, lectura în rândul copiilor este importantă deoarece le dezvoltă capacitatea de a lucra independent, de a extrage informații și de a căuta informații în completarea celor citite.

Din punct de vedere cognitiv, lectura îi ajută pe copii să-și îmbogățească cunoștințele, despre lume, despre viață, despre realitatea în care trăiesc. Printr-o lectură susținută, elevii își consolidează deprinderea de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă, își formează și-și

dezvoltă pasiunea pentru lectură, își largesc aria de informare citind din toate domeniile, le crește interesul pentru cunoașterea realității.

Dacă un părinte citește cu un copil în mod regulat, atunci va dezvolta, fără îndoială, o relație mai puternică cu el. Lectura oferă părinților oportunitatea de a avea un moment plăcut petrecut împreună cu copilul, pe care atât părintele, cât și copilul îl așteaptă. În plus, le oferă copiilor sentimente de atenție, dragoste și reasigurare, care sunt esențiale pentru educarea și bunăstarea lui, efectele lecturii asupra abilităților de alfabetizare ulterioare facilitând interacțiunea socială între adulți și copii și încurajând copiii să se angajeze față lumea din jurul lor. De asemenea, cititul poate fi o „sursă stabilă de informații” de-a lungul vieții unui copil. Această stabilitate îi permite să acceseze biblioteca în mod constant ceea ce poate fi deosebit de benefic pentru copiii care cresc în circumstanțe provocatoare. Există multe alte avantaje pe care cititul le poate avea asupra dezvoltării unui copil, inclusiv dezvoltare cognitivă.

Dezvoltarea cognitivă se referă la modul în care percepem și gândim despre lumea noastră cu referire la inteligența, raționamentul, dezvoltarea limbajului și procesarea informațiilor. Citind copiilor, le oferim o înțelegere profundă despre lumea lor și le umplem creierul cu cunoștințe de fond. Ei folosesc apoi aceste cunoștințe de fond dobândite pentru a da sens la ceea ce văd, aud și citesc, ceea ce ajută la dezvoltarea lor cognitivă.

Dezvoltarea empatiei apare atunci când citim o carte și ne transpunem în povestea din fața noastră. Acest lucru ne permite să dezvoltăm empatia, ne putem identifica cu modul în care se simt personajele. Copiii pot folosi, apoi această înțelegere pentru a empatiza în lumea reală cu alți oameni. În plus, copiii vor dobândi o mai bună înțelegere a emoțiilor, ceea ce îi poate ajuta să înțeleagă propriile emoții și pe ale celorlalți. Acest lucru ajută mult la dezvoltarea lor socială.

O carte ne poate duce oriunde: într-un alt oraș, într-o altă țară sau chiar într-o lume alternativă. Citind o carte, un copil află despre oameni, locuri și evenimente pe care nu le-ar putea învăța altfel. Acest lucru oferă copiilor o înțelegere mai profundă a lumii din jurul lor și a culturilor care sunt diferite de ale lor.

Citind cu voce tare copiilor mici, chiar dacă nu pot înțelege pe deplin ceea ce spunem, le oferim abilitățile de care au nevoie atunci când încep să citească singuri. Le arătăm copiilor că citirea este ceva realizat prin concentrarea de la stânga la dreapta și că întoarcerea paginilor este esențială pentru continuare. Citirea copiilor chiar și în primele luni de viață poate ajuta la dobândirea limbajului și stimularea părții creierului care procesează limbajul. Auzirea cuvintelor rostite cu voce tare poate expune copiii la o gamă de vocabular nou și fraze pe care poate nu le-au auzit altfel. Citind zilnic, un copil va învăța cuvinte noi în fiecare zi. O citire regulată și consecventă poate ajuta la îmbunătățirea abilităților de concentrare a copilului. În plus, aceasta îl va ajuta pe copil să învețe să stea liniștit și să asculte pentru perioade lungi de timp, ceea ce îi va ajuta în școlarizarea lor. Citirea unei cărți se bazează pe noi, ne accesează imaginația pentru a ilustra personaje, pentru a vizualiza setările și mediul lor și pentru a ghici ce urmează. Trebuie să ne folosim imaginația pentru a învăța despre alți oameni, locuri, evenimente și vremuri. La rândul său, această imaginație dezvoltată duce la o mai mare creativitate, deoarece copiii folosesc ideile din capul lor pentru a-și duce la bun sfârșit munca. Cărțile vor fi răsfoite și citite cu mult nesaț de către copiii noștri dacă, noi bibliotecarii, împreună cu cadrele didactice vom ști să le “deschidem” inima și sufletul către lectură. Cine a învățat să-și facă din “carte” un prieten credincios va fi “bogat” toată viața

Să urmărim exemplul marelui Mihai Sadoveanu, care a spus:

“Mi-a plăcut să caut frumusețile limbii și puterea vie a imaginilor. Le-am găsit în multe cărți ale trecutului și în creația anonimă a folclorului spre care m-am aplecat totdeauna cu interes și prețuire,... le-am învățat de la înaintași și de la dascălul meu de limbă...”

BIBLIOGRAFIE

- CUZNEȚOV, E. Etica educației familiare. Ch.: CERASEM, , 2000
CUZNEȚOV, E. Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei. Ch.: CEP USM, 2008
FAGUET, E. , Arta de a citi, Editura Albatros, București, 1975
GASPAR G., Copilul invizibil, Editura Curtea Veche, 2016

IMPORTANȚA LECTURII ÎN VIAȚA COPILULUI

Profesor pentru învățământul primar: Popescu Ioana Georgiana
Școala Gimnazială „Zaharia Stancu,, Roșiori de Vede
Județul Teleorman

Cititul, împărtășirea poveștilor, discuțiile despre imaginile din cărți, cântatul și, în general, familiarizarea cu universul cărților ajută dezvoltarea timpurie a copilului în numeroase moduri. Cititul îl familiarizează pe copil cu sunetele și cuvintele, promovează dezvoltarea creierului și imaginația, îl învață despre lumea din jurul său, îi dezvoltă vocabularul și, în cele din urmă, cultivă dragostea pentru literatură și îl încurajează să fie curios și să continue să citească mai târziu în copilărie.

În funcție de vârsta la care se află, un copil trebuie să citească sau să i se citească cel puțin 15 – 20 de minute pe zi. Însă timpul petrecut în compania cărților nu presupune, de fiecare dată, lectură. La o vârstă timpurie, cărțile reprezintă și o metodă de amuzament în familie și este perioada în care îi poți insufla celui mic dragostea pentru cărți . Încercați să priviți imaginile dintr-o carte și să discutați despre ceea ce vedeți, cântați și explorați diferite texturi ale paginilor. Astfel de activități vă oferă timp prețios împreună, creează legături puternice și ajută la construirea relației dintre voi.

Mai mult, înainte cel mic să învețe să citească și să scrie, timpul petrecut în compania cărților îl ajută să dezvolte elemente de bază, precum capacitatea de a vorbi, de a asculta, înțelege, urmări și desena. Pe măsură ce copilul crește, descoperă legătura dintre sunete și cuvinte, dintre cuvinte și reprezentarea lor grafică, dintre litere, cuvinte și propoziții.

Literatura este baza capacității copilului de a citi, scrie, comunica și socializa.

Cititul și împărtășirea poveștilor ajută copilul să:

- cunoască sunete, cuvinte și numeroase limbi și obiceiuri din diferite țări;
- prețuiască poveștile și cărțile;
- dezvolte o imaginația bogată;
- învețe diferența dintre „real” și „imaginar”;
- înțeleagă schimbările și evenimentele noi sau, aparent, înspăimântătoare și, de asemenea, emoțiile puternice care vin la pachet cu ele;
- descopere lumea din jurul lui și să fie curios;
- dezvolte abilități sociale și de comunicare;
- aibă un vocabular bogat și o arie extinsă de interese.

De asemenea, lectura alături de copil îi arată că poate obține atât informații valoroase, cât și timp plăcut cu ajutorul cărților.

Sfaturi pentru petrecerea timpului în compania cărților

- Citiți rar și petreceți timp pe fiecare pagină după ce ați citit cuvintele. Acest lucru îi va permite copilului să se concentreze pe forma cuvintelor și a imaginilor;

- Evidențiați și numiți lucruri familiare pe care copilul le vede pe pagină. Cu cât va auzi mai multe cuvinte, cu atât va învăța mai mult, va vorbi mai devreme și va asocia mai ușor cuvintele cu imaginile;
- Schimbați tonul vocii în timp ce citiți. Acest lucru îi va menține atenția copilului și îl va face să accepte diferite sunete. Începând cu vârsta de 18 luni, copiii încep să înțeleagă din ce în ce mai multe noțiuni referitoare la lumea fascinantă a cărților:
- Stabilește o rutină și încercă să prezinți o carte nouă în fiecare zi. În acest fel, dezvoltă curiozitatea copilului de a descoperi noi povești și personaje. În același timp, dacă cel mic manifestă dragostea pentru o carte preferată, citește-i din ea zilnic sau de câte ori dorește;
- Nu îi impune să asculte povești care nu îi plac. Timpul petrecut în compania cărților trebuie să fie unul plăcut;
- Stabilește un loc de lectură confortabil pentru amândoi. Opriți televizorul, radioul sau orice sursă de zgomot și găsiți un loc liniștit pentru a citi, astfel încât copilul să se poată concentra asupra vocii tale;
- În timp ce citești, asigură-te că cel mic poate urmări atât cuvintele pe pagină, cât și ilustrațiile cu personaje. Te poți opri uneori pentru a-i adresa copilului întrebări precum: "Ce crezi că urmează să se întâmple?" sau "Haide să ne uităm la fața purcelușului. Este fericit?" Astfel de întrebări au rolul de a-i dezvolta imaginația copilului și de a-l învăța despre emoții și sentimente;
- Încercă diferite tonalități și sunete amuzante. Stabiliți mici scenete, jucați-vă și distrați-vă. În acest mod îi crezi copilului amintiri minunate;
- Implică copilul prin încurajarea discuțiilor despre imagini și prin repetarea cuvintelor și expresiilor noi. Când descoperi un cuvânt nou pentru copilul tău, oprește-te și întreabă-l ce crede că înseamnă. După aceea, explică-i sau, dacă este posibil, arată-i o imagine ilustrativă.
- Creează-i copilului o mini-bibliotecă încă de la o vârstă timpurie și, pe măsură ce crește, permite-i să aleagă singur cartea din care i se va citi și cărțile noi pe care să le adauge la colecția lui;
- Roagă copilul să întoarcă paginile de la carte pentru a se obișnui cu diferite texturi.
- Alege cărți în culori puternice, cu forme simple și ilustrații de dimensiuni mari, care să le atragă atenția.
- Include cărți cu texturi diferite, astfel încât copilul să poată auzi, vedea și simți cartea. O idee bună sunt cărțile senzoriale, ce le oferă copiilor posibilitatea de a mișca elementele și le stimulează simțurile;
- Alege cărți cu personaje care au aproximativ aceeași vârstă cu copilul și fac parte din universul sau din aria lui de interes. Pot fi animale, roboți, zâne sau prințese, trenulețe sau mașini;
- Folosește cărți cu fotografii cu chipuri și expresii diferite pentru a-l învăța despre emoții;
- Este important ca cel mic să întâlnească o varietate de personaje din cărți, care provin din diferite țări, care pot avea pielea mai închisă sau mai deschisă, care vorbesc limbi diferite sau care folosesc cuvinte diferite și care se îmbracă în haine diferite;
- Alege cărți pentru copilul tău care promovează valori pozitive, cum ar fi bunătatea, vitejia, perseverența și discută despre modul în care oamenii reali arată aceste trăsături. Curiozitatea, mentalitatea deschisă și determinarea sunt doar câteva dintre valorile care pot fi alimentate prin expunerea la povești.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bărbulescu, Gabriela, Metodia predării limbii și literaturii române în învățământul primar, Ed. Corint, 2009
2. Casangiu, Larisa Ileana, Literatura română și literatura pentru copii, Ed. Nautica, ed. a II-a, 2007
3. Casangiu, Larisa Ileana, Repere în organizarea procesului didactic la disciplina Limba și literatura română în învățământul primar, Ed. Nautica, 2008
4. Popescu, Ion, Lectura elevilor, Ed. Didactică și pedagogică, București, 1983

LIBERTATEA COPIILOR SPRE LECTURĂ

**Râcu Camelia, profesor învățământ primar
Școala Gimnazială Nr. 3 Zimnicea**

Cartea reprezintă dorință de cunoaștere, pasiune, visare, hrană pentru suflet și minte, povestea vieții. Criticul și istoricul literar francez Émile Faguet definea cartea ca fiind „o mică mobilă a minții noastre, motorul spiritului, unealta care vine în ajutorul lenei de-a gândi, a insuficienței noastre, cum și a bucuriilor sufletului”.

Cartea, ca obiect cultural, începe să-și piardă importanța și impactul asupra noii generații din cauza noilor alternative aparent mult mai atractive și, în orice caz, mult mai comode, care tind să capteze atenția celor dispuși să facă un efort mult mai redus și să ajungă mai rapid la un rezultat. Tendința înlocuirii lecturii cu petrecerea timpului în fața televizorului sau a calculatorului este explicabilă prin noul stil de viață în care mass-media și internetul acaparează, oferind o multitudine de informații facile și persuasive, dar care nu presupun o reflecție personală, un efort intelectual sau o pregătire anterioară. Ne îndreptăm spre o civilizație a văzului, spre o civilizație a imaginii.

Secole de-a rândul, scriitori de marcă s-au străduit să cizeleze cuvântul, să-l facă să comunice o bogăție de gânduri și sentimente, iar astăzi totul se reduce mai ales la semne, la simboluri, la imagini. Abordarea lecturii unei cărți tipărite poate fi neatractivă, poate fi ceva banal, gândind din perspectiva noii generații născute în era digitală, care folosește cu dexteritate mijloacele IT. De aceea, lectura cărților în format electronic (e-books) este mai interesantă și mai potrivită pentru preocupările elevilor.

Chiar dacă mai sunt copii și tineri care iubesc lectura, cei mai mulți își caută informațiile pe internet, pentru a câștiga timp; în prezent doar elevii pasionați de lectură mai cumpără cărți ori merg la bibliotecă pentru a le împrumuta.

Lectura de plăcere – este situația ideală și perfectă, fără recompensă materială, o poveste despre puterea cuvintelor de a crea lumi, o călătorie pe care o faci cu bucurie și pe care o împărtășești cu mare drag apropiatilor.

Lectura obligatorie – reprezintă modalitatea prin care, constrâns fiind, reușești să cunoști anumite texte, fără a-ți asuma vădit rolul de cititor. Termenul obligatoriu este perceput ca având o conotație negativă, restrictivă, instalând un mod de gândire dirijat și mai puțin asumat, aflat într-o oarecare antiteză cu ideea de lectură. Tocmai de aceea lecturile au devenit recomandate pentru a ști

mai mult, pentru îmbogățirea orizontului cultural, pentru dezvoltare personală, dar și pentru a face față provocărilor societății actuale. Cadrele didactice sunt în permanență preocupate să găsească noi modalități prin care lectura să redevină o preocupare constantă a elevilor, pentru ca și lectura recomandată să se bucure de plăcerea unui cititor în curs de a deveni pasionat. Prin urmare, stimularea creativității și a talentului elevilor prin promovarea creațiilor proprii, propunerea unor proiecte tematice sau studii de caz, întâlniri cu scriitorii, dezbateri pe teme literare, vizionarea unor filme și discutarea lor în paralel cu textul literar, dramatizările unor texte, activitățile interactive de genul cercurilor de lectură, dar și concursurile pe teme literare sunt doar câteva dintre activitățile ce se pot desfășura în școală și în afara ei, care au drept scop sensibilizarea elevilor în vederea transformării lecturii obligatorii în lectură de plăcere. Lectura obligatorie, pentru școală, este văzută ca o datorie, fără plăcerea de a citi. De cele mai multe ori lectura merge greu și cărțile rămân uneori neterminate, deoarece realitatea despre care citește adolescentul nu corespunde realității trăite de el. Deci, cititorul contemporan este mai interesat,

ca lectură, de ceea ce este actual, de scriitorii și operele la modă, de ceea ce are legătură cu el, cu modul lui de a fi și de a gândi, cu ceea ce poate face el.

Ca adulți știm că cititul e important, iar pe de altă parte vrem să ne asigurăm pe cât posibil că și elevul va putea dezvolta toate abilitățile de care are nevoie pentru a avea succes. Școala la modul general nu este considerată pentru elevi o activitate cool, cu atât mai mult cu cât o activitate tradițională poate deveni de-a dreptul obositoare: cărți, caiete, culegeri, exerciții multe de scris atât pentru teme cât și pentru recapitulări.

Atât ca părinți cât și ca profesori sigur ne-am întrebat „Cum să-i facem pe copii să citească, într-o lume în care atenția lor este captată de atât de mulți stimuli?” În această eră a rețelelor sociale și a mesajelor text, profesorii se luptă în mod constant pentru a obține și menține atenția elevilor.

Abordarea lecturii în școală este o reală provocare, pe care profesorii trebuie să și-o asume, găsind soluții mai mult sau mai puțin inovative pentru a-i face pe elevi să descopere că pot fi vrăjitori adevărați și că, citind, lumea devine mult mai frumoasă.

„Provocarea lecturii” vine în întâmpinarea profesorilor cu o nouă perspectivă asupra lecturii ca proces de comprehensiune, pe fondul performanțelor în scădere ale elevilor la orice disciplină, la nivel național. Suita de exemple construite și aplicate la clasă, inclusiv, oferă alternative de citire activă și critică. Altfel spus, pentru a insufla copiilor pasiunea pentru lectură și a-i ajuta să culeagă toate beneficiile acestei activități esențiale în formarea lor, sunt necesare noi abordări didactice într-o societate a cunoașterii, aflată în continuă schimbare.

Soluții pentru stimularea iubirii de lectură:

- predarea reciprocă (elevii joacă rolul profesorului și-și explică unii altora pasaje citite);
- mozaicul (grupuri de câte 5 elevi cercetează prin colaborare un anumit aspect al textului, fiecare devenit expert în predarea subtemei învățate);
- diagrama Venn (două cercuri mari care se suprapun parțial, folosite pentru a descrie asemănări și deosebiri între două texte sau personaje);
- procedeul recăutării (în perechi, elevii citesc textul alternativ, se opresc după fiecare paragraf și își pun întrebări despre ce au citit);
- Ciorchinele (o metoda grafică antrenantă care stimulează gândirea critică și creativitatea elevilor)

Cititul nu este scop în sine. Este mijloc spre obținerea unei cunoașteri. Cititul e o pasiune, e bucurie, e relaxare. E dorință de a afla povestea până la capăt, de a cunoaște personajele, de a râde la glume, de a trăi aventura, de a te emoționa sau a te speria. E nevoia de a cunoaște. Și cred că aici avem un rol cu toții, ca părinți, și în mod specific, noi, ca profesori: SĂ-I INSPIRĂM!

BIBLIOGRAFIE:

1. Daniel P. *Ce anume ne motivează cu adevărat?* București, 2016, Editura Publică
2. Mancas A., Stoicescu D., Sarivan L., *Provocarea lecturii- Ghid metodologic pentru dezvoltarea competenței de receptare a mesajului scris*, București, 2013, Editura Didactică și Pedagogică
3. Răducan C. , *Bazele motivației*, București, 2015, Editura Mastering Mind & Soul

CUM LE DEZVOLTĂM COPIILOR INTERESUL PENTRU LECTURĂ ?

Rănacu Jeni , Prof. pentru învățământul primar,
Șc.Gim. „Ștefan cel Mare “, Alexandria

„ Cărțile sunt cei mai tăcuți și constanți prieteni ; cei mai accesibili și înțelepți consilieri și cei mai răbdători profesori ‘ spunea Charles W. Eliot.

Cartea mângâie sufletul însetat de cunoaștere și frumos, de aceea se cuvine să îi acordăm o importanță deosebită . Ea rămâne „ cea mai fină daltă ce îți sculptează mintea “, o sursă inepuizabilă de cunoaștere. .

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie. Necesitatea acesteia este dată de cele trei laturi ale ei: latura cognitivă - elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume și viață, despre realitate; latura educativă - contribuie esențial la educația etică și estetică a copiilor; latura formativă - lectura are drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

Dintre finalitățile lecturii la școlarul mic aş aminti: consolidarea deprinderilor de citire corectă, conștientă și expresivă; îmbogățirea și activizarea vocabularului, dezvoltarea capacității de exprimare; formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură; cunoașterea și înțelegerea valorilor etice, morale; formarea discernământului; stimularea capacității creative; lărgirea orizontului imaginativ, al capacității de imaginare a unor universuri posibile, ca anticipare a viitorului.

Cum stimulăm interesul pentru lectură la școală?

Interesul pentru lectură nu vine de la sine, ci se formează printr-o străduință comună a familiei și școlii, muncă ce presupune voință, răbdare și perseverență. Pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică, iar plăcerea de a citi - o dorință permanentă, e potrivit ca și familia să se implice activ în descoperirea de către copil a miracolului cărților, chiar înainte de învățarea alfabetului. Familia constituie primul mediu de viață culturală și socială, iar prin valorile pe care le transmite copilului asigură bazele dezvoltării intelectuale, morale și estetice ale acestuia. Primul pas vine din familie , copiii devin astfel cititori încă din brațele părinților . Cel mai mult, copiilor le place să li se citească **cu voce tare**. Este un moment special pentru ei când se simt aproape de părinți și iubiți de aceștia. Am recomandat părinților să facă acest lucru, mai ales celor mici, care încă nu au deprins tainele cititului.

Există factori care determină lectura copiilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul și modelul familial, factori care pot transforma lectura într-o necesitate, ”o foame de carte”, o delectare sau nu.”**Căci nu este alta și mai frumoasă și mai cu folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților ”** scria cărturarul Miron Costin. Când gustul pentru lectură, cultul pentru carte s-au format din primii ani de școală, acestea rămân pentru toată viața o obișnuință utilă.

Pentru a-mi determina elevii să devină cititori pasionați, mi-am propus să le trezesc interesul pentru lectură prin metode cât mai diverse. Încă din clasa pregătitoare le - am îndrumat pașii copiilor în minunata lume a cărților , a textelor literare. Noi , învățătorii , suntem cei care îi sensibilizăm pe copii , conducându-i pe nesimțite pe drumul cunoașterii . Poveștile citite cu expresivitate de către învățător , pot forma foarte ușor interesul copiilor pentru lectură , cu atât mai mult dacă acestea sunt citite în bibliotecă sau într-un loc special amenajat .Povestea poate fi mai târziu animată în unele momente de mimică și de păpuși

mănuite de învățătoare sau de către copii. Mai târziu, copiii pot continua și singuri acest exercițiu de citire expresivă pentru colegii lor .

Din clasa I, am purces la închegarea unei biblioteci a clasei, alcătuită din cărți aduse de copii. Am ales și un bibliotecar și am stabilit câteva reguli pentru buna funcționare a acesteia. În clasa a II-a am demarat concursul „Cititorul anului” . Am oferit elevilor o listă orientativă de lecturi suplimentare, pe care am adaptat-o la particularitățile de vârstă , la interesele și nevoile lor și am stabilit o oră pe săptămână de lectură, în care am verificat prin povestire/răspuns la întrebări oral ceea ce au citit elevii, iar pentru un anumit număr de pagini citite aceștia au primit câte o steluță. A fost afișat la loc vizibil, în sala de clasă, un grafic al concursului cu evoluția fiecărui elev, lucru care a stimulat și mai mult „apetența” copiilor pentru lectură (a unora). La sfârșitul anului școlar am obținut sponsorizări și am premiat copiii cu cele mai multe pagini citite. În clasele a III - a și a IV-a , la ora de literatură pentru copii , elevii au prezentat și povestit cărțile pe care le-au citit, au reflectat asupra celor citite , exprimându-și gândurile, ideile, trăirile emoțiile și sentimentele. De asemenea, le-am propus exerciții de scriere creativă , dându-le posibilitatea de a crea povești minunate cu personaje din mai multe cărți citite de ei.

În acest an școlar, pe această temă, am derulat la clasă două proiecte educaționale „**Ziua Internațională a cititului împreună “ (2 .02.2022) și, Ziua Națională a Lecturii “(15.02.2022)** în cadrul cărora elevii au citit , pătrunzând în universul cărții , hrănindu-și imaginația și făcând un pas înainte în a vedea mai profund și mai clar dincolo de ceea ce ochiul permite.

În concluzie, cartea îi oferă copilului oportunitatea de a-și dezvolta imaginația, această capacitate extraordinară de a crea la nivelul minții universuri întregi, semnificații, de a pătrunde dincolo de cuvinte. Într-o lume adesea ancorată în rutină, imaginația este cea care ne permite să inovăm, să oferim alternative, să fim flexibili. Astfel, un copil care citește descoperă lumi neimaginabile până atunci, învață să viseze cu ochi deschiși, să depășească situații imprevizibile, să înțeleagă fenomene și concepte abstracte , intangibile în realitate. Să urmărim îndemnul lui Lloyd Alexander , care spunea „**Citește ! E una dintre cele mai frumoase aventuri pe care le poți trăi “** .

LIMBA ROMÂNĂ ȘI PROVOCĂRILE RIDICATE DE LIPSA DE LECTURĂ

**Profesor Staicu Eugenia Viorica
Liceul Tehnologic „Anghel Saligny”
Roșiori de Vede**

Este un lucru cunoscut că încă din clasele mici elevii trebuie obișnuiți cu munca intelectuală, ca mijloc de pregătire pentru învățarea permanentă. Manualul, cărțile, revistele sunt principalele mijloace prin care elevii acced la valorile culturii umane. Totuși, Marin Stoica afirmă că unele studii demonstrează că „aproximativ 80% din elevi nu folosesc manualul și nici nu știu cum să-l folosească eficient”⁴

Dincolo de argumentele științifice , ca vorbitor al acestei limbi și ca profesor, sesizez provocările cu care ne confruntăm actualmente în păstrarea curățeniei, dar mai ales a corectitudinii limbii noastre, sub asaltul mijloacelor multimedia, care nu mai propun neapărat

⁴ Stoica, M., *Pedagogie și Psihologie pentru Examenle de definitivare și grade didactice*, 2001, Craiova, Editura Gheorghe Alexandru,

modele de vorbitori, ci mai ales comunicatori de o îndoielnică pregătire academică, ce refuză cu obstinație exercițiul lecturii.

Și de ce merită această limbă o luptă acerbă din partea noastră, a vorbitorilor, pentru păstrarea și perpetuarea ei?

Pe de o parte, pentru că asistăm un real „miracol românesc”, așa cum numește Președintele Academiei Române, Ioan-Aurel Pop, perpetuarea noastră ca popor latin, după retragerea aureliană, în acest cadru carpato-danubiano-pontic, ca o veritabilă insulă de latinătate într-un vast spațiu slavon. Acesta afirmă, într-un articol din 2018, că „limba română este una dintre cele mai evidente constante ale noastre în istorie și cel mai puternic element coagulant al națiunii. Prin limbă ne-am salvat de la dizolvare și tot limba ne-a fost adevărata patrie din suflete, atunci când patria română de pe hartă nu exista încă”⁵. Studii interesante și profunde, care urmăresc mai mult structura gramaticală decât pe cea a vocabularului, arată particularitățile fascinante care apropiază limba română familiei limbilor neolatine. Un astfel de aspect îl reprezintă *perfectul simplu*, care diferențiază dialectul oltenesc de celelalte dialecte și care rămâne fidel formei latine, originare, prin reduplicarea rădăcinii prezentului. În acest sens, academicianul sus-menționat, afirmă: „Coloana vertebrală a unei limbi nu este vocabularul, ci sistemul verbal, iar acesta este, în cazul limbii române, de curată sursă latină”.

Dintr-o altă perspectivă, Emil Cioran vede în acest fenomen al rezistenței milenare a limbii române un „mister”⁶ („Caiete”, vol III, 1997), căci limba română este singura limbă romanică supraviețuitoare a atâtor valuri de atacuri ale popoarelor barbare, într-un spațiu în care domină limbile de sursă slavonă. Tot el consideră ca parte a acestui „mister” puterea de conservare a vocabularului limbii române, dacă se face o analiză a nivelului de înțelegere a unui text de acum 600 de ani cu unul din zilele noastre.

Pe de altă parte, suntem vorbitorii uneia dintre cele mai melodioase limbi vorbite actualmente pe planetă. Cu ortografie fonemică, limba română prezintă avantajul că poate fi relativ ușor de învățat de către vorbitorii altor limbi, mai ales de către cei ai unor limbi construite pe principiul „se scrie cum se aude”, precum albanezii, cehii, spaniolii sau turcii. UNESCO a inserat în „Dicționarul internațional de termeni literari” trei cuvinte din limba română, considerate intraductibile: „dor”, „doină” și „colindă”. Nivelul de expresivitate al acestora depășește abilitățile unui traducător de a găsi un corespondent perfect în oricare dintre limbile vorbite actualmente pe planetă.

Totodată, avem una dintre cele mai plastice limbi, în care regăsești cele mai absurde sau cele mai profunde asocieri de imagini artistice. Vorbitorul comun apelează adesea la proverbe, zicători sau expresii care dau o savoare inedită limbii române. Trebuie să fii român neaoș ca să înțelegi cum e să „tai frunză la câini” sau cum să recunoști un „terchea-berchea”. În acest sens, este cu atât mai greu să îl traduci pe Ion Creangă sau pe Vasile Alecsandri, fără a știrbi deloc mesajul artistic.

Pătrunși de conștiința datoriei de vorbitori ai acestei limbi frumoase, mulți dintre scriitorii români au afirmat importanța respectării ei și păstrării acesteia, ca parte fundamentală a identității noastre naționale. Astfel, Vasile Alecsandri declară patetic: „Limba este tezaurul cel mai prețios pe care-l moștenesc copiii de la părinți, depozitul cel mai sacru lăsat de generațiile trecute și care merită să fie păstrat cu sfințenie de generațiile ce-l primesc”⁷. În același timp, în sprijinul celor enunțate mai sus vine și opinia lui Mihai Eminescu: „Dacă în limbă nu s-ar reflecta chiar caracterul unui popor, dacă s-ar zice oarecum prin ea << așa voiesc să fiu și nu altfel >>, oare s-ar fi născut atâtea limbi pe pământ? Prin urmare, simplul fapt că noi românii, câți ne aflăm pe pământ, vorbim o singură limbă, << una singură >>, ca nealțe

⁵ <https://www.politiadefrontiera.ro/ro/main/i-romanii-au-rezistat-pentru-ca-siau-aparat-mai-mult-limba-si-identitatea-decat-viata--interviu-cu-presedintele-academiei-romane-academician-ioanaurel-pop-14291.html>

⁶ Cioran, E., *Caiete 1957-1972*, 1997, București, Editura Humanitas

⁷ Iorga, N., *Lupta pentru limba română* –1906, Ed. București,

popoare, și asta în oceane de popoare streine ce ne încongiură, e dovadă destulă și că așa voim noi să fim noi, nu altfel”⁸. La Caragiale, vehement luptător pentru o limbă română corectă, abordarea este cea a psihologiei inverse: dramaturgul stârnește râsul spectatorilor prin truisme („Unde nu e moral, acolo e corupție”), prin nonsensuri („Curat murdar”) sau prin distorsionarea neologismelor („bampir”, „catrindală”, „renumerare”), nereușind să mascheze în totalitate amărăciunea.

Acestor eforturi de conservare a limbii române corecte și a spiritului românesc e de dorit să ne alăturăm și noi, vorbitorii din mileniul III ai acestei frumoase limbi, mai ales în contextul în care accesul la dispozitivele multimedia avansează o variată pleiadă de comunicatori : crainici tv, speak-eri motivaționali, vloggeri, simpli prieteni de pe rețelele de socializare. Din păcate, în avântul acestora de a comunica, dar mai ales de a se comunica, aceștia neglijează dramatic elementarele norme de limbă, ajungând la un ridicol al comunicării. Pericolul acestui fenomen este imediat și ușor de intuit. Din păcate, este foarte greu de parat, în condițiile în care exercițiul lecturii este refuzat de o îngrijorătoare majoritate a elevilor din zilele noastre, în condițiile în care părinții înșiși nu mai au obiceiul lecturii, pe care să-l cultive și copiilor lor, în contextul în care instituția școlii este privită cu neîncredere de către actuala generație de beneficiari ai actului educațional. Consider că fără un exercițiu al lecturii, constant și valoric selectiv, ne vom confrunta curând cu imposibilitatea de a impune vorbitorilor comuni un model de limbă curată și corectă.

BIBLIOGRAFIE :

- <https://www.politiadefrontiera.ro/ro/main/i-romanii-au-rezistat-pentru-ca-siau-aparat-mai-mult-limba-si-identitatea-decat-viata--interviu-cu-presedintele-academiei-romane-academician-ioanaurel-pop-14291.html>
- <http://lyberti.com/mihai-eminescu-despre-limba-romana/>
- Stoica, M., *Pedagogie și Psihologie pentru Examenele de definitivare și grade didactice*, 2001, Craiova, Editura Gheorghe Alexandru
- Iorga, N., *Lupta pentru limba română* –1906, Ed. București

STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Prof.Înv.Preșc.Boangher Alina Lucia
Grădinița cu P.P. Nr.6 Alexandria

Într-o lume în care tehnologia este cea în jurul căreia ne conturăm viețile, într-o lume în care „Șotronul” , „Rațele și vânătorii” sunt doar jocuri din vremea când nu existau tabletele , în vremea în care „nu am timp acum!” stă pe buzele tuturor, este cazul să încercăm să schimbăm ceva, atât cât putem.

Conform noului curriculum pentru învățământul preșcolar, în programul cu cei mici se impune un moment de lectură zilnic, lectura fiind „una dintre cele mai intense, mai educative și mai răspândite activități”, iar „cu cât apropierea copilului de carte se face mai devreme, cu atât mai importante și mai durabile sunt efectele ei în domeniul limbajului, al comunicării, precum și în cel al comportamentului și al socializării”. Așa cum se precizează și în curriculum, lectura este într-adevăr importantă. Din păcate, în era tehnologiei, importanța cărților a fost mult diminuată. Chiar dacă sunt mici și nu știu să citească, copiilor le poate fi insuflat gustul

⁸ <http://lyberti.com/mihai-eminescu-despre-limba-romana/>

pentru cărți încă de la vârste fragede. Această vârstă este cea mai potrivită pentru a le forma obiceiuri bune. Cărțile cu povești ilustrate, cu imagini colorate sunt primele cu care copilul ia contact. Poveștile le sunt citite copiilor de către părinți, apoi de către cadrele didactice, stimulându-le treptat dragostea pentru lectură. Lecturile sunt cele care ne ajută la îmbogățirea vocabularului, ne dezvoltă gândirea logică, ne solicită imaginația, ne oferă informații prețioase dar mai ales cele care ne deschid orizonturi unde cu greu putem ajunge. În momentul în care copiii pășesc dincolo de ușa grădiniței, pentru o parte dintre ei înseamnă pătrunderea într-o lume în care adulții abia dacă au timp să le spună „noapte bună” înainte de a-i adormi iar pentru alții o lume în care adulții se transformă și ei în copii .

Cărțile trebuie lăsate la îndemâna copiilor, trebuie să aibă acces la ele, să le poată studia, să le deschidă, să discute pe baza imaginilor observate. La grădiniță, la centrul „bibliotecă”, ei au posibilitatea să facă acest lucru, învață să manipuleze cărțile și să se exprime liber. Lectura oferă copilului o mulțime de cunoștințe care îl pregătesc pentru experiențele reale. Poveștile joacă un rol extrem de important în educarea și dezvoltarea personalității, ajutându-i să crească frumos și armonios. În acest timp destinat lecturii, copiii încep să prindă drag de povești și de personajele acestora și mai mult, se creează o legătură între aceștia și persoana care le citește sau le povestește. Povestirea reprezintă un mijloc de educare eficient, având o tematică variată.

Prin intermediul poveștilor, copilul se relaxează, descoperă lumea, i se dezvoltă abilitățile de ascultare, descoperă anumite lucruri pe care nu le poate trăi prin experiența proprie. Copilul nu își îmbunătățește numai abilitățile de exprimare, dar și atenția, imaginația, creativitatea, învață să facă deosebirea între bine și rău, descoperind care sunt consecințele anumitor fapte, se identifică cu anumite personaje, învață ce este prietenia, cum să acționeze în diferite situații reale de viață, cum să treacă peste anumite probleme, cum să își exprime emoțiile. Ele dau copiilor ocazia să simtă tot felul de trăiri și să își însușească anumite principii morale. Întâmplările prin care trec personajele, îi ajută să învețe anumite lecții de viață, care le vor fi de mare folos pe viitor. Copiii învață să admire calitățile personajelor pozitive și își doresc să le urmeze exemplul. Ei încep să înțeleagă tot felul de lucruri: că este bine să asculte de părinți, că nu este bine să fii rău sau leneș, că nu este bine să minți, că binele învinge întotdeauna .

Copilul preșcolar are o imaginație foarte bogată și o minte însetată de curiozitate, acesta se joacă cu imaginile, cuvintele, creează și inventează diferite scene. Ținând cont de aceste lucruri, adultul din viața lui are rolul de a-l ajuta să își satisfacă această curiozitate, îndemnându-l mereu să pună întrebări și să fie creativ. Așadar, lectura dezvoltă atât imaginația copiilor, deoarece aceștia vor avea o bază solidă pentru a putea crea noi întâmplări imaginare cu personaje favorite, uneori schimbând finalul la povești deja cunoscute, dar și curiozitatea, pentru că oferă posibilitatea copiilor să pună mai multe întrebări și să fie mai interesați de întâmplările prin care trec personajele lor îndrăgite.

Din povești, copiii învață nu numai cum este bine să se comporte, dar dobândesc și anumite cunoștințe, descoperă lucruri noi și interesante despre mediu, despre univers, despre animale .

Lumea poveștilor li se va părea încântătoare și vor fi curioși să afle cât mai multe lucruri. Poveștile pot avea și rol terapeutic. Spre deosebire de poveștile clasice, în cazul unor astfel de povești, acțiunea nu este construită în jurul luptei dintre bine și rău. Printr-o poveste terapeutică, copilul se identifică cu personajul poveștii și cu problemele pe care acesta le are, este o metodă prin care transmitem modele comportamentale. Pentru a fi terapeutică, povestea trebuie să ajute. Acestea sunt de mare folos atunci când copilul se confruntă cu o anumită problemă, când îl vedem că este trist dintr-un anumit motiv, când se confruntă cu anumite temeri sau probleme de comportament sau putem alege teme generale care să le fie de folos tuturor copiilor, probleme specifice vârstei: dificultăți în gestionarea furiei (Dino dragonul învață să se descurce cu furia), timiditate, dificultatea de a lega prietenii (Cum a învățat broasca țestoasă

Tobias să își învingă furia), teama de a nu greși (Teama de greșeli a Dorei), nerespectarea anumitor reguli (Buzby, albinuțul neascultător), lipsa solidarității (Povestea unui arici) etc.

Prin intermediul acestor povești, copiii vor învăța cum este de dorit să se comporte în societate, sunt încurajați să ia singuri anumite decizii, reușesc să depășească anumite situații luând exemplul personajelor pozitive, învață cum să își controleze emoțiile negative și înțeleg că dacă vor, pot găsi soluții la orice problemă. Exemple de activități ce ar putea fi desfășurate cu aceștia sunt nenumărate, însă primul pas și anume cel al convingerii părinților în acest sens, este cel mai important.

Convingerea micuților și atragerea acestora în lumea cărților ține de măiestria cadrului didactic, de posibilitățile materiale ale acestuia și de creativitatea sa. Punerea la dispoziție a unei biblioteci, dotată cu cărți corespunzătoare vârstei și nevoilor copiilor, punerea la dispoziție a acestora în orice moment al zilei alături de crearea unor activități în care poveștile spuse de cadrul didactic sunt un adevărat balsam pentru sufletele micuților, buna-dispoziție, dăruirea, talentele de povestitor și momentul ales cu grijă pentru astfel de activități vor crea un cadru propice ce va contribui la stimularea interesului copiilor pentru lectură. Citind copiilor chiar și înainte să poată înțelege, îi învață să asocieze cărțile cu afecțiune, oferind o carte unui prieten îi vei face un cadou extraordinar pentru ca ea este genul de cadou ce poate fi deschis iar și iar pentru ca doar ea este „cea mai complicată și mai măreață dintre minunile create de omenire în calea ei spre fericire”.

În concluzie, prezența cărților încă din primul an al copilului este foarte importantă, pentru că îl apropie de lumea cuvintelor și a poveștilor, îl determină să îndrăgească lectura și să o aleagă în detrimentul altor modalități de a-și petrece timpul liber, activitate care îl va ajuta ulterior să se dezvolte armonios din punct de vedere al personalității.

BIBLIOGRAFIE:

1. Dumitrana, Magdalena – Copilul, familia și grădinița, Ed.Compania, București, 2000
2. Rogojinaru, Adela – O introducere în literatura pentru copii, Oscar Print, București, 1999
3. Stanciu, Ilie – Literatura pentru copii, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1968
4. Vrașmaș, Adina, Ecaterina – Consilierea și educația părinților, Ed.Aramis, București, 2002
5. Bratu, Bianca, Preșcolarul și literatura, Editura Didactică și Pedagogică, 1977;

IMPORTANȚA LECTURII ÎN PROCESUL INSTRUCTIV – EDUCATIV AL ELEVILOR

**Prof. Veneticu Florentina
Școala Gimnazială Vitănești**

Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a tinerei generații. Ea este factorul decisiv pentru formarea unui om capabil să contribuie la dezvoltarea societății, să fie pregătit pentru muncă, să fie un model pentru cei din jurul său. Școala are un rol decisiv în formarea omului. Misiunea școlii este aceea de a contribui la realizarea idealului educativ impus de cerințele vieții sociale. Fiecare cadru didactic, prin disciplina pe care o predă, încearcă să pună o piatră de temelie în educația unui copil. Lectura contribuie la dezvoltarea capacității de exprimare scrisă și orală, dezvoltă imaginația și cultura generală a unui copil. Doar un copil care citește va reuși în viață și va aprecia frumosul, adevărul și dreptatea.

Dintotdeauna, școala a solicitat elevilor să citească literatură beletristică adecvată vârstei lor. Bibliografiile obligatorii și opționale sunt în permanență alcătuite cu mai multă sau mai puțină

inspirație și recunoaștere a intereselor elevilor. Ceea ce profesorii afirmă în baza experienței lor de la catedră – anume că lectura facilitează succesul școlar al copiilor – este dovedit și științific, pe cale experimentală, așa cum ne arată rezultatele unui studiu întreprins la Institutul de Educație al Universității din Londra pe un număr de 6000 de copii și adolescenți cu vârste până în 16 ani și publicat în 2013. Studiul ne arată că cititul din proprie plăcere este mult mai important pentru dezvoltarea copiilor decât nivelul de educație al părinților lor. Cu alte cuvinte, chiar copiii proveniți din familii foarte modeste, ai căror părinți sunt semi-analfabeți, dacă au șansa să citească în mod regulat și o fac cu plăcere, vor reuși să-și dezvolte rapid vocabularul și, în consecință, vor înțelege și vor reține mai bine cunoștințele prezentate în curricula de învățământ. Studiul a indicat că acei copii care, la vârsta de 10 ani, obișnuiau să citească mai frecvent decât o dată pe săptămână aveau rezultate mai bune la școală la vârsta de 16 ani decât congenerii lor care citeau doar o dată pe săptămână, sau mai rar.

În zilele noastre, computerul și mass-media concurează serios cu lectura independentă a elevilor. Informația este mai rapidă prin televiziune sau prin calculator, iar citirea cărților pare ceva învechit. În prezent, omul este pragmatic și grăbit, are puțin timp pentru citit. Fără a minimaliza importanța mijloacelor moderne de informare, învățătorul are datoria de a apropia elevii de carte încă de la vârstele mici, dar nu obligându-i să citească, ci trezindu-le interesul pentru această activitate intelectuală.

Odată format gustul pentru lectură se poate transforma într-o adevărată pasiune. Influența pasiunii pentru citit, formată din anii copilăriei sau ai adolescenței poate să se resimtă toată viața. Marile personalități culturale ale omenirii au fost cititori pasionați. La elevi, această pasiune este bine să fie încurajată în măsura în care ea nu dăunează instrucției. Dorința de a citi este constructivă numai în măsura în care se împletește organic cu însușirea elementelor de bază ale științei și culturii cu asimilarea noțiunilor fundamentale ale acestora. Cunoștințele dobândite din lecturile particulare trebuie să se greveze pe un ton sigur și bogat de noțiuni studiate de-a lungul ariilor în școala primară. Raportul dintre lectura extrașcolară și studierea materiei prevăzută de programele școlare să fie unul de consolidare și clarificare reciprocă a unor probleme, nu de excludere sau de accentuare a unuia în detrimentul celuilalt.

Lectura literară pune la dispoziția copilului cunoștințe despre mediul înconjurător, despre viața oamenilor și a animalelor, despre trecutul istoric al poporului, despre muncă și profesii, educație cultural-artistică și moral-religioasă. De aceea, încă din clasele primare este necesar să cunoaștem ce și cât citesc copiii, respectând particularitățile lor de vârstă. Micii cititori trebuie inițiați și deprinși cât mai de timpuriu cu utilizarea concomitentă a cărții și a mijloacelor moderne audiovizuale ca premisă esențială a unei învățături eficiente. Din partea factorilor educativi este nevoie de răbdare, perseverență, voință, precum și de modelul propriu.

Copiii pot citi atât creațiile literare dedicate lor, cât și altele care, prin problematică, frumusețea limbii și mesaj, interesează deopotrivă și pe adulți. Marea varietate a creațiilor artistice aparținând unor genuri și specii literare diferite, care se integrează în sfera literaturii pentru copii, evidențiază receptivitatea copiilor față de frumos, dorința lor de cunoaștere.

Dintre creațiile literare în proză, basmele și poveștile au rămas de-a lungul veacurilor operele cele mai îndrăgite de copii, începând din primii ani ai copilăriei și până aproape de adolescență. Valoarea instructiv-educativă a basmelor este deosebită. Ele aduc o prețioasă contribuție la dezvoltarea proceselor de cunoaștere, a proceselor afective, la formarea trăsăturilor de voință și caracter, la formarea personalității copiilor. Alegerea cărților potrivite este doar un prim pas.

Al doilea pas și tot atât de important este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți. Lectura necesită nu numai îndrumare, ci și control. Sondajul în lectura particulară trebuie să constituie o cerință obligatorie, manifestată în cadrul verificării cunoștințelor elevilor. Controlul lecturii elevilor trebuie să fie o activitate permanentă a învățătoarei/ profesorului de limba și literatura română, spre a preveni comoditatea, efectuarea

unei lecturi facile, superficialitatea, neglijarea cărților. Pentru evaluarea lecturii, în funcție de scopul urmărit, se vor putea parcurge următoarele modalități:

- Verificarea caietelor de lectură suplimentară sau a fișelor de lectură: se face periodic, iar corectarea acestora oferă indicii despre ce citește elevul, ce reține din ceea ce citește, cum înregistrează informațiile, cum selectează date și personaje semnificative. Corectarea acestor caiete/fișe este urmată de analiza concluziilor în fața întregii clase, cu prezentarea aspectelor pozitive și negative.
- Convorbirile cu clasa și individuale despre lecturile elevilor: sunt foarte utile, deoarece oferă informații cât mai multe și cât mai precise asupra materialului citit, elevii beneficiind și de întrebările ajutătoare ale cadrului didactic.
- Observarea performanțelor: se vor evidenția elevii care, în urma lecturii particulare, își completează informațiile, se exprimă îngrijit, nuanțat, apreciind acest lucru ca un gest de silință și inteligență.
- Afișarea unui tabel cu evidența lecturii elevilor în clasă: va stimula concurențial cititul cărților.
- Controlul fișelor de cititor de la bibliotecă: ajută cadrul didactic să vadă cât de preocupați sunt elevii pentru lectura suplimentară, ce și cât citesc, ce preferințe au.

Chiar dacă nu întotdeauna recitim aceleași cărți care ne-au marcat copilăria o dată ce trecem de anumite faze ale vieții, acestea nu vor fi niciodată uitate și își vor fi lăsat amprenta în mintea și subconștientul nostru. Poveștile copilăriei deschid calea către plăcerea lecturii în stadiile mai avansate ale vieții și ne oferă o bogăție mai mare decât ne dăm seama la prima vedere.

BIBLIOGRAFIE:

- Bouchot, H. *Le livre. L'illustration - la reliure. Étude historique sommaire*. Paris, 1984, Edition Maison Quantin;
- Gagea, A.; Popescu, V. *Contribuții la Istoria Culturii Românești*. 1990, București, Cartea și biblioteca;
- Selejan, A. *Carte rară și prețioasă*, 1992, Sibiu, Biblioteca „Astra”.

FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA LA ELEVII DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR A DEPRINDERILOR DE EXPRIMARE ȘI SCRIERE CORECTĂ, A INTERESULUI PENTRU CITIRE ȘI LECTURĂ.

Prof.inv.primar Marasoiu Ramona
Scoala Gimnaziala Nr.1 Dobrotesti

Cultivarea limbii se înscrie pe coordonatele majore ale preocupărilor popoarelor civilizate. Limba oricărui popor este în continuă mișcare și suferă permanente schimbări, determinate de nevoia de exprimare a unor prefaceri în diverse sectoare.

A învăța elevii să vorbească corect și să scrie corect în limba română este o datorie de onoare a școlii și un act de cultură cu profunde rezonanțe sociale și patriotice. Pentru ca elevii să dobândească însă priceperi și deprinderi temeinice de folosire corectă a limbii, atât în comunicarea orală, cât și în cea scrisă, ei trebuie puși în situația de a observa, de a analiza, de a motiva și de a aplica faptele de limbă.

Modernizarea mijloacelor și procedeele de formare a unor deprinderi de examinare corectă – scrisă și orală – se impune ca o consecință imediată privind extinderea învățământului obligatoriu, îmbunătățirea calitativă a muncii de predare în toate ciclurile de învățământ și asigurarea unui nivel optim de pregătire a elevilor.

Este știut că cele mai grave greșeli de limbă se fac în domeniul vocabularului. În școală accentul se pune azi prea mult pe morfologie și sintaxă și prea puțin pe dezvoltarea vocabularului și pe formarea deprinderilor de scriere corectă. Chiar și oamenii culti fac greseli de vocabular sau de scriere, pentru că forma corectă a cuvintelor nu se reține întotdeauna.

Cunoașterea foneticii, educarea pronunției, îmbogățirea vocabularului contribuie la dezvoltarea exprimării orale și scrise a elevilor, la apropierea limbii acestora de un nivel țintă care ar trebui să reprezinte nivelul de exigență al limbii literare. De aceea, predarea gramaticii, aceasta gimnastică a minții, ce formulează legi și indică norme, are un scop imediat, formativ dar și altul, la fel de important, informativ. Aceasta presupune, din partea noastră, a celor ce ne ocupăm de educația elevilor, o cunoaștere aprofundată a faptelor de limbă, pentru a oferi noi înșine modele de exprimare. La noi, în școli, accentul cade prea mult pe analiza gramaticală și prea puțin pe ortografie, punctuație și dezvoltarea vocabularului. Analiza gramaticală este utilă numai în măsura în care ajută la îmbunătățirea exprimării orale și scrise.

Exprimarea corectă – orală și scrisă – este o preocupare de bază a educatoarelor, învățătorilor și profesorilor și se realizează pe trepte diferite, cu sarcini sporite, de la o etapă la alta.

Cultivarea exprimării începe în grădiniță cu aspectul ei oral, decisiv în procesul de formare a individualității copilului. De aceea, grija pentru o exprimare corectă, clară și precisă trebuie să constituie o preocupare principală a educatoarei, aceasta având grijă ca fiecare copil să vorbească zilnic cu colegii lui, antrenat de educatoare, dacă e cazul, cu scopul de a-i urmări exprimarea și a o corecta.

Învățătorul continuă munca educatoarei privind dezvoltarea auzului fonematic, corectarea și dezvoltarea vorbirii, precizarea și îmbogățirea vocabularului. Sarcina prioritară a predării limbii române în această clasă constă în însușirea de către elevi a citit-scrisului. Acum se realizează primul salt calitativ în procesul de învățare: trecerea de la fonem la grafem, de la sunet la literă. Totodată, acum începem să le formăm elevilor primele deprinderi ortografice care presupun respectarea unor norme precise. Preocuparea pentru pronunțarea, citirea și scrierea corectă a cuvintelor, pentru despărțirea în silabe, pentru rostirea corectă a sunetelor izolate și în cuvinte o manifestă învățătorul nu numai în orele de limba română (citire-scriere), ci și în cadrul celorlalte obiecte, folosind în acest sens exerciții variate de analiză și sinteză fonetică și un material didactic adecvat.

În ciclul primar, în învățarea ortografiei elevul parcurge mai multe etape, deoarece predarea limbii române se realizează potrivit principiului concentric. Învățătorii sunt primii care au răspunderea formării de deprinderi ortografice. Multe din aceste deprinderi se însușesc concomitent cu învățarea citit-scrisului. În primele două clase elevii învață limba fără să li se precizeze terminologia. Cunoștințele lor ortografice și de punctuație au o slabă fundamentare teoretică, multe limitându-se la caracterul empiric sau reducându-se la explicații și rezolvări situaționale. În clasele a III-a și a IV-a lărgim baza cunoștințelor teoretice, prin precizarea și definirea lor, pornind de la observarea deliberată a faptelor de limbă. Elevii își însușesc acum minimul necesar de norme ortografice.

Învățarea scrisului, a cititului și a socotitului deschide elevului lumea nemărginită a literaturii, a științei. În primii patru ani de școală, citit-scrisul devine un instrument intelectual important, care apoi va ridica la un nivel superior posibilitatea de autoinstruire și va duce la transferări importante în sfera intereselor. Acestea cunosc un mare avânt la sfârșitul miciei școlarități, constituind pârgii importante în dezvoltare și facilitând asimilarea culturii contemporane de către copii și adolescenți. Învățarea citit-scrisului, perfecționarea continuă a

deprinderilor de scris se efectuează concomitent cu asimilarea regulilor gramaticale, ceea ce conferă limbajului scris și oral o bază mult mai solidă. În clasele primare, deprinderile ortografice se realizează mai puțin pe baza însușirii noțiunilor gramaticale și mai mult pe baza experienței de vorbitori a elevilor, care este mult mai bogată decât ceea ce-și însușesc studiind morfologia și sintaxa.

Copilul trebuie să învețe să simtă că atunci când rostește dă-mi sunt două cuvinte pronunțate împreună, chiar dacă nu știe ce sunt acestea ca părți de vorbire. Exercițiile ortografice nu se pot compartimenta pe clase de învățământ, ca exercițiile de gramatică sau cele de matematică, însă învățătorul, la orice oră ar fi, de câte ori se scrie esențialul dintr-o lecție de istorie, de geografie sau de cunoștințe despre natură, de câte ori elevii scriu, trebuie să urmărească scrierea corectă a elevilor, să le ceară motivarea ortogramelor în limita cunoștințelor pe care ei le stăpânesc sau să le atragă atenția asupra scrierii corecte a unui cuvânt, chiar dacă nu știu de ce se scrie așa și nu în alt fel. Dacă pe parcursul celor cinci ani învățătorul insistă asupra acestui aspect și are tot timpul în vedere formarea deprinderilor de scriere corectă la elevi, când aceștia trec în ciclul gimnazial nu vor întâmpina dificultăți, vor fi capabili să ia notițe, să redea în scris conținutul unui text citit, fără a face greșeli de ortografie.

Formarea deprinderilor intelectuale reprezintă o caracteristică de bază în primii ani de școală, iar familiei îi revine un rol extrem de important. Implicarea activă și pozitivă a părintelui este recunoscută ca fiind benefică în educația copilului. Gustul pentru lectură poate fi stimulat și cultivat încă de la aceste vârste, astfel încât cartea să devină un prieten constant al copilului, izvor de înțelegere și cunoaștere. Există factori care determină lectura copiilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, factori care pot transforma lectura într-o necesitate, „o foame de carte”, o delectare sau nu. Când gustul pentru lectură, cultul pentru carte s-au format din primii ani de școală, acestea rămân pentru toată viața o obișnuință utilă. Lectura necesită nu numai îndrumare, dar și control. Procedeele de efectuare a controlului sunt variate și depind de scopul urmărit imediat: anchetele, controlul fișelor de cititor de la bibliotecă, convorbiri cu elevii, fișe de lectură.

Pentru învățător este important de știut nu numai ce și cât citesc elevii, ci și cum înțeleg ei să citească o carte.

